

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/207

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 24. listopada 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/207*65-19-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 24. listopada 2019. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj uskladenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z.E. br. 776

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-01/180

Urbroj: 50301-25/06-19-2

Zagreb, 24. listopada 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/207*50-19-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 24-10-2019		
Klasifikacijska oznaka: 022-03/19-01/207	Org. jed. 65	
Uredbeni broj: 50-19-01	Pril. 1	Vrij. 01

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU**

Zagreb, listopad 2019.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11 – pročišćeni tekst, 91/12 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17, u daljnjem tekstu: ZKP/08) donesen je 2008. godine, a stupio je na snagu u pojedinim odredbama 1. siječnja 2009. godine i 1. srpnja 2009. godine, te u cjelini 1. rujna 2011. godine, osim odredbi o Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske. ZKP/08 je od svog donošenja mijenjan sedam puta, prvi puta 2009. godine, drugi puta 2011. godine, pa zatim u 2012. godini, kada je ZKP/08 usklađivan s novim Kaznenim zakonom (Narodne novine, br. 125/11, 143/12, 56/15 i 61/15 - ispravak, 101/17 i 118/18, u daljnjem tekstu: KZ/11), dok se četvrta izmjena dogodila u prvoj polovini 2013. kao posljedica nužnosti usklađivanja s tri direktive Europske unije. Po opsegu najveća, peta novela ZKP/08, rezultat je, u prvom redu, izvršenja Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine, dok je dio izmjena i dopuna bio rezultat praktične primjene ZKP/08. Izmjena iz prosinca 2014. godine bila je uvjetovana, prvenstveno, potrebom usklađivanja ZKP/08 sa Zakonom o područjima i sjedištima sudova (Narodne novine, broj 128/14). Posljednje izmjene iz 2017. godine rezultat su potrebe za usklađivanjem s četiri direktive Europske unije od kojih su najopsežnije izmjene proizašle kao rezultat prenošenja Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. godine o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP u nacionalno zakonodavstvo.

Ovim Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (u daljnjem tekstu: Prijedlog) predlažu se osme izmjene i dopune ZKP/08, razlog kojih je, prvenstveno, usklađenje domaćeg kaznenog procesnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, i to s Direktivom 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. godine o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (u daljnjem tekstu: Direktiva 2016/1919/EU).

Predmetom osmih izmjena i dopuna Zakona o kaznenom postupku također je snažnije djelovanje na ostvarivanje načela ekonomičnosti s ciljem ubrzanja kaznenog postupka i otklanjanje nedostataka i dvojbi koje proizlaze iz zakonskog teksta, a koje su uočene u praksi primjene ZKP/08.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Direktivom 2016/1919/EU utvrđuju se zajednička minimalna pravila o pravu na pravnu pomoć branitelja koja uhićenima, osumnjičenicima i okrivljenicima koji nemaju dovoljno sredstava za plaćanje pravne pomoći, na njihov zahtjev, omogućuju ostvarivanje prava na pristup branitelju, kad to nalaže interes pravde, a čije troškove snosi država.

Prenošenjem zahtjeva koji proizlaze iz odredbi navedene Direktive osigurava se da uhićenici, osumnjičenici odnosno okrivljenici slabog imovinskog stanja ne budu u nepovoljnijem položaju u odnosu na one boljeg imovinskog stanja.

Prenošenje odredbi Direktive 2016/1919/EU u kazneno postupovno pravo Republike Hrvatske zahtijevalo je intervenciju u odredbe koje reguliraju institut branitelja na teret proračunskih sredstava i s njim povezane odredbe ZKP/08, rezultat kojih je prijedlog novog instituta privremene pravne pomoći branitelja na teret proračunskih sredstava koji je reguliran novim člancima 72.a i 72.b.

Navedena Direktiva nadovezuje se na Direktivu 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (u daljnjem tekstu: Direktiva 2013/48/EU), koja je usmjerena na jačanje procesne pozicije osumnjičenika i okrivljenika u kaznenom postupku, a u svrhu osiguravanja prava iz članka 6. stavka 3. točke c. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Konvencija) prema kojem svatko optužen za kazneno djelo ima pravo na besplatnog branitelja, ako nema dovoljno sredstava platiti branitelja, kad to nalažu interesi pravde.

Prenošenje odredbi Direktive 2016/1919/EU postavilo je pred predlagatelja zahtjevan zadatak, prvenstveno, u smislu određivanja trenutka od kojeg se prema navedenoj Direktivi mora osigurati pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava.

Naime, Direktiva 2013/48/EU, implementirana zadnjim izmjenama ZKP-a iz 2017. (Narodne novine, broj 70/17), uvela je obvezu priznavanja prava na branitelja svakom uhićeniku od trenutka uhićenja, svakom osumnjičeniku prije ispitivanja, uključujući i ispitivanje kod policije (bez obzira na to je li lišen slobode), kao i osobi koja je tijekom ispitivanja postala osumnjičenik.

Direktiva 2016/1919/EU, koja je predmet ovih izmjena, ide korak dalje te razrađuje navedeno pravo osiguravajući ga uhićenima, osumnjičenicima i okrivljenicima koji, prema svom imovinskom stanju, nemaju dovoljno sredstava za snošenje troškova obrane.

ZKP/08 i sada propisuje u članku 72. kriterije prema kojima okrivljenik ostvaruje pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava. Međutim, on to pravo ostvaruje u kasnijim fazama postupka, dok Direktiva 2016/1919/EU nameće obvezu promjene zakonskog okvira u smislu priznavanja prava na branitelja na teret proračunskih sredstava već u najranijim fazama postupka.

Naime, uređenje sustava o pravu na branitelja na teret proračunskih sredstava preduvjet je učinkovitog ostvarivanja prava na branitelja u kaznenom postupku, ali, prije svega, i u prethodnom postupku.

Prema Prijedlogu, pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prije početka kaznenog postupka, u prethodnom postupku, ostvarivao bi uhićenik od uhićenja, a osumnjičenik prilikom poduzimanja pojedine radnje u kojoj sudjeluje.

Predlagatelj se kod priznavanja prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava uhićeniku opredijelio za provjeru imovinskog stanja u smislu uhićenikove izjave da nema dovoljno sredstava za snošenje troškova obrane, dok je u odnosu na osumnjičenika, pored imovinskog kriterija postavljen i dodatni kriterij prema kojem se pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava priznaje u postupcima koji se vode za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina.

Odredba članka 6. u vezi točke 24. Recitala Direktive 2016/1919/EU transponirana je u novom članku 72.a stavku 6. te je propisano da o postavljanju branitelja odlučuje sudac istrage. Predložena izmjena predstavlja novinu u odnosu na imenovanje branitelja prema članku 72. stavka 1. ZKP/08 kojega imenuje predsjednik suda dok o osnovanosti samog zahtjeva odlučuje državni odvjetnik odnosno predsjednik vijeća ili sudac pojedinac. Navedena izmjena se uvodi zbog hitnosti postupanja u najranijim fazama postupka kada se zahtijeva brzo reagiranje nadležnih tijela, a sudac istrage je, po prirodi svog posla, dostupan putem dežurstava. Stoga je bilo nužno ovlastiti ga na donošenje rješenja o postavljanju branitelja na teret proračunskih sredstava.

Neke od izmjena koje su nastale kao rezultat potreba na koje je ukazala praksa, potrebe uklanjanja nejasnoća i usklađivanja s mjerodavnim nacionalnom pravom su, primjerice;

Uvođenje novog članka 18.a kojim se regulira postupanje suda u slučaju podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud) za donošenje prethodne odluke.

Naime, prethodni postupak pred Sudom, temeljni je mehanizam prava Europske unije propisan člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o Europskoj uniji i člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojemu je cilj osigurati ujednačeno tumačenje i primjenu tog prava u Uniji. Nacionalni sudovi se, u okviru prethodnog postupka, mogu obratiti Sudu s pitanjem o tumačenju prava Unije ili valjanosti akata koje su usvojile institucije ako smatraju da je odluka Suda o tom pitanju potrebna da bi mogli donijeti presudu.

U slučaju podnošenja zahtjeva Sudu za odlučivanjem o prethodnom pitanju, Prijedlogom je propisano da će sud rješenjem prekinuti postupak, te da žalba protiv tog rješenja nije dopuštena, kao i da za vrijeme trajanja prekida ne teče zastara kaznenog progona.

Predlažu se i određene izmjene odredbi koje reguliraju mjere opreza, kako bi se osnažio navedeni institut, osobito u slučajevima kada isteknu najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora. Katalog mjera opreza iz članka 98. ZKP/08 proširen je novom mjerom i to: zabranom pristupa internetu. Navedenu mjeru kao sigurnosnu mjeru, poznaje već KZ/11, a svrha joj je onemogućiti počinitelje koji kriminalnu djelatnost ostvaruju putem interneta. Uzimajući u obzir značaj navedene mjere, posebice imajući u vidu broj i vrstu kaznenih djela koja se mogu počinuti putem interneta, i potrebu da se ista primijeni i tijekom kaznenog postupka, ukazuje se potrebnim uvođenje nove mjere opreza kako bi se širenjem kataloga mjera opreza smanjila potreba za

određivanjem istražnog zatvora kada se ista svrha može postići mjerom opreza zabrane pristupa internetu.

Također, predlaže se novi članak 98.a kojim se uvodi mogućnost određivanja mjera opreza kao samostalnih tj. mogućnost određivanja mjera opreza i onda kada su istekli najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora. Da bi predmetno bilo provedivo, s obzirom da se tako određene mjere opreza ne mogu više, u slučaju okrivljenikovog nepridržavanja, zamijeniti istražnim zatvorom, izmjenama KZ/11 koje su u tijeku, okrivljenikovo nepridržavanje određene mu mjere opreza kao samostalne će se propisati kao kazneno djelo u okviru postojećeg kaznenog djela neizvršenja sudske odluke iz članka 311. KZ/11.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2011. godine predvidio je novo pravosudno tijelo: Visoki kazneni sud, a kao početak njegovog djelovanja bio je propisan 1. siječnja 2015. godine da bi Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2014. godine bilo odgođeno osnivanje Visokog kaznenog suda do 1. siječnja 2020. godine.

Zadnjim izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (Narodne novine, broj 67/18) propisana je stvarna nadležnost tog suda koji će odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova u kaznenim predmetima, što je posljedično dovelo i do izmjene odredbi ZKP/08 koje reguliraju njegovu nadležnost, kao i da će u slučajevima kada je to propisano zakonom odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju. Kao rezultat toga, nastale su izmjene i u nadležnosti Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji je do sada odlučivao o navedenim žalbama, a postupanje s predmetima u tijeku određeno je u prijelaznim i završnim odredbama ovog Prijedloga.

Dopune određenih odredbi bilo je potrebno predložiti zbog usklađenja s posljednjim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 118/18).

Naime, kao odgovor na pojavne oblike terorizma u Kazneni zakon je uvedeno kao samostalno kazneno djelo „putovanje u svrhu terorizma“ te je, slijedom toga, potrebno u kataloge kaznenih djela u pojedinim odredbama ZKP/08 uvrstiti i predmetno kazneno djelo, ali i druga kaznena djela povezana s terorizmom, a koja nisu navedena u važećem tekstu.

Ovim Prijedlogom predlažu se određene intervencije u kaznenoprocесne institute kako bi se snažnije djelovalo na ostvarivanje načela ekonomičnosti i ubrzanje postupka.

U svrhu sprječavanja zlouporabe prava na podnošenje zahtjeva za izuzeće suca višeg suda ukazalo se potrebnim jasnije definirati trenutak od kojeg stranke mogu podnijeti taj zahtjev i time spriječiti odugovlačenje postupka, stoga je Prijedlogom propisano da će se zahtjev moći podnijeti tek nakon što predmet u povodu žalbe bude zaprimljen na višem sudu.

Nadalje, predložene su izmjene odredbi kojima je cilj povećati učinkovitost nadležnih tijela, u prvom redu policije, odnosno doprinijeti učinkovitosti i efikasnosti policije u provođenju izvida u prethodnom postupku i to smanjivanjem nepotrebnog administriranja, vodeći računa o probicima kaznenog postupka i poštujući pritom sva prava obrane zajamčena ZKP/08.

Tako je dana ovlast policiji da, prema članku 212. stavku 1. ZKP/08, osim do sada propisanih hitnih dokaznih radnji, može samostalno odnosno bez naloga državnog odvjetnika

obaviti i hitnu dokaznu radnju prepoznavanja iz članka 301. ZKP/08, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina.

Nadalje, gore opisani cilj postiže se i davanjem mogućnosti policiji da odredi potrebna vještačenja koja se smatraju svrhovitima za otkrivanje počinitelja kaznenih djela kada je počinitelj nepoznat, izuzev obdukcije, ekshumacije i molekularno-genetske analize uzoraka biološkog materijala s time da se o namjeri provođenja ili pak određivanju vještačenja obavještava državni odvjetnik.

Ubrzanje postupanja tijela kaznenog progona u prethodnom postupku postignuto je i drugačijim uređenjem radnje tjelesnog pregleda okrivljenika i uzimanja krvi i urina od okrivljenika i druge osobe, te radnje tjelesnog pregleda drugih osoba (članak 326. ZKP/08), kao i radnje uzimanja uzoraka biološkog materijala (članak 327. ZKP/08).

Nadalje, ovim Prijedlogom posebna pažnja posvećena je postupku pred optužnim vijećem, koje je prepoznato kao važan, ali i potencijalno usporavajući stadij kaznenog postupka, posebice u odnosu na podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza i postupak odlučivanja o istima. Cilj je ubrzati postupak pred optužnim vijećem koji se bitno odužuje zbog sukcesivnog stavljanja prijedloga stranaka za izdvajanje nezakonitih dokaza na sjednicama optužnog vijeća. Potrebno je, naime, ograničiti odlučivanje o zakonitosti dokaza po prijedlogu stranaka.

S tim u vezi, predložena je dopuna članaka 350. i 351. ZKP/08.

Prema Prijedlogu, stranke su u obvezi iznijeti sve prijedloge za izdvajanje nezakonitih dokaza već u svojim izlaganjima, odnosno ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, u roku od 15 dana od primitka optužnice, s time da će se prijedlog smatrati pravovremeno podnesenim ako ga vijeće zaprimi prije početka sjednice.

Strankama i dalje ostaje mogućnost podnošenja prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza ako su za razloge izdvajanja saznale naknadno, ali predmetna mogućnost je samo iznimka koja mora biti posebno obrazložena.

Nadalje, propisano je da će prijedlozi za izdvajanje nezakonitih dokaza podneseni protivno novim procesnim pravilima biti odbačeni rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena. Naravno, ovim izmjenama se ne dira u mogućnost isticanja prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza u kasnijem stadiju postupka tj. na raspravi.

Još jedna važna predložena dopuna, ona članka 431. ZKP/08, ima za svrhu ubrzanje postupka i to postupka u stadiju rasprave.

Naime, u praksi se kao razlog znatnog odugovlačenja postupka pokazalo ponovno pozivanje i ispitivanje svjedoka koji su konfrontirani i ispitani na raspravi, ali pred drugim predsjednikom vijeća, a stranke nisu suglasne da se njihovi iskazi pročitaju, u kojem slučaju sud nema mogućnost donijeti drugačiju odluku od one da se ponovno pozovu svi svjedoci i vještaci. Takve situacije su posebice problematične u ponovljenim postupcima (ukidanje odluka) kada se izmijeni predsjednik vijeća. Tada stranke ne daju suglasnost za čitanje iskaza, brojni svjedoci se ponovno pozivaju i njihovo ispitivanje se svodi na ponavljanje već danog iskaza.

Kako bi se izbjeglo odugovlačenje postupka uvodi se mogućnost čitanja odnosno reproduciranja zapisnika o ranijim iskazima svjedoka odnosno zapisnika ili drugih dopisa o nalazu ili mišljenju vještaka, ako je svjedok ili vještak ispitan na raspravi u prisutnosti stranaka. Naime, o procjeni suda će ovisiti je li potrebno ponovno pozivanje svjedoka ili vještaka (primjerice, radi ispitivanja na neke nove okolnosti ili radi postavljanja novih pitanja) ili se radi isključivo o odugovlačenju postupka.

S obzirom na to da je jedan od ciljeva ovog Prijedloga ubrzati kazneni postupak time su odredbe kojima su regulirani uvodni govori, brisane, jer su se uvodni govori pokazali nesvrhovitima u praktičnom smislu.

Nadalje, pripremno ročište se, prema Prijedlogu, više ne provodi u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 15 godina, dok se u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora iznad 15 godina provodi samo ako sud procjeni da postoji potreba za njegovim provođenjem. Naime, pripremno ročište je izgubilo onu svoju početnu svrhu koju je ovaj stadij kaznenog postupka imao prema odredbama temeljnog ZKP-a iz 2008. Međutim, kasnijim izmjenama i dopunama brisana je prekluzija dokaznih prijedloga na pripremnom ročištu, čime se pripremno ročište pretvorilo u ročište na kojem stranke obrazlažu dokazne prijedloge, a o čemu postoje i odredbe kod održavanja rasprave. Bez prekluzije, stranke zapravo stavljaju dokazne prijedloge i na pripremnom ročištu i na raspravi jer više nema ograničenja u tom smislu odnosno sve radnje koje se provode na pripremnom ročištu kasnije se još jednom provode i na raspravi.

Ostale izmjene rezultat su uočene potrebe za usklađivanjem zakonske terminologije i nomotehničke preglednosti u samom tekstu ZKP/08.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku osigurat će se prenošenje odredbi Direktive 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga kojima se utvrđuju zajednička minimalna pravila o pravu na pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava.

Također, druga vrlo važna posljedica ovih izmjena i dopuna je ubrzanje kaznenog postupka provedeno kroz prethodni postupak, ali i u odnosu na postupak pred optužnim vijećem i raspravu.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, a zbog prenošenja Direktive 2016/1919/EU, potrebno je osigurati sredstva u Državnom proračunu.

Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava se, prema Prijedlogu, priznaje u najranijim fazama postupka, u prethodnom postupku, što znači da će sada pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava imati uhićenik od trenutka uhićenja, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane, kao i da će navedeno pravo, pod jednakim uvjetima, u postupcima za kaznena djela za koja je propisana

kazna zatvora teža od pet godina moći ostvariti osumnjičenik prilikom poduzimanja pojedinih radnji koje su predviđene ovim Prijedlogom.

Naime, Prijedlogom je u novom stavku 5. članka 145. ZKP/08 propisano da kada kaznena prijava nije podnesena, troškove poduzetih radnji snosi policija, a ako je radnja poduzeta po nalogu suda ili državnog odvjetnika, tada troškove poduzetih radnji snosi tijelo koje je radnju naložilo.

Navedeno je zahtijevalo pomnu financijsku analizu učinka ove zakonske dopune na proračune Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva pravosuđa stoga je učinjen izračun koji je okvirni pokazatelj predvidivih troškova.

Pravilnikom koji će donijeti ministar pravosuđa priznavat će se pravo na troškove obrane u visini 50% od nagrade za rad koja bi branitelju pripadala za pojedine radnje u postupku prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (u daljnjem tekstu: Tarifa), što bi, imajući u vidu važeću Tarifu, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina iznosilo 1.500,00 kn po izvršenoj radnji.

Prema projekcijama fiskalnog učinka koje je izradilo Ministarstvo unutarnjih poslova proizlazi da bi iz proračuna Ministarstva unutarnjih poslova za privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava trebalo izdvojiti 14.250,000,00 kn godišnje, dok je za Ministarstvo pravosuđa potrebno u državnom proračunu predvidjeti 3.157.500,00 kn godišnje.

Naime, imajući u vidu prethodno navedene uvjete pod kojima se priznaje pravo na privremenu pravnu pomoć, prema statističkim podacima Ministarstva unutarnjih poslova koji se odnose na trogodišnji prosjek od 2016. do 2018. godine proizlazi da je ukupno bilo 10.000 uhićenika. Broj prijavljenih počinitelja za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina je 6.300 osoba, od tog broja treba oduzeti 2.500 osoba koje su ujedno bile i uhićeni te se dolazi do broja od 13.800 osoba koje bi imale pravo ostvariti privremenu pravnu pomoć pod prethodno navedenim zakonskim pretpostavkama. Za projekciju fiskalnog učinka uzima se pretpostavka da će ovo pravo koristiti najmanje polovica uhićenika odnosno osumnjičenika te se tako dolazi do brojke od otprilike 7.000 osoba koje bi ujedno bile i ispitane od strane policije.

Policija, u pravilu, ne provodi dokazne radnje suočenja i rekonstrukciju, a što se tiče dokazne radnje prepoznavanja podatci se odnose na prepoznavanje u kojima je žrtva/svjedok prepoznala osumnjičenika kao počinitelja kaznenog djela iz čega proizlazi da je policija provela oko 2.000 dokaznih radnji prepoznavanja. Uzme li se u obzir polovica brojke dolazi se do broja od 1.000.

Nadalje, imajući u vidu dostupne statističke podatke općinskih i županijskih državnih odvjetništava, udio kaznenih djela sa zapriječenom kaznom zatvora težom od pet godina u ukupnom kriminalitetu iznosi u postotku 12 %.

Prema statističkim podacima za 2018. godinu za općinska državna odvjetništva, istražni zatvor je određen protiv ukupno 2489 osumnjičenika, ako se od tog broja izračuna postotak od 12 %, istražni zatvor je određen protiv 298 osumnjičenika za kaznena djela teža od pet godina, dok je u 2018. godini županijsko državno odvjetništvo odredilo istražni zatvor protiv 644 osumnjičenika.

Slijedom navedenoga, a s obzirom na to da se osumnjičeniku protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, prema Prijedlogu, priznaje navedeno pravo prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora, ukupni iznos troška obrane za 933 osumnjičenika bi iznosio 1.413.000,00 kuna.

Nadalje, općinsko državno odvjetništvo je provelo dokaznu radnju prvog ispitivanja u odnosu na ukupno 9699 osumnjičenika, što bi kada se izračuna postotak od 12 % bilo 1163 osumnjičenika u postupku za kaznena djela teža od pet godina te bi za tu radnju trebalo u državnom proračunu predvidjeti 1.744.500,00 kuna. Statistički podatci za provođenje dokazne radnje prvog ispitivanja kod županijskog državnog odvjetništva nisu se uzimali u obzir prilikom izračuna jer je županijsko državno odvjetništvo nadležno za postupke koji se vode za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, u kojem slučaju okrivljenik od prvog ispitivanja ima pravo na obveznu obranu odnosno ima pravo na branitelja po službenoj dužnosti.

Zaključno, za provedbu Prijedloga, sredstva su osigurana u okviru Razdjela 40 Ministarstvo unutarnjih poslova u Financijskom planu za 2019. i projekcijama za 2020. i 2021. na aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje, skupina računa 32 – materijalni rashodi u iznosu od 14.250.000,00 kuna za svaku proračunsku godinu. Za Ministarstvo pravosuđa, prema okvirnoj procjeni i dostupnim statičkim podacima, bit će osigurano na glavi 11070 Općinska državna odvjetništva, aktivnost A642000, skupina računa 32 – materijalni rashodi – 2.191.500,00 kuna, a na glavi 11055 Županijska državna odvjetništva, aktivnost A640000, skupina 32 - 966.000,00 kuna. Navedena sredstva će biti planirana prilikom izrade Državnog proračuna za 2020. i projekcija za 2021. i 2022. u okviru zadanih limita rashoda Ministarstva pravosuđa.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU**

Članak 1.

U Zakonu o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 80/11, 121/11 - pročišćeni tekst, 91/12 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) u članku 1.a točki 9. iza riječi „(SL L 151, 21.5.2014.)“ točka se zamjenjuje zarezom, a iza točke 9. dodaju se točke 10. i 11. koje glase:

„10) Direktiva 2016/343/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016.),

11) Direktiva 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (SL L 297, 4.11.2016.).“.

Članak 2.

U članku 3. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Teret dokazivanja o postojanju činjenica koje tvore obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena kaznenog zakona je na tužitelju, osim ako zakonom nije drukčije propisano.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 3.

U članku 18. stavci 3., 4. i 5. brišu se.

Članak 4.

Iza članka 18. dodaje se članak 18.a koji glasi:

„Članak 18.a

(1) Sud koji je na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije podnio zahtjev Sudu Europske unije za donošenje prethodne odluke rješenjem će prekinuti postupak do donošenja odluke Suda Europske unije.

(2) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena.

(3) Za vrijeme trajanja prekida ne teče zastara kaznenog progona.

(4) Za vrijeme trajanja prekida postupka sud može poduzeti samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

(5) Ako je sud odredio prekid postupka zbog razloga iz stavka 1. ovoga Zakona, o podnošenju zahtjeva Sudu Europske unije dužan je obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove.“.

Članak 5.

U članku 19.c točki 1. podtočki d) iza riječi: „obuka za terorizam (članak 101.),“ dodaju se riječi: „putovanje u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

Članak 6.

U članku 19.e stavku 1. točki 1. riječ: „presuda“ zamjenjuje se riječju: „odluka“, riječi: „općinskih i“ brišu se, a iza riječi: „županijskih sudova“ dodaje se zarez i riječi: „osim ako zakonom nije drukčije propisano“.

Iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju, kad je to propisano zakonom,“.

Dosadašnja točka 2. postaje točka 3.

Članak 7.

U članku 19.f stavku 1. točka 1. briše se.

Dosadašnje točke 2., 3. i 4. postaju točke 1., 2. i 3.

Članak 8.

U članku 34. stavku 3. iza riječi: „staviti“ dodaju se riječi: „nakon što predmet u povodu žalbe bude zaprimljen na višem sudu, a“.

U stavku 4. iza riječi: „postupa“ zarez se zamjenjuje točkom, a riječi: „odnosno suca višeg suda“ brišu se.

Članak 9.

U članku 35. stavku 5. iza riječi: „članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona“ briše se zarez i dodaju riječi: „i ako je zahtjev za izuzeće iz članka 34. stavka 4. ovog Zakona podnesen u odnosu na suca ili suca porotnika višeg suda koji u predmetu ne postupa,“.

Članak 10.

U članku 44. stavku 5. riječi: „članku 44.“ zamjenjuju se riječima: „članku 43.a“.

Članak 11.

U članku 66. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) U slučaju obvezne obrane okrivljeniku će se postaviti branitelj po službenoj dužnosti, ako nema izabranog branitelja niti mu je prethodno postavljen branitelj na teret proračunskih sredstava ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja. Branitelja na prijedlog suda, državnog odvjetnika te policije u slučaju iz članka 208.a ovoga Zakona, postavlja predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.“.

Članak 12.

U članku 68. stavku 2. iza riječi: „branitelj po službenoj dužnosti“ dodaju se riječi: „ili branitelj na teret proračunskih sredstava“, a riječi: „bude razriješen“ zamjenjuju se riječima: „budu razriješeni“.

Članak 13.

U članku 72. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku će se, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovoga Zakona, odnosno nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.“.

U stavku 6. iza druge rečenice dodaje se treća rečenica koja glasi:

„Ako je okrivljenik prethodno ostvario pravo na privremenu pravnu pomoć iz članka 72.a ovoga Zakona, za branitelja na teret proračunskih sredstava imenovat će se, u pravilu, istog branitelja.“.

Članak 14.

Iza članka 72. dodaju se članci 72.a i 72.b koji glase:

„Članak 72.a

(1) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, ima uhićenik iz članka 107. točaka 2. i 3. ovoga Zakona od trenutka uhićenja, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

(2) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna, pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluju, imaju i:

- 1) osumnjičenik iz članka 208.a ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije
- 2) osumnjičenik koji je status stekao u skladu s člankom 208. stavkom 5. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije

- 3) osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja, koji to pravo stječe prije poduzimanja navedenih radnji
- 4) osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice u skladu s člankom 341. stavkom 3. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja
- 5) osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora.

(3) Uhićeniku i osumnjičeniku iz stavka 2. ovog članka koji su, u skladu sa stavkom 1. i 2. ovog članka, ostvarili pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, a nisu podnijeli zahtjev iz članka 72. stavka 1. ovoga Zakona, to pravo prestaje istekom roka od 15 dana nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovoga Zakona, odnosno nakon primitka optužnice iz članka 341. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Uhićenik mora biti upoznat s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka prilikom poduzimanja radnje iz stavka 2. ovog članka. Prilikom obavještanja o tom pravu, uhićenik ili osumnjičenik će biti upozoren da će ga se naknadno, u potpunosti ili djelomično, obvezati na snošenje troškova privremene pravne pomoći, ako se u kasnijem tijeku postupka ustanovi da s obzirom na svoje imovinsko stanje može podmiriti troškove obrane.

(5) Ako uhićenik ili osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka pred tijelom koje je poduzelo mjeru uhićenja ili onim koje će poduzeti radnju iz stavka 2. ovog članka izjavi da s obzirom na svoje imovinsko stanje ne može podmiriti troškove obrane te da želi ostvariti pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, to će tijelo odmah obavijestiti suca istrage radi donošenja odluke o postavljanju branitelja.

(6) Branitelja postavlja rješenjem sudac istrage. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

Članak 72.b

Ako tijekom postupka branitelj postavljen sukladno članku 66. i članku 72. ovoga Zakona bude razriješen zbog prestanka postojanja razloga obvezne obrane ili zbog okrivljenikovog odricanja od prava na branitelja na teret proračunskih sredstava, sud će u slučaju potrebe ponovnog postavljanja branitelja, u pravilu, postaviti istog branitelja.“.

Članak 15.

U članku 73. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Okrivljenik može samo iz opravdanih razloga tražiti da postavljeni branitelj bude zamijenjen drugim.“.

Dosadašnji stavci 4., 5. i 6. postaju stavci 5., 6. i 7.

Članak 16.

U članku 98. stavku 2. u točki 10. iza riječi: „doma“ briše se točka, dodaje se zarez i točka 11. koja glasi:

„11) zabrana pristupa internetu.“.

U stavku 6. druga rečenica briše se.

Članak 17.

Iza članka 98. dodaje se članak 98.a koji glasi:

„(1) U slučaju kada postoje okolnosti iz članka 123. ovog Zakona, a istekli su rokovi trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ovog Zakona, sud može rješenjem odrediti mjere opreza i kao samostalne mjere opreza. Pritom će sud okrivljenika upozoriti da je nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza kazneno djelo.

(2) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 18.

U članku 99. iza stavka 10. dodaje se stavak 11. koji glasi:

„(11) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza zabrane pristupa internetu nadležno tijelo će zabraniti pristup internetu, određenim mrežnim stranicama ili određenim društvenim mrežama.“.

Članak 19.

U članku 100. stavku 2. iza riječi: „policija“ točka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „dok mjeru opreza zabrane pristupa internetu izvršava policija i regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije.“.

Članak 20.

U članku 123. stavku 2. iza riječi: „ teža kazna“ briše se točka, dodaje zarez i riječi: “neovisno o najduljem trajanju istražnog zatvora propisanog u članku 133. ovoga Zakona.“.

Članak 21.

Iza članka 133. dodaje se članak 133.a koji glasi:

„Okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru koji je određen na temelju članka 123. stavka 2. ovog Zakona, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora nije postala pravomoćna, ostat će u istražnom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.“.

Članak 22.

U članku 134. stavku 1. riječi: „Vrhovni sud“ zamjenjuju se riječima: „viši sud“.

Članak 23.

U članku 145. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Ako kaznena prijava nije podnesena, troškove poduzetih radnji, u roku od šest mjeseci od poduzimanja radnji, snosi policija, osim ako je radnja poduzeta po nalogu suda ili državnog odvjetnika, kada troškove snosi tijelo koje je radnju naložilo.“

Dosadašnji stavci 5., 6. i 7. postaju stavci 6., 7. i 8.

Članak 24.

U članku 187. stavku 5. točki 2. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.),“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

Članak 25.

U članku 212. stavku 1. iza riječi: „privremeno oduzimanje predmeta (261.),“ dodaju se riječi: „prepoznavanje (članak 301.),“.

Članak 26.

U članku 214. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Policija može ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja odrediti potrebna vještačenja, osim obdukcije, ekshumacije i molekularno-genetske analize uzoraka biološkog materijala.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

U dosadašnjem stavku 2. koji je postao stavak 3. iza riječi: „poduzeto“ dodaju se riječi: „policija ili“, a riječ: „mora“ zamjenjuje se riječju: „će“.

Članak 27.

U članku 218.a stavku 1. točki 2. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.),“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.),“ a iza riječi: „obuke za terorizam (članak 101.),“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

Članak 28.

U članku 229. stavku 5. u prvoj rečenici riječi: „okrivljenik ima pravo“ zamjenjuju se riječima: „okrivljenik i žrtva imaju pravo“, u drugoj rečenici riječ: „okrivljenikov“ briše se, a u zadnjoj rečenici riječ: „okrivljenika“ zamjenjuje se riječima: „podnositelja prigovora.“

Članak 29.

U članku 286. stavku 2. točki 1. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.),“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.),“ a iza riječi: „obuke za terorizam (članak 101.),“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

Članak 30.

U članku 326. stavku 5. iza riječi: „financiranje terorizma (članak 98.),“ dodaju se riječi: „javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), putovanje u svrhu terorizma (članak 101.a), terorističko udruženje (članak 102.),“.

Iza stavka 7. dodaje se novi stavak 8. koji glasi:

„(8) Radnje iz stavka 1., 2. i 6. ovog članka odredit će tijelo koje provodi izvide ili postupak.“.

Dosadašnji stavci 8. i 9. postaju stavci 9. i 10.

U dosadašnjem stavku 8. koji je postao stavak 9. broj i slovo: „2. i“ brišu se.

Članak 31.

U članku 327. stavku 2. točki 4. iza riječi: „druge osobe“ stavlja se točka, a riječi: „pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom“ brišu se.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

“(6) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od osoba iz stavka 2. točke 3. i 4. ovog članka uz njihovu pisanu suglasnost može odrediti tijelo koje provodi izvide ili postupak dok molekularno-genetsku analizu tih uzoraka uzetih od tih osoba nalaže državni odvjetnik. Te osobe će se prije potpisivanja suglasnosti poučiti o svrsi uzimanja uzorka te njegovom korištenju u svrhu molekularno-genetske analize. Ako suglasnost nisu u mogućnosti dati ili ju odbiju dati, uzimanje biološkog materijala od tih osoba te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka na prijedlog državnog odvjetnika može naložiti sud.“.

Članak 32.

U članku 334. točki 2. iza riječi: „novačenja za terorizam (članak 100.),“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

Članak 33.

U članku 339. stavku 2. točki 2. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.),“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.), a iza riječi: „obuke za terorizam (članak 101.),“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

Članak 34.

U članku 350. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Predsjednik optužnog vijeća poučit će stranke da u svojim izlaganjima iz stavaka 4., 5. i 7. ovog članka moraju iznijeti sve prijedloge za izdvajanje nezakonitih dokaza, ako ih imaju. Pritom će ih upozoriti da u kasnijem tijeku postupanja optužnog vijeća takve prijedloge ne mogu staviti, osim ako su za razloge izdvajanja nezakonitih dokaza saznali nakon stavljanja prijedloga za izdvajanje, kada ti prijedlozi moraju biti posebno obrazloženi.

(3) Kada se postupak pred optužnim vijećem provodi na način propisan člankom 348. stavkom 4. ovoga Zakona, stranke mogu prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza staviti u roku od petnaest dana od primitka optužnice. Prijedlog će se smatrati pravovremenim ako ga vijeće zaprimi prije početka sjednice.“.

Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7. postaju stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. iza riječi „istraživanja“ stavlja se točka, a riječi: „i na nezakonite dokaze“ brišu se.

Članak 35.

U članku 351. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Ako su stranke stavile prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza u skladu sa člankom 350. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona ili ako vijeće, neovisno o prijedlogu stranaka, ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovoga Zakona imaju izdvojiti iz spisa, vijeće će najprije odlučiti o izdvajanju nezakonitih dokaza, osim dokaza iz stavka 5. ovog članka.

(2) Ako je za odluku o zakonitosti pojedinog dokaza potrebno izvođenje dodatnih dokaza, oni će se izvesti odmah ili će se sjednica odgoditi radi njihova izvođenja (prethodno suđenje o zakonitosti dokaza). Vijeće će najprije odlučiti o zakonitosti dokaza, a nakon pravomoćnosti tog rješenja donijet će odluku o optužnici.“.

U stavku 3. iza riječi: „viši sud.“ dodaju se rečenice koje glase:

„Prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza podnesen protivno članku 350. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona vijeće će odbaciti. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.“.

Članak 36.

U članku 371. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Pripremno ročište se ne provodi u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do petnaest godina. Ako u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora više od petnaest godina predsjednik vijeća obzirom na navode u optužnici i prirodu predloženih dokaza smatra da nije potrebno održavanje pripremnog ročišta, donosi nalog kojim određuje raspravu. Ako predsjednik vijeća zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, postupit će na način propisan člancima 361. do 363. ovog Zakona.“.

Članak 37.

U članku 388. stavku 1. točki 2. broj: „45.“ zamjenjuje se brojem i riječju: „44. stavka 4.“.

Članak 38.

U naslovu iznad članka 413. riječi: „i uvodni govori stranaka“ brišu se.

Članak 39.

Članak 417. briše se.

Članak 40.

U članku 431. stavku 1. u točki 7. iza riječi: „predsjednikom vijeća“ briše se točka, dodaje se zarez i točka 8. koja glasi:

„8) ako je svjedok ili vještak ispitan na raspravi u prisutnosti stranaka.“.

Članak 41.

U članku 459. stavku 1. riječ: „objavljena“ zamjenjuje se riječju: „izrečena“.

Članak 42.

U članku 527. stavak 7. briše se.

Članak 43.

U članku 556. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Predmeti koji se po zakonu moraju oduzeti, oduzet će se. Predmeti koji se prema zakonu mogu oduzeti, mogu se oduzeti i kad kazneni postupak ne završi presudom kojom se okrivljenik proglašava krivim.“.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA**Članak 44.**

Odluku o pravnim lijekovima izjavljenim protiv odluka iz nadležnosti županijskih sudova donesenih do 31. prosinca 2019. godine donosi Vrhovni sud Republike Hrvatske. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske ukine odluku i uputi predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku te nakon ponovljenog postupka bude izjavljen pravni lijek, o istom će odlučivati Visoki kazneni sud.

Članak 45.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim članaka 6., 7. i 22. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2020. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Članak 1.

U članku 1.a ZKP/08, imajući u vidu Odluku Vlade Republike Hrvatske o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (Narodne novine, broj 93/11) te činjenicu da je ZKP/08 usklađen s Direktivom 2016/343/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016.) u novoj točki 10. upućuje se na navedeni akt Europske unije.

Ovim Prijedlogom se ZKP/08 primarno usklađuje s Direktivom 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (SL L 297, 4.11.2016.) te je dodana točka 11. kojom se upućuje na navedeni akt Europske unije.

Članak 2.

U članku 3. ZKP/08 predlaže se dopuna propisivanjem novog stavka 2. prema kojem je teret dokazivanja o postojanju činjenica koje tvore obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena kaznenog zakona na tužitelju, osim ako zakonom nije drukčije propisano. Naime, navedenim se pretpostavka okrivljenikove nedužnosti koja proizlazi iz niza odredbi Zakona o kaznenom postupku sada i deklaratorno propisuje na jednom mjestu, a iza načela *in dubio pro reo*.

Imajući u vidu da se u članku 3. ZKP/08 dodao novi stavak 2. došlo je do promjene u numeraciji te je dosadašnji stavak 2. postao stavak 3.

Članak 3.

U članku 18. ZKP/08 brišu se stavci 3., 4. i 5., a postupanje u povodu podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije za donošenje prethodne odluke se zbog nomotehničke preglednosti propisuje u novom članku 18.a.

Vidi obrazloženje uz članak 4.

Članak 4.

Novim člankom 18.a propisuje se procesne pretpostavke za postupanje u slučaju podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije (dalje u tekstu: Sud) za donošenje prethodne odluke. Naime, prethodni postupak pred Sudom, temeljni je mehanizam prava Europske unije propisan člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o Europskoj uniji i člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojemu je cilj osigurati ujednačeno tumačenje i primjenu tog prava u Uniji. Nacionalni sudovi se, u okviru prethodnog postupka, mogu obratiti Sudu s pitanjem o tumačenju prava Unije ili valjanosti akata koje su usvojile institucije ako smatraju da je odluka Suda o tom pitanju potrebna da bi mogli donijeti presudu.

U slučaju podnošenja zahtjeva Sudu za odlučivanjem o prethodnom pitanju, Prijedlogom zakona je propisano da će sud rješenjem prekinuti postupak. Naime, sukladno članku 23. Preporuke Suda za postupanje nacionalnih sudova u slučaju pokretanja prethodnog postupka

naglašeno je da se podnošenjem zahtjeva za prethodnu odluku postupak pred nacionalnim sudom prekida do donošenja odluke Suda, što također proizlazi i iz članka 23. Statuta Suda. Iako je i važećim ZKP/08 propisano da će sud u toj situaciji prekinuti postupak, prema praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske postoji tumačenje da ako se prethodno pitanje ne odnosi na Kazneni zakon (kako je to propisano u članku 18. stavku 1. važećeg ZKP/08) nego na pitanje procesne naravi, u tom slučaju nema zakonske osnove za donošenje rješenja o prekidu postupka jer se ono može donijeti samo ako je riječ o pitanju materijalnog kaznenog prava. Imajući u vidu stav VSRH, ovim Prijedlogom su otklonjene prethodno navedene dvojbe jer su postupak podnošenja zahtjeva za donošenje prethodne odluke i procesna pravila u slučaju podnesenog zahtjeva sada propisani u zasebnom članku.

Prijedlogom zakona se propisuje da žalba protiv tog rješenja nije dopuštena čime se osigurava ekonomičnost postupka i sprječava odugovlačenje postupka.

Članak 5.

U članku 19.c točki 1. podtočki d) proširuje se katalog kaznenih djela dodavanjem novog kaznenog djela putovanja u svrhu terorizma iz članka 101.a Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18 (dalje u tekstu: KZ), koje je zadnjim izmjenama KZ-a iz 2018. godine propisano kao novo samostalno kazneno djelo, stoga je bilo potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanim s terorizmom.

Članak 6.

Zadnjim izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (Narodne novine broj 67/18) propisana je stvarna nadležnost Visokog kaznenog suda koji će odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova u kaznenim predmetima, a kao rezultat toga nastala je potreba za izmjenom odredbe članka 19.e ZKP-a/08 koja regulira nadležnost tog novoustrojenog pravosudnog tijela.

Propisivanjem nove točke 2. u stavku 1. propisuje se nadležnost Visokog kaznenog suda kada bude odlučivao u trećem stupnju što će biti u situacijama kada županijski sud preinači oslobađajuću prvostupanjsku presudu u osuđujuću.

U postupku o odlučivanju o reviziji iz članka 570. ZKP/08 i dalje ostaje nadležan Vrhovni sud Republike Hrvatske kako je to propisano u članku 570.e stavku 2. ZKP/08.

Imajući u vidu da se u članku 19.e stavku 1. ZKP/08 dodaje nova točka 2. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnje točke 2. koja postaje točka 3.

Članak 7.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, prema Prijedlogu, više neće biti nadležan odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova stoga je potrebno brisati točku 1. stavka 1. članka 19.f.

Vidi obrazloženje uz članak 6.

Imajući u vidu da se u članku 19.f stavku 1. ZKP/08 briše točka 1. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih točaka 2. do 4. koje postaju točke 1. do 3.

Članak 8.

Usljedi potrebe proizašle iz praktične primjene članka 34., Prijedlogom je propisano da će se zahtjev za izuzeće sudaca višeg suda moći podnijeti tek nakon što predmet u povodu žalbe bude zaprimljen na višem sudu, a u svrhu sprječavanja zlouporabe prava na podnošenje tog zahtjeva odnosno u svrhu sprječavanja odugovlačenja postupka.

Članak 9.

Dopuna stavka 5. članka 35. ukazala se potrebnom zbog različitih tumačenja u praksi primjene odredbe članka 34. stavka 4. ZKP/08 te je stoga Prijedlogom jasnije propisano da će se zahtjev za izuzeće koji je podnesen u odnosu na suca ili suca porotnika višeg suda koji ne postupaju u predmetu, odbaciti.

Članak 10.

Članak 44. stavak 5. je uređen zbog uočene nomotehničke pogreške kod upućivanja na članak 44., kojeg je bilo potrebno zamijeniti pozivanjem na članak 43.a budući da se posebne potrebe zaštite žrtve utvrđuju prilikom postupka pojedinačne procjene žrtve koji se provodi sukladno članku 43.a.

Članak 11.

Izmjenom stavka 3. članka 66. kojim se propisuje da će se okrivljeniku, u slučaju obvezne obrane, postaviti branitelj po službenoj dužnosti, ako nema izabranog branitelja niti mu je prethodno postavljen branitelj na teret proračunskih sredstava, nastoji se izbjeći administriranje u smislu donošenja novih rješenja o imenovanju branitelja, ako je on već ranije postavljen. Predložena izmjena rješava situaciju kada je, primjerice, doneseno rješenje kojim se odobrava privremena pravna pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, a naknadno su se ispunili uvjeti za postavljanje branitelja po službenoj dužnosti sukladno članku 66. ZKP/08, u kojem slučaju se osigurava kontinuitet pravnog zastupanja po istom branitelju bez donošenja posebnog rješenja o imenovanju branitelja. Također, udovoljava se zahtjevu iz članka 7. Direktive 2016/1919/EU (točka 25. Recitala) da se po odobrenju pravne pomoći osumnjičeniku odnosno okrivljeniku osigura djelotvorna i kvalitetna pravna pomoć tijekom cijelog kaznenog postupka.

Članak 12.

Članak 68. stavak 2. dopunjuje se navođenjem branitelja na teret proračunskih sredstava. Naime, novim člankom 72.b i člankom 73. stavkom 4. ZKP-a/08 propisano je razrješenje postavljenog branitelja, koji pojam osim branitelja po službenoj dužnosti, obuhvaća i branitelja na teret proračunskih sredstava.

Članak 13.

Pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava je prema predloženoj izmjeni članka 72. stavka 1. ZKP/08 moguće ostvariti, osim u istrazi, i tijekom istraživanja, te će okrivljenik svoj zahtjev za ostvarivanje tog prava moći podnijeti nakon primitka obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ZKP/08, dok će u situaciji kada se istraga ne provodi svoj zahtjev moći podnijeti nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ZKP-a/08.

Dopunom članka 72. stavka 6. ZKP/08 na način da se propisuje da će se okrivljeniku koji je prethodno ostvario privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, u pravilu, imenovati istog branitelja, udovoljeno je zahtjevu iz članka 7. Direktive 2016/1919/EU u vezi točke 25. Recitala kojim se osigurava kontinuitet i kvaliteta u pružanju pravne pomoći.

Članak 14.

Novim člankom 72.a uvodi se novi institut pod nazivom privremena pravna pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava.

Pravna pomoć, prema definiciji sadržanoj u članku 3. Direktive 2016/1919/EU, znači financiranje pomoći branitelja od strane države članice kojim se omogućuje ostvarivanje prava na pristup branitelju.

Radi prenošenja odredbe članka 2. Direktive, kojom su propisane faze postupka u kojima se treba osigurati besplatna pravna pomoć, priznavanje prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava se, prema novom članku 72.a stavku 1. i 2. Prijedloga, odobrava uhićeniku od trenutka uhićenja, a osumnjičeniku prilikom poduzimanja pojedinih radnji u kojima sudjeluje.

Pomicanje granica prava na branitelja na teret proračunskih sredstava u najranije faze postupka, u svjetlu Direktive, zahtijevalo je i intervenciju u odredbe koje uređuju institut branitelja na teret proračunskih sredstava.

ZKP/08 do sada nije sadržavao mehanizme kojima bi se uhićeniku omogućilo ostvarivanje prava na branitelja na teret proračunskih sredstava već od uhićenja, kao ni osumnjičeniku za radnje u najranijim fazama postupka, što je preduvjet učinkovite obrane, a posebno je važno u fazi postupanja policije, imajući u vidu pravnu prirodu ispitivanja osumnjičenika prema članku 208.a ZKP-a koje ima dokaznu snagu te može determinirati tijek i ishod kaznenog postupka.

Priznavanjem prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava pri ispitivanju kod policije transponirana je odredba članka 4. Direktive 2016/1919/EU.

Stavkom 3. predloženog članka 72.a uređuje se prestanak prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava u situaciji kada uhićenik i osumnjičenik nisu podnijeli zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava sukladno članku 72. stavku 1. ZKP/08.

Temeljna pretpostavka, propisana stavkom 1. i 2., kao i stavkom 5. novog članka 72.a, za ostvarivanje privremene pravne pomoći branitelja na teret proračunskih sredstava je izjava uhićenika i osumnjičenika da prema svom imovinskom stanju ne mogu podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje su po zakonu dužni uzdržavati.

Navedeno znači da je dovoljna sama izjava uhićenika odnosno osumnjičenika da nema dovoljno sredstava kojima može podmiriti troškove obrane i izražavanje želje za ostvarivanjem navedenog prava, a koje bi predstavljale dovoljnu osnovu za odobravanje privremene pravne pomoći branitelja na teret proračunskih sredstava bez prethodne provjere imovinskog stanja i podnošenja dokaza o imovinskom stanju.

Dodatni kriterij se postavlja u slučaju priznavanja prava na privremenu pravnu pomoć osumnjičeniku jer mu se to pravo priznaje u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna.

U prilog tome da je dovoljna sama izjava da bi se priznalo pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava govori i sudska praksa Europskog suda za ljudska prava prema kojoj „nedostatak dovoljnih sredstava nije potrebno dokazivati preko svake razumne sumnje, nego je dovoljno uputiti na postojanje indicija da optuženi nema dovoljno sredstava, od kojih jednu indiciju čini samo njegova izjava da je tako.“

Naime, razlog ovakvom rješenju leži u činjenici što je u najranijim fazama postupka potrebno hitno postupanje zbog kratkoće rokova te bi inzistiranje na administraciji, u smislu provjere imovinskog stanja i dostave dokaza o imovinskom stanju, znatno utjecalo na odugovlačenje postupka te posljedično i na okrivljenikovo pravo na obranu.

Prema stavku 4. novog članka 72.a uhićenika se upoznaje s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a osumnjičenika prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluje, uz upozorenje da će ga se naknadno, u potpunosti ili djelomično, obvezati na snošenje troškova privremene pravne pomoći, ako se u kasnijem tijeku postupka ustanovi da s obzirom na svoje imovinsko stanje može podmiriti troškove obrane. Mogućnost da se obveže uhićenika odnosno osumnjičenika na plaćanje troškova obrane proizlazi iz točke 8. Recitala Direktive 2016/1919/EU.

Prema članku 6. u vezi točke 24. Recitala Direktive 2016/1919/EU o zahtjevu treba odlučiti neovisno tijelo bez nepotrebnog odgađanja. Navedenom zahtjevu se udovoljilo time što se propisuje u stavku 5. novog članka 72.a da će sudac istrage po obavijesti tijela koje je poduzelo mjeru uhićenja ili tijela koje poduzima radnje iz stavka 2. novog članka 72.a odlučiti o postavljanju tog branitelja.

Imajuću u vidu stadije postupka za koje se odobrava privremena pravna pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava i kratkoću roka za postupanje tijela, za donošenje rješenja o imenovanju branitelja, umjesto predsjednika suda, koji prema članku 72. stavku 6. važećeg ZKP-a/08 odlučuje o imenovanju branitelja iz članka 72. ZKP-a/08, određen je sudac istrage. Naime, obaveza dežurstva suca istrage osigurava njegovu dostupnost, stoga je Prijedlogom postavljanje branitelja na teret proračunskih sredstava stavljeno u njegovu nadležnost.

Žalba na rješenje kojim se postavlja branitelj nije dopuštena jer uhićenik odnosno osumnjičenik nema pravnog interesa podnositi žalbu budući da mu se navedeno pravo odobrava kada izjavi da nema dovoljno sredstava kojima bi podmorio troškove obrane i izrazi želju za ostvarivanjem tog prava.

Kako bi se osigurao kontinuitet u zastupanju po istoj osobi branitelja, sukladno članku 7. Direktive 2016/1919/EU u vezi točke 25. Recitala, novim člankom 72.b propisano je da će sud, u slučaju potrebe ponovnog postavljanja branitelja, prethodno razriješenoga zbog prestanka postojanja razloga obvezne obrane ili zbog okrivljenikovog odricanja od prava na branitelja na teret proračunskih sredstava, u pravilu, postaviti istog branitelja.

Članak 15.

Propisivanjem novog stavka 4. u članku 73. prema kojem okrivljenik može samo iz opravdanih razloga tražiti da postavljeni branitelj bude zamijenjen drugim, udovoljilo se zahtjevu iz članka 7. stavka 4. Direktive 2016/1919/EU prema kojem je potrebno osigurati da osumnjičenici odnosno okrivljenici imaju pravo da im se, na njihov zahtjev, zamijeni dodijeljeni branitelj ako je to opravdano posebnim okolnostima.

Imajući u vidu da se u članku 73. ZKP/08 dodaje novi stavak 4. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 4. do 6. koji su postali stavci 5. do 7.

Članak 16.

Prijedlogom se u novoj točki 11. uvodi nova mjera opreza zabrane pristupa internetu te se time omogućava da se i prije i tijekom kaznenog postupka može odrediti zabrana pristupa internetu, čime se osigurava kontinuitet, imajući u vidu mogućnost izricanja sigurnosne mjere zabrane pristupa internetu iz članka 75. KZ/11.

Izmjenom stavka 6. na način da se briše rečenica koja je propisivala da trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora otklonjena su različita tumačenja koja je navedena odredba izazvala u praktičnoj primjeni po pitanju pravne prirode mjera opreza i njihove samostalne opstojnosti.

Članak 17.

Novim člankom 98.a u posebnom se članku, izdvojeno od članka 98., propisuje mogućnost izricanja samostalnih mjera opreza. Naime, za razliku od mjera opreza propisanih člankom 98. koje su alternativne mjere ograničene najduljim rokovima trajanja istražnog zatvora, samostalne mjere opreza propisane člankom 98.a mogu egzistirati i samostalno i nisu vezane istražnozatvorskim rokovima te se mogu odrediti i po proteku najduljih rokova trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08. Jednako kao i kod mjera opreza iz članka 98. njihovo određivanje zavisno je od postojanja istražnozatvorskih razloga iz članka 123. ZKP/08, a mogu se primjenjivati do pravomoćnosti odnosno izvršnosti presude. Nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza bit će propisano u članku 311. KZ/11 kao kazneno djelo u okviru postojećeg kaznenog djela neizvršenja sudske odluke i to u izmjenama KZ/11 koje su u tijeku. Protiv rješenja kojim je određena mjera dopuštena je žalba, ali njome se ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 18.

Izmjena članka 99. dodavanjem novog stavka 11. nužna je zbog uvođenja nove mjere opreza zabrane pristupa internetu te je potrebno propisati sadržaj izreke rješenja kojim se nalaže ta mjera.

Vidi obrazloženje uz članak 16.

Članak 19.

Prijedlogom je uvedena nova mjera opreza zabrane pristupa internetu za koju je propisano da će ju izvršavati policija i regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije.

Vidi obrazloženje uz članak 16.

Članak 20.

Stavak 2. članka 123. dopunjuje se s obzirom na uočene dvojbe u praksi vezano uz mogućnost određivanja odnosno produljenja istražnog zatvora protiv okrivljenika kojemu se presudom izriče kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, te se eksplicite navodi da će se u tom slučaju, neovisno o najduljim rokovima trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08, dakle i po njihovom proteku, uvijek odrediti ili produljiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojemu se presudom izriče kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

Članak 21.

Novim člankom 133.a otklanjaju se dvojbe uočene u praksi oko mogućnosti trajanja istražnog zatvora. Naime, kada je pri izricanju presude protiv okrivljenika određen obligatorni istražni zatvor pa najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora isteknu, a presuda nije postala pravomoćna, okrivljenik će ostati u istražnom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

Članak 22.

Stupanjem na snagu odredbe članka 19.e prema kojoj će Visoki kazneni sud biti nadležan za odlučivanje o žalbi protiv rješenja vijeća drugostupanjskog suda kojim se određuje istražni zatvor koji ranije nije bio određen, a vijeće je odlučivalo sukladno članku 127. stavku 5. ZKP/08 i činjenici da je o navedenim žalbama do sada odlučivao Vrhovni sud Republike Hrvatske, učinjena je izmjena propisivanjem odredbe „viši sud“. Naime, predloženom izmjenom su obuhvaćene i situacije u kojima Visoki kazneni sud, kao žalbeni sud, preinači prvostupanjsku presudu i rješenjem odredi istražni zatvor. O navedenim žalbama će tada odlučivati Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Vidi obrazloženje uz članak 6.

Članak 23.

Članak 145. potrebno je dopuniti dodavanjem novog stavka 5. kojim se određuje da će troškove poduzetih radnji u situacijama kada kaznena prijava nije podnesena, u roku od šest mjeseci od poduzimanja radnji, snositi policija, osim ako je radnja poduzeta po nalogu suda ili državnog odvjetnika, kada će troškove snositi tijelo koje je nalogom odredilo radnju. Navedena izmjena se uvodi kako bi se odredio rok u kojem je nadležno tijelo dužno odlučiti o troškovima obrane. Imajući u vidu da se u članku 145. ZKP/08 dodaje novi stavak 5. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 5. do 7. koji su postali stavci 6. do 8.

Članak 24.

Dopunom članka 187. stavka 5. točke 2., kojom se proširuje katalog kaznenih djela iz Kaznenog zakona te se pored kaznenog djela terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.) i terorističkog udruženja (članak 102.) navode i ostala kaznena djela povezana s terorizmom, a to su: javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.) i putovanje u svrhu terorizma (članak 101.a), nastoji se osigurati da

se osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno-obavještajnih službi mogu iznimno upotrijebiti kao dokaz i u predmetima koji se tiču dodanih kaznenih djela.

Članak 25.

Članak 212. stavak 1. dopunjuje se na način da se policiji omogućava da, osim do sada propisanih hitnih dokaznih radnji može samostalno, bez naloga državnog odvjetnika obavljati i hitnu dokaznu radnju prepoznavanja za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina. Navedenim prijedlogom izmjena nastoji se postići učinkovitost provođenja izvida u prethodnom postupku.

Članak 26.

U članku 214. novom stavku 2. daje se mogućnost policiji da, ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja, odredi potrebna vještačenja, osim obdukcije, ekshumacije i molekularno-genetske analize uzoraka biološkog materijala.

Time bi se doprinijelo učinkovitosti postupanja policije u provođenju izvida u prethodnom postupku.

Riječ „mora“ zamjenjuje se riječju „će“, iako su obje istog značenja, navedena izmjena je potrebna zbog terminološkog usklađenja izraza koji se koristi u ostalim odredbama ZKP/08 kada se označava obveza tijela da poduzme radnju.

Članak 27.

Izmjenom članka 218.a stavka 1. točke 2. ZKP/08 u katalog kaznenih djela u odnosu na koja državni odvjetnik može odgoditi dostavu rješenja o provođenju istrage dodaje se kazneno djelo javnog poticanja na terorizam (članak 99. KZ/11), te kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a KZ/11) koje je, kao novo kazneno djelo, uvedeno zadnjim izmjenama Kaznenog zakona iz 2018. godine (Narodne novine broj 118/18), stoga je potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanima s terorizmom.

Članak 28.

U članku 229. stavku 5. ispravlja se nomotehnička pogreška.

Članak 29.

Izmjenom članka 286. stavka 2. točke 1. ZKP/08 u katalog kaznenih djela iz KZ/11 u odnosu na koja se može priznati parcijalni imunitet svjedoku dodaju se i kazneno djelo javnog poticanja na terorizam (članak 99.), kazneno djelo novačenja za terorizam (članak 100.) te kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a).

Članak 30.

Izmjenom članka 326. stavka 5. ZKP-a/08 u katalog kaznenih djela iz KZ/11 u odnosu na koja se mogu provesti operativni zahvati okrivljenika dodaju se i kaznena djela javnog poticanja na

terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a) i terorističko udruženje (članak 101.a).

U novom stavku 8. daje se ovlast tijelima koja provode izvide (policiji i državnom odvjetniku) da mogu odrediti radnje iz članka 326. stavka 1., 2. i 6. ZKP (tjelesni pregled okrivljenika, tjelesni pregled drugih osoba, kao i uzimanje krvi i urina od okrivljenika i druge osobe). Pritom se ne radi o invazivnim zahvatima u tijelo okrivljenika ili druge osobe nego se radi o utvrđivanju činjenica bitnih za daljnji tijek prethodnog i kaznenog postupka. Ujedno, predloženim izmjenama nastoji se smanjiti nepotrebno administriranje i ubrzati postupanje.

Imajući u vidu da se u članku 326. ZKP/08 dodaje novi stavak 8. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 8. i 9. koji su postali stavci 9. i 10.

Članak 31.

Izmjenom članka 327. stavka 2. točke 4. uređena je situacija u kojoj postoji potreba određivanja molekularno genetske analize radi identifikacije osumnjičenika ili druge osobe u okviru kaznenog progona, a za provođenje koje je potrebno uzimanje uzoraka biološkog materijala druge osobe.

Izmjenom odredbe članka 327. stavka 6. ZKP-a daje se policiji mogućnost da uz pisanu suglasnost žrtve i druge osobe uzima uzorke biološkog materijala. Ako takva suglasnost ne postoji ili ju navedene osobe nisu u mogućnosti dati, uzimanje uzorka biološkog materijala nalaže državni odvjetnik. Radnja uzimanja biološkog materijala ne predstavlja dokaznu radnju vještačenja već način na koji se pribavlja uzorak koji će biti predmetom vještačenja stoga je predloženo da tu radnju može odrediti policija. Iz navedenih razloga razdvaja se radnja uzimanja biološkog materijala od molekularno-genetske analize koja predstavlja dokaznu radnju vještačenja, koju nalaže državni odvjetnik.

Predloženim izmjenama nastojalo se postići ekonomično postupanje.

Članak 32.

Izmjenom članka 334. točke 2. ZKP/08 u katalog kaznenih djela za koja se mogu odrediti posebne dokazne radnje dodaje se i kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a KZ/11) koje je, kao novo kazneno djelo, uvedeno zadnjim izmjenama Kaznenog zakona iz 2018. godine, stoga je potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanim s terorizmom.

Članak 33.

Izmjenom članka 339. stavka 2. točke 2. ZKP/08 u katalog kaznenih djela za koja se mogu odrediti posebne dokazne radnje dodaju se i kazneno djelo javnog poticanja na terorizam (članak 99.), te kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a KZ/11) koje je, kao novo kazneno djelo, uvedeno zadnjim izmjenama Kaznenog zakona iz 2018. godine, stoga je potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanim s terorizmom.

Članak 34.

Izmjenom članka 350. stavaka 2. i 3. unesene su izmjene u postupak pred optužnim vijećem u odnosu na izdvajanje nezakonitih dokaza. Naime, na sjednici optužnog vijeća stranke će već u svojim izlaganjima morati iznijeti sve prijedloge za izdvajanje nezakonitih dokaza, ako ih imaju, s upozorenjem da ih neće moći podnijeti u kasnijem tijeku postupanja optužnog vijeća. Brisanjem dijela odredbe stavka 3. koji govori o mogućnosti upozoravanja na nezakonite dokaze rezultat je uvođenja obligatornog podnošenja prijedloga za izdvajanjem nezakonitih dokaza novim stavkom 2. Ovim izmjenama se ne ograničava pravo stranaka da podnesu prijedlog i kasnije ako su za razloge izdvajanja nezakonitih dokaza saznale tek nakon stavljanja prijedloga za izdvajanje kada taj prijedlog mora biti obrazložen.

Na ovaj način nastoji se spriječiti odugovlačenje postupka i osigurati koncentriranost rasprave pred optužnim vijećem bez mogućnosti zlorabe prava na podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza, podnošenjem istog nebrojeno puta bez pravne opravdanosti. Novim stavkom 3. propisuje se instruktivni rok od petnaest dana od primitka optužnice za podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza u situaciji kada se postupak pred optužnim vijećem vodi po optužnici koja se odnosi na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina. Prijedlog će se smatrati pravovremenim ako ga vijeće zaprimi prije početka sjednice.

Imajući u vidu da se u članku 350. ZKP/08 dodaju novi stavci 2. i 3. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 2. do 7. koji su postali stavci 4. do 9.

Članak 35.

Člankom 351. stavkom 3. ZKP propisana je procesna sankcija za zlorabu prava na podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza koji je podnesen protivno zakonskim pretpostavkama propisanim u članku 350. stavcima 2. i 3. tako što je propisano da će u tom slučaju vijeće rješenjem odbaciti prijedlog.

Članak 36.

Procesnopravni institut pripremnog ročišta izmijenjen je na način da više ne postoji mogućnost njegova provođenja u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 15 godina nego je predviđeno kao mogućnost za postupke za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora iznad 15 godina u kojima se, prema važećem ZKP/08, obligatorno provodilo.

U odnosu na postupke za kaznena djela sa zapriječenom kaznom zatvora više od 15 godina ostavljeno je sudu na procjenu postoji li potreba njegova određivanja. Navedene izmjene učinjene su iz razloga što je primjena tog procesnopravnog instituta izgubila svoju praktičnu svrhovitost.

Naime, pripremno ročište je izgubilo onu svoju početnu svrhu koju je ovaj stadij kaznenog postupka imao prema odredbama temeljnog ZKP-a iz 2008. godine. Međutim, kasnijim izmjenama i dopunama brisana je prekluzija dokaznih prijedloga na pripremnom ročištu, čime se pripremno ročište pretvorilo u ročište na kojem stranke obrazlažu dokazne prijedloge, a o čemu postoje i odredbe kod održavanja rasprave. Bez prekluzije, stranke zapravo stavljaju dokazne prijedloge i na pripremnom ročištu i na raspravi jer više nema ograničenja u tom smislu

odnosno sve radnje koje se provode na pripremnom ročištu kasnije se još jednom provode i na raspravi.

Članak 37.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2017. godine brisan je članak 45. na koji upućuje odredba točke 2. stavka 1. članka 388. ZKP/08 te je stoga potrebno uputiti na odgovarajuću odredbu članka 44. stavka 4. ZKP/08 i osigurati isključenje javnosti na raspravi kada isključenje zahtijeva žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode ili žrtva kaznenog djela trgovanja ljudima.

Članak 38.

U naslovu iznad članka 413. brisane su riječi „i uvodni govori stranaka“ budući da su uvodni govori brisani.

Vidi obrazloženje uz članak 39.

Članak 39.

Članak 417. je brisan. Navedenim člankom su regulirani uvodni govori stranaka koji su se, u praktičnom smislu, pokazali nesvrhovitima.

Ovaj članak se u praksi pokazao nepotreban jer se suđenje ne odvija pred porotom kojoj stranke iznose uvodne govore već sudom. Prilikom stavljanja dokaznih prijedloga stranke iznose na koje okolnosti se dokazi predlažu iz čega su sudu vidljive odlučne činjenice koje stranke namjeravaju dokazivati i koja su sporna pravna pitanja. Ova odredba se u praksi svodi na puku konstataciju tužitelja da će dokazati da je optuženik počinio kazneno djelo, a obrana da nije počinio. Obzirom na izneseno, a imajući u vidu nužnost ubrzanja kaznenog postupka, predlagatelj se odlučio na brisanje uvodnih govora.

Članak 40.

Predloženom dopunom članka 431. dodavanjem nove točke 8. zapisnici o iskazima svjedoka, odnosno zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka mogu se pročitati odnosno reproducirati, ako su vještak ili svjedoci ranije konfrontirani i ispitani na raspravi u prisutnosti stranaka, ali pred drugim predsjednikom vijeća, čime se osigurava ostvarivanje načela ekonomičnosti te sprječava odugovlačenje postupka.

Naime, razlog znatnog odugovlačenja postupka je ponovno pozivanje i ispitivanje svjedoka koji su konfrontirani i ispitani na raspravi, ali pred drugim predsjednikom vijeća, a stranke nisu suglasne da se njihovi iskazi pročitaju u kojem slučaju sud nema mogućnost donijeti drugačiju odluku od one da se ponovno pozovu svi svjedoci i vještaci. Takve situacije su najočitiije u ponovljenim postupcima (ukidanje odluka) kada se izmijeni predsjednik vijeća. Tada stranke ne daju suglasnost za čitanje iskaza, brojni svjedoci se ponovno pozivaju i njihovo ispitivanje se svodi na ponavljanje već danog iskaza bez ijednog novog pitanja ili nove okolnosti. U slučaju ovakve zakonske izmjene, procjena je suda, nakon uzimanja dokaznih prijedloga stranaka, je li potrebno ponovno pozivanje svjedoka (radi ispitivanja na neke nove okolnosti ili novih pitanja) ili se radi isključivo o odugovlačenju postupka.

Članak 41.

Izmjenom članka 459. stavka 1. prema kojem pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je izrečena, izbjeci će se situacije koje su se pojavile u praksi kada se objavljena presuda razlikovala od one u zapisniku. Naime, člankom 412. ZKP-a/08 propisano je da je izreka presude u zapisniku izvornik.

Članak 42.

Članak 527. stavak 7. ZKP/08 je potrebno brisati budući da je, prema Prijedlogu, u članku 371. stavku 2. propisano opće pravilo da se pripremno ročište ne provodi u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 15 godina, a kojima su obuhvaćena i djela za koja se progon provodi po privatnoj tužbi, stoga navedeno nije potrebno posebno propisivati i u ovom članku. Vidi obrazloženje uz članak 36.

Članak 43.

Izmjena stavka 1. u članku 556. potrebna je zbog usklađivanja s člankom 79. stavcima 2. i 3. KZ/11 jer je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine 118/18) izmijenjen institut oduzimanja predmeta. Naime, predmetnom izmjenom Kaznenog zakona brisane su zakonske pretpostavke za fakultativno oduzimanje predmeta.

Članak 44.

Predloženim člankom propisane su prijelazne i završne odredbe. S obzirom na to da Visoki kazneni sud, kao novo pravosužno tijelo, počinje s radom 1. siječnja 2020. godine i da predmeti povodom žalbi protiv odluka županijskih sudova prelaze u njegovu nadležnost bilo je potrebno urediti postupanje s predmetima u postupcima koji su u tijeku.

Stavkom 1. uređeno je postupanje s predmetima u kojima je županijski sud do 31. prosinca 2019. godine donio odluku, protiv te odluke je izjavljen pravni lijek i istekao je rok za žalbu. U tom slučaju, Prijedlogom je propisano da će o navedenom pravnom lijeku, uz kumulativno ispunjenje svih gore navedenih radnji, odlučivati Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Stavkom 2. je uređeno postupanje s predmetima u kojima je županijski sud do 31. prosinca 2019. godine donio odluku, ali do tog datuma nije još podnesen pravni lijek ili je podnesen, ali još uvijek teku rokovi za podnošenje žalbe koji će isteći iza 31. prosinca 2019. godine. Odluku o izjavljenom pravnom lijeku donijet će Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučujući prema stavku 1. ili 2. ukine odluku i uputi predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku te nakon ponovljenog postupka bude izjavljen pravni lijek, o tom pravnom lijeku će odlučivati Visoki kazneni sud.

Članak 45.

Ovim člankom propisano je stupanje Zakona na snagu. Prijedlogom se predviđa da odredbe članka 6., 7. i 22. stupaju na snagu 1. siječnja 2020. godine.

Navedeno je nužno propisati zbog početka djelovanja Visokog kaznenog suda, kao novog pravosudnog tijela, koji prema odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2014. godine, kao i prema odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima kojim je uređena stvarna nadležnost Visokog kaznenog suda, počinje s radom 1. siječnja 2020. godine.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- 1) Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26. 10. 2010.),
- 2) Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima (SL L 101, 15. 4. 2011.),
- 3) Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o borbi protiv seksualne zloporabe i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (SL L 335, 17. 12. 2011.),
- 4) Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku (SL L 142, 1. 6. 2012.),
- 5) Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima (SL L 350, 30. 12. 2008.),
- 6) Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.),
- 7) Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (SL L 294, 6. 11. 2013.),
- 8) Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji (SL L 127, 29. 4. 2014.),
- 9) Direktiva 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP (SL L 151, 21. 5. 2014.).

Članak 3.

(1) Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja.

(2) Dvojbu o postojanju činjenica koje tvore obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena kaznenog zakona sud rješava presudom na način koji je povoljniji za okrivljenika.

Članak 18.

(1) Ako primjena kaznenog zakona zavisi od prethodnog rješenja pravnog pitanja za čije je rješenje nadležan sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, kazneni sud može sam riješiti to pitanje prema odredbama koje važe za dokazivanje u kaznenom postupku. Rješenje tog pravnog pitanja od strane kaznenog suda ima učinak samo za kazneni predmet o kojem taj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvu prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, takva odluka ne veže kazneni sud što se tiče ocjene je li počinjeno određeno kazneno djelo.

(3) Ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo može podnijeti zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.

(4) Ako se postupak vodi pred sudom protiv čije odluke nije dopuštena žalba, a taj sud smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo podnijet će zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.

(5) U slučaju iz stavka 3. i 4. ovog članka sud će prekinuti postupak do donošenja odluke Suda Europske unije. Za vrijeme trajanja prekida postupka sud može provoditi samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

Članak 19.c

Županijski sudovi su nadležni:

1) suditi u prvom stupnju:

a) za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor,

b) za kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda,

c) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavka 1., 4. – 6., ubojstvo na mah (članak 92.), otmica (članak 125. stavak 2.), silovanje (članak 188. stavak 1.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijekave na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništvo (članak 218. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 219. stavak 2.), pranje novca (članak 279.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.);

d) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.), genocid (članak 88. stavak 3.), zločin agresije (članak 89. stavak 3.), odgovornost zapovjednika (članak 96. stavak 1. i 4.), terorizam (članak 97. stavak 2.), financiranje terorizma (članak 98.), javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), terorističko udruženje (članak 102. stavak 2.), usmrćenje (članak 112. stavak 1.), silovanje (članak 153. stavak 1.), podvođenje djeteta (članak 162. stavak 1.), razbojništvo (članak 230. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 231. stavak 2.), zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju (članak 246. stavak 2.), subvencijska prijevara (članak 258. stavak 3.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.), otmica osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353. stavak 1.), napad na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354. stavak 1.) iz Kaznenog zakona;

2) u drugom stupnju odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova, ako drukčije nije propisano zakonom;

3) poduzimati radnje u nadležnosti suca istrage, rješavati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano zakonom, provoditi prethodni postupak kad je to propisano ovim Zakonom,

4) u predmetima iz točke 1. ovog stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice;

5) odlučivati u postupku izvršenja kazne zatvora prema posebnim propisima;

6) provoditi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih osoba;

7) obavljati poslove međunarodne pravne pomoći, izručenja i kaznenopravne suradnje;

8) obavljati i druge poslove koji su propisani zakonom.

Članak 19.e

(1) Visoki kazneni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv presuda općinskih i županijskih sudova;

2) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Visoki kazneni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora. Sudac pojedinac Visokog kaznenog suda odlučuje kad je to propisano zakonom.

(3) Predsjednik Visokog kaznenog suda i predsjednik vijeća Visokog kaznenog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.f

(1) Vrhovni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova, osim ako drukčije nije propisano zakonom,

2) odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju, kad je to propisano zakonom,

3) odlučivati o izvanrednim pravnim lijekovima u slučajevima propisanim ovim Zakonom,

4) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Vrhovni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, ako drukčije nije propisano zakonom.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda i predsjednik vijeća Vrhovnog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 34.

(1) Izuzeće mogu tražiti i stranke.

(2) Stranke podnose zahtjev za izuzeće odmah nakon saznanja za razlog izuzeća.

(3) Zahtjev za izuzeće suca višeg suda stranka može staviti najkasnije do početka sjednice tog suda.

(4) Stranka može tražiti izuzeće samo poimenično određenog suca ili suca porotnika koji u predmetu postupa, odnosno suca višeg suda.

(5) Stranka je dužna u zahtjevu navesti dokaze i okolnosti zbog kojih smatra da postoji kakva zakonska osnova za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu navoditi razlozi koji su isticani u prijašnjem zahtjevu za izuzeće koji je odbijen.

Članak 35.

(1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 34. ovog Zakona odlučuje predsjednik suda. Ako se traži izuzeće i predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda.

(2) Ako se traži izuzeće predsjednika suda, odluku o izuzeću donosi predsjednik neposredno višeg suda, a ako se traži izuzeće predsjednika Vrhovnog suda, odluku o izuzeću donosi vijeće od pet sudaca tog suda. Protiv tih odluka žalba nije dopuštena.

(3) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava suca, suca porotnika, odnosno predsjednika suda, a prema potrebi provest će se i drugi izvidi.

(4) Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za izuzeće nije dopuštena posebna žalba.

(5) Ako je zahtjev za otklon iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona podnesen suprotno odredbama članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona, zahtjev će se odbaciti u cijelosti, odnosno djelomično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje žalba nije dopuštena. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi predsjednik suda, a na raspravi vijeće. U donošenju tog rješenja može sudjelovati sudac čije se izuzeće traži.

Članak 44.

(1) Dijete kao žrtva kaznenog djela ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno ovom članku i drugim odredbama ovoga Zakona, i pravo na:

- 1) opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,
- 2) tajnost osobnih podataka,
- 3) isključenje javnosti.

(2) Sud, državno odvjetništvo, istražitelj i policija dužni su prema djetetu kao žrtvi kaznenog djela postupati posebno obzirno, imajući na umu dob, ličnost i druge okolnosti kako bi se izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta. Pri postupanju prema djetetu žrtvi nadležna tijela prvenstveno će se rukovoditi najboljim interesom djeteta.

(3) Ako nije poznata dob žrtve, pretpostavit će se da se radi o djetetu ako postoji vjerojatnost da žrtva nije navršila osamnaest godina života.

(4) Žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode i žrtva kaznenog djela trgovanja ljudima ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno članku 43. ovoga Zakona, i pravo:

- 1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,
- 2) na opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,
- 3) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola te da ju, ako je to moguće, u slučaju ponovnog ispitivanja ispituje ta ista osoba,
- 4) uskratiti odgovor na pitanja koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve,

5) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja (članak 292. stavak 4. ovoga Zakona),

- 6) na tajnost osobnih podataka,
- 7) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

(5) Žrtva u odnosu na koju su utvrđene posebne potrebe zaštite sukladno članku 44. ovoga Zakona ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno članku 43. ovoga Zakona, i pravo:

- 1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,
- 2) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola te da ju, ako je to moguće, u slučaju ponovnog ispitivanja ispituje ta ista osoba,
- 3) uskratiti odgovor na pitanja koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve,

4) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja (članak 292. stavak 4. ovoga Zakona),

- 5) na tajnost osobnih podataka,
- 6) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

Članak 66.

(1) Okrivljenik mora imati branitelja:

1) ako je nijem, gluhi, slijep, gluhoslijep ili nesposoban da se sam brani, od prvog ispitivanja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka,

2) ako se postupak vodi zbog kaznenog djela iz nadležnosti županijskog suda, od prvog ispitivanja ili donošenja rješenja o provođenju istrage do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, a za kaznena djela za koja je izrečena kazna dugotrajnog zatvora i za postupak po izvanrednim pravnim lijekovima,

3) od donošenja odluke kojom je protiv njega određen pritvor ili istražni zatvor,

4) za vrijeme trajanja postupka za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti ako mu je oduzeta sloboda ili se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u drugom predmetu,

5) u vrijeme dostave optužnice zbog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža, do pravomoćnog okončanja postupka,

6) od donošenja rješenja o suđenju u odsutnosti (članak 402. stavci 3. i 4.), za vrijeme dok je odsutan,

7) tijekom rasprave koja se održava u odsutnosti okrivljenika (članak 404. stavci 2. i 3.),

8) ako je ostao bez branitelja jer je rješenjem uskraćeno pravo branitelja na radnju ili zastupanje,

9) od donošenja rješenja o provođenju istrage u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama,

10) tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje, sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona i potpisivanja izjave za donošenje presude na temelju sporazuma,

11) u drugim slučajevima koje propisuje ovaj Zakon.

(2) Ako sud ocijeni da se postupcima okrivljenika ili branitelja odugovlači kazneni postupak, postavit će se i branitelj po službenoj dužnosti za daljnji tijek postupka do pravomoćnosti presude.

(3) Ako u slučaju obvezne obrane okrivljenik nije sam uzeo ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja, postavit će mu se branitelj po službenoj dužnosti. Branitelja na prijedlog suda, državnog odvjetnika te policije u slučaju iz članka 208.a ovoga Zakona, postavlja predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.

Članak 68.

(1) Branitelj je dužan podnijeti punomoć tijelu koje vodi postupak. Okrivljenik može branitelju dati i usmenu punomoć na zapisnik kod tijela koje vodi postupak.

(2) Prava i dužnosti branitelja prestaju pravomoćnim dovršetkom kaznenog postupka, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom te kad okrivljenik opozove punomoć ili kad branitelj otkáže zastupanje i o tome obavijesti sud, odnosno kad branitelj po službenoj dužnosti bude razriješen.

(3) Okrivljenik može naknadnom izjavom opozvati izjavu ili radnju branitelja. Opoziv izjave ili radnje je valjan samo ako je dan u roku za poduzimanje radnje.

(4) Okrivljenik se može odreći ili odustati od pravnog lijeka samo nakon prethodnog savjetovanja s braniteljem.

(5) Okrivljenik uvijek može opunomoćiti drugog izabranog branitelja. Ako sud utvrdi da radnjom otkaza punomoći okrivljenik namjerno odugovlači kazneni postupak, odredit će mu rok da uzme novog branitelja te ga upozoriti da će nakon proteka roka postupiti prema odredbama članka 11. stavka 5. ovog Zakona.

Članak 72.

(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku se može, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage odnosno podizanja optužnice za kaznena djela za koja se istraga ne provodi ili kada istraga nije provedena, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.

(2) Obrazloženi zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstva okrivljenik podnosi državnom odvjetniku do podizanja optužnice odnosno sudu nakon podizanja optužnice. Uz zahtjev, okrivljenik je dužan priložiti dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega. Iz dokaza o imovinskom stanju moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva.

(3) Ako zahtjevu nisu priloženi dokazi o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik odnosno sud pozvat će okrivljenika na dopunu. Ako okrivljenik ne priloži dokaze u dodijeljenom mu primjerenom roku, državni odvjetnik odnosno sud rješenjem će odbaciti zahtjev okrivljenika za postavljanjem branitelja na teret proračunskih sredstava.

(4) O osnovanosti zahtjeva za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odlučuje obrazloženim rješenjem državni odvjetnik odnosno predsjednik vijeća ili sudac pojedinac, koji može, ako to ocijeni potrebnim, prethodno provjeriti ili pribaviti dodatne podatke o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka. O žalbi protiv rješenja državnog odvjetnika odlučuje sudac istrage, dok o žalbi protiv rješenja predsjednika vijeća ili suca pojedinca odlučuje vijeće.

(5) Ako je okrivljenik postavio zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava tijelo koje vodi postupak nije ovlašteno poduzeti radnju u kojoj okrivljenik ima pravo sudjelovati niti odlučiti o podnesenom pravnom lijeku ili sredstvu, prije nego odluči o osnovanosti zahtjeva okrivljenika za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odnosno prije imenovanja branitelja na teret proračunskih sredstava, osim ako se ne radi o radnjama koje ne trpe odgodu. Tijelo koje vodi postupak dužno je imenovanom branitelju na teret proračunskih sredstava osigurati primjereno vrijeme za pripremu obrane.

(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.

(7) Ako je zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odbijen okrivljenik može ponoviti zahtjev ako se njegovo imovinsko stanje odnosno imovinsko stanje njegove obitelji ili osoba iz stavka 2. ovog članka izmijeni u mjeri da okrivljenik ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

Članak 73.

(1) Umjesto postavljenog branitelja okrivljenik može sam uzeti drugog branitelja. U tom slučaju postavljenom branitelju prestaju prava i dužnosti. O razrješenju će sud donijeti posebno rješenje.

(2) Ako je očito da je okrivljenik uzeo drugog branitelja radi odugovlačenja postupka, tijelo koje vodi postupak postupit će prema članku 11. stavku 4. ovog Zakona.

- (3) Postavljeni branitelj može samo iz opravdanih razloga tražiti da bude razriješen.
- (4) Sud će razriješiti postavljenog branitelja, čim prestanu razlozi iz kojih je postavljen.
- (5) O razriješenju branitelja u slučaju iz stavka 1. do 4. ovog članka odlučuje sudac istrage, predsjednik vijeća ili sudac pojedinac. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.
- (6) Predsjednik suda može, razriješiti postavljenog branitelja koji neuredno obavlja dužnost. Umjesto razriješenog branitelja predsjednik suda postaviti će drugog branitelja. O razriješenju branitelja će se izvijestiti Hrvatska odvjetnička komora.

4. Mjere opreza

Članak 98.

(1) U slučaju kad postoje okolnosti iz članka 123. ovog Zakona zbog kojih je moguće odrediti istražni zatvor ili je taj zatvor već određen, sud i državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, obrazloženim rješenjem odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera. Pritom će se okrivljenik upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere, ona zamijeniti istražnim zatvorom.

(2) Mjere opreza jesu:

- 1) zabrana napuštanja boravišta,
- 2) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,
- 3) obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu,
- 4) zabrana približavanja određenoj osobi,
- 5) zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,
- 6) zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti,
- 7) privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice,
- 8) privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom,
- 9) zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe,
- 10) udaljenje iz doma.

(3) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na vlastiti dom te pravo na nesmetane veze s ukućanima, bračnim ili izvanbračnim drugom, roditeljima, djecom, posvojenikom ili posvojiteljem, osim ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog na štetu neke od tih osoba. Zabrana obavljanja poslovne aktivnosti može obuhvatiti i zakonitu profesionalnu djelatnost ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog u okviru te djelatnosti.

(4) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na nesmetano komuniciranje s braniteljem.

(5) Mjere opreza mogu biti naložene prije i tijekom kaznenog postupka. Prije podizanja optužnice mjere opreza određuje, produljuje i ukida rješenjem državni odvjetnik, a sudac istrage kad odlučuje o istražnom zatvoru. Državni odvjetnik ili sudac istrage koji je mjeru odredio nadležan je za njezino produljenje ili ukidanje. Nakon podizanja optužnice pa do pravomoćnosti odnosno izvršnosti presude te mjere određuje, produljuje i ukida prvostupanjski sud.

(6) Mjere opreza mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do izvršnosti presude kada se radi o mjerama opreza koje su određene zbog postojanja okolnosti iz članka 123. stavka 1. točaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona, odnosno najdulje do pravomoćnosti presude kada se radi o mjerama opreza koje su određene zbog postojanja okolnosti iz članka 123. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona. Trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca, računajući od dana pravomoćnosti prethodnog rješenja o mjeri opreza, tijelo koje je odredilo mjeru opreza prije podizanja optužnice odnosno prvostupanjski sud, ispitat će po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti

ili ukinuti ako više nije potrebna. Ako je mjera opreza određena kao uvjet jamstva, kontrola produljenja mjere neće se provoditi.

(7) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje mjere. O žalbi do podizanja optužnice odlučuje sudac istrage odnosno izvanraspravno vijeće.

Članak 99.

(1) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, nadležno tijelo će odrediti mjesto u kojem okrivljenik mora boraviti dok traje mjera opreza i granice izvan kojih se ne smije udaljavati.

(2) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, nadležno tijelo će odrediti mjesto ili područje te udaljenost ispod koje im se okrivljenik ne smije približiti.

(3) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza obvezom okrivljenika da se redovito javlja određenoj osobi ili državnom tijelu, nadležno tijelo će odrediti službenu osobu kojoj se okrivljenik mora javljati, rok u kojemu se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju okrivljenika.

(4) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom približavanja određenoj osobi, nadležno tijelo će odrediti razdaljinu ispod koje se okrivljenik ne smije približiti određenoj osobi.

(5) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, nadležno tijelo će zabraniti uspostavljanje ili održavanje izravne ili neizravne veze s određenom osobom.

(6) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom poduzimanja određene poslovne aktivnosti, nadležno tijelo će potanje odrediti vrstu i predmet poslovne aktivnosti.

(7) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza privremenim oduzimanjem putne i druge isprave za prijelaz državne granice, nadležno tijelo navest će osobne podatke, tijelo koje je izdalo ispravu, broj i datum izdavanja.

(8) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza privremenim oduzimanjem dozvole za upravljanje motornim vozilom, nadležno tijelo navest će podatke o toj dozvoli.

(9) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe nadležno tijelo zabranit će uznemiravanje ili uhođenje određene osobe.

(10) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza udaljenje iz doma nadležno tijelo odredit će adresu doma iz kojeg se okrivljenik udaljuje.

Članak 100.

(1) Rješenje kojim nalaže mjeru opreza nadležno tijelo dostavlja i tijelu koje izvršava mjeru opreza.

(2) Mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrane približavanja određenoj osobi i zabrane uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, privremenog oduzimanja putne i druge isprave za prijelaz državne granice, zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe, udaljenja iz doma te privremenog oduzimanja dozvole za upravljanje motornim vozilom koju je odredio sud ili državni odvjetnik, izvršava policija.

(3) Mjeru opreza obveze okrivljenika da se povremeno javlja određenoj osobi ili državnom tijelu izvršava policija ili drugo državno tijelo označeno u rješenju kojemu se okrivljenik mora javljati.

(4) Mjeru opreza zabrane poduzimanja poslovnih aktivnosti izvršava tijelo nadležno za nadzor nad poslovnom aktivnosti.

(5) Rješenje kojim se nalaže mjera opreza kod kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece dostavlja se i nadležnom tijelu socijalne skrbi prema mjestu boravišta djeteta.

(6) Ministar nadležan za pravosuđe, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu, donosi propise kojima se uređuje način izvršenja mjera opreza.

b) Osnove za određivanje istražnog zatvora

Članak 123.

(1) Istražni zatvor se može odrediti ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo i ako:

1) je u bijegu ili osobite okolnosti upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se, ne može se utvrditi njezina istovjetnost i slično),

2) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače,

3) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti pokušano kazneno djelo, ili da će počiniti teže kazneno djelo za koje je prema zakonu moguće izreći kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu, kojim prijeti,

4) je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i kod kojeg su okolnosti počinjenja kaznenog djela posebno teške,

5) okrivljenik koji je uredno pozvan izbjegava doći na raspravu.

(2) Pri izricanju presude uvijek će se odrediti ili produljiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojem je izrečena kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(3) Ako je prvostupanjskom presudom izrečena kazna zatvora do pet godina, istražni zatvor se nakon izricanja presude ne može odrediti ili produljiti po stavku 1. točki 4. ovog članka.

(4) Istražni zatvor se, usprkos postojanju okolnosti iz stavka 1. ovog članka, neće odrediti ili produljiti ako je već isteklo najdulje vrijeme trajanja istražnog zatvora (članak 133.).

Članak 133.

(1) Do donošenja presude suda prvog stupnja istražni zatvor može trajati najdulje:

1) dva mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do jedne godine,

2) tri mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do tri godine,

3) šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,

4) dvanaest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do osam godina,

5) dvije godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora preko osam godina,

6) tri godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) U predmetima za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je istraga produljena, sveukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. ovog članka produljuje se za vrijeme za koje je bila produljena istraga.

(3) U predmetima u kojima je donesena nepravomoćna presuda, ukupno trajanje istražnog zatvora do njezine pravomoćnosti produljuje se za jednu šestinu u slučajevima iz stavka 1. točke 1. do 4. ovog članka, a za jednu četvrtinu u slučajevima iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka.

(4) Kad je presuda ukinuta, a nakon što isteknu rokovi iz stavka 3. ovog članka, u postupku za kaznena djela iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 3. ovog članka produljuje se za daljnjih tri mjeseca, za kaznena djela iz stavka 1. točke 3. i 4. ovog članka za daljnjih šest mjeseci, a za kaznena djela iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka za još jednu godinu.

(5) Ako je protiv drugostupanjske presude dopuštena žalba, ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 3. ovog članka, produljuje se za još šest mjeseci.

(6) Okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostat će u tom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

h) Žalba protiv rješenja o određivanju, ukidanju ili produljenju istražnog zatvora

Članak 134.

(1) Žalbu protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida istražni zatvor mogu podnijeti okrivljenik, njegov branitelj i državni odvjetnik u roku od tri dana. Protiv rješenja vijeća drugostupanjskog suda kojim se određuje, produljuje ili ukida istražni zatvor, žalba nije dopuštena, osim kad vijeće tog suda odlučujući prema članku 127. stavku 5. ovog Zakona odredi istražni zatvor okrivljeniku protiv kojega istražni zatvor nije bio određen. O žalbi odlučuje Vrhovni sud u roku od tri dana.

(2) Žalba protiv rješenja o određivanju, produljenju ili ukidanju istražnog zatvora ne zadržava njegovo izvršenje.

Članak 145.

(1) Troškovi kaznenog postupka su izdaci od započinjanja do njegova završetka, izdaci za dokazne radnje prije početka kaznenog postupka, te izdaci za pružanje pravne pomoći.

(2) Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:

1) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe, troškove tehničkog snimanja, troškove prepisivanja zvučnih snimki i troškove očevida, troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa,

2) podvozne troškove okrivljenika,

3) izdatke za dovođenje okrivljenika ili uhićene osobe,

4) podvozne i putne troškove službenih osoba,

5) troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda te troškove porođaja,

6) paušalnu svotu,

7) nagradu i nužne izdatke branitelja, nužne izdatke privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja i njihovih zakonskih zastupnika te nagradu i nužne izdatke njihovih opunomoćenika,

8) nužne izdatke oštećenika i njegova zakonskog zastupnika te nagradu i nužne izdatke njegova opunomoćenika.

(3) Paušalna svota utvrđuje se u okviru svota određenih posebnim propisom s obzirom na složenost i trajanje izvida i kaznenog postupka.

(4) Troškovi iz stavka 2. točaka 1. do 5. ovoga članka, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna te nužni izdaci postavljenog branitelja i postavljenog opunomoćenika oštećenika kao tužitelja u postupku zbog kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi kazneni postupak, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi prema odredbama ovoga Zakona.

(5) Troškovi kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa naplaćuju se od osobe na čiji se zahtjev obavlja kopiranje ili snimanje, osim kada se ono obavlja na zahtjev branitelja po službenoj dužnosti, u kojem slučaju se isplaćuju iz sredstava tijela koje vodi postupak, a o njima se konačno odlučuje sukladno odredbama ovog Zakona.

(6) Troškovi za prevođenje na jezike manjina u Republici Hrvatskoj koji nastanu primjenom odredaba Ustava i zakona kojim se uređuje pravo pripadnika manjina u Republici Hrvatskoj na uporabu svog jezika, te troškovi usmenog i pisanog prevođenja okrivljenika u smislu članka 202. stavka 3. ovog Zakona, neće se naplaćivati od osoba koje su prema odredbama ovog Zakona dužne naknaditi troškove kaznenog postupka.

(7) Opunomoćenik koji nije odvjetnik nema pravo na nagradu, već samo na nužne izdatke.

Članak 187.

(1) Potreba za pohranjivanjem podataka te točnost podataka prikupljenih u evidencijama automatiziranih sustava obrade ili drugim evidencijama provjerava se svakih pet godina. Netočni podaci ili podaci prikupljeni suprotno odredbama članka 186. i 188. ovog Zakona moraju se bez odgode ispraviti ili izbrisati.

(2) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, pristup podacima o istovjetnosti nije dopušten:

1) ako je postupak završio osuđujućom presudom, najkasnije po proteku deset godina od trenutka kada je kazna izvršena, a ako kazna nije bila izrečena ili je izrečena uvjetna osuda od trenutka pravomoćnosti osuđujuće presude,

2) ako je kaznena prijava odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, najkasnije po proteku tri godine od pravomoćnosti odluke,

3) ako je postupak prema maloljetniku završio pravomoćnom osuđujućom presudom, najkasnije po proteku dvije godine od pravomoćnosti,

4) ako je kaznena prijava protiv maloljetnika odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, odmah po pravomoćnosti te odluke.

(3) Istekom trideset godina od isteka rokova iz stavka 2. podaci koji su izravno dostupni brišu se.

(4) Osobni podaci prikupljeni isključivo na temelju utvrđivanja istovjetnosti ili tjelesnog pregleda mogu se nakon kaznenog postupka, sukladno propisima, koristiti samo radi otkrivanja ili sprječavanja kaznenog djela.

(5) Osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno-obavještajnih službi, mogu se iznimno upotrijebiti kao dokaz u predmetima za sljedeća kaznena djela:

1) ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 155.) i terorizma (članak 169.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

2) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak 102.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 351.) iz Kaznenog zakona.

Članak 212.

(1) Policija može, ako postoji opasnost od odgode, i prije započinjanja kaznenog postupka za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina obaviti pretragu (članak 246.), privremeno oduzimanje predmeta (članak 261.), očevid (članak 304.), uzimanje otisaka prstiju i drugih dijelova tijela (članci 211. i 307.).

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina o postojanju opasnosti od odgode i potrebi provođenja dokaznih radnji policija odmah obavještava državnog odvjetnika, osim za provođenje dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta (članak 261.) i pretrage (članak 246.). Državni odvjetnik može sam provesti dokazne radnje iz stavka 1. ovoga članka ili njihovo provođenje prepustiti policiji ili naložiti istražitelju. Državni odvjetnik koji stigne na mjesto očevida ili pretrage u tijeku njegova provođenja može preuzeti provođenje radnje.

(3) Ako je potrebno provesti radnje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka prema službenoj osobi koja je ovlaštena i dužna otkrivati i prijavljivati kaznena djela za koja se progona po službenoj dužnosti policija će odmah obavijestiti državnog odvjetnika koji će odlučiti o tome hoće li sam provesti tu radnju ili će dati nalog istražitelju.

(4) Ako postoji opasnost od odgode, državni odvjetnik može odrediti potrebna vještačenja, osim ekshumacije.

(5) O rezultatima radnji koje je policija provela prema stavicima 1. i 2. ovoga članka, bez odgode obavještava državnog odvjetnika.

Članak 214.

(1) Ako je počinitelj kaznenog djela nepoznat, državni odvjetnik može provesti ili naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja ili ako postoji opasnost od odgode.

(2) O svemu što je poduzeto istražitelj mora prije, a ako to nije moguće, odmah nakon provođenja radnje, obavijestiti državnog odvjetnika.

Članak 218.a

(1) Ako bi se dostavom rješenja o provođenju istrage ugrozio život ili tijelo osobe ili imovina velikih razmjera državni odvjetnik može odgoditi dostavu tog rješenja najviše za trideset dana ako se istraga provodi za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina,

2) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.) te pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.),

3) zločinačkog udruženja (članak 328.) koje je organizirano radi počinjenja kaznenog djela iz članka 329. stavka 1. točke 3. do 6., počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. stavka 1. točke 3. do 6.

(2) Državni odvjetnik će razloge za odgodu dostave rješenja iz stavka 1. ovog članka navesti u službenoj bilješci koja je sastavni dio spisa predmeta.

Članak 229.

(1) Istraga se mora završiti u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage. Ako istragu nije moguće završiti u tom roku, o razlozima će se izvijestiti državni odvjetnik koji je dužan poduzeti mjere da se istraga završi.

(2) Kada za to postoje opravdani razlozi državni odvjetnik može rok iz stavka 1. ovoga članka produljiti za najviše šest mjeseci. O razlozima produljenja roka završetka istrage državni odvjetnik dužan je izvijestiti višeg državnog odvjetnika.

(3) Iznimno, ako istragu nije bilo moguće završiti u roku iz stavka 2. ovoga članka, a nisu ispunjeni uvjeti za prekid istrage iz članka 223. ovoga Zakona, državni odvjetnik će o razlozima zbog kojih istraga nije završena izvijestiti Glavnog državnog odvjetnika, koji može rok iz stavka 2. ovoga članka produljiti za najviše šest mjeseci.

(4) O produljenju roka završetka istrage odlučuje se rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena. Rješenje o produljenju roka istrage državni odvjetnik dostavit će okrivljeniku i žrtvi.

(5) Ako po isteku roka iz stavka 3. ovoga članka istraga nije završena, okrivljenik ima pravo suda istrage podnijeti prigovor zbog odugovlačenja postupka. Ako sudac istrage utvrdi da je okrivljenikov prigovor osnovan, rješenjem će odrediti rok u kojem državni odvjetnik mora završiti istragu. O završetku istrage državni je odvjetnik dužan obavijestiti suca istrage. Ako sudac istrage utvrdi da je prigovor neosnovan, obavijestit će o tome okrivljenika.

Članak 286.

(1) Svjedok nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog srodnika kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. O tome će tijelo koje vodi postupak poučiti svjedoka.

(2) Ako je svjedok uskratio odgovor na pitanja iz stavka 1. ovog članka jer bi time izložio sebe ili svoga bliskog srodnika kaznenom progonu, državni odvjetnik može izjaviti da neće poduzeti kazneni progon ako je odgovor na pitanje i iskaz svjedoka važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe, i to sljedećih kaznenih djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zloporabe djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba), zločinačkog udruženja (članak 328. stavak 1.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.),

2) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja djela je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina,

3) za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(3) Odgovor i iskaz svjedoka mora biti okolnosan i vjerodostojan, u kojem slučaju će državni odvjetnik predložiti prekid radnje radi davanja izjave u smislu stavka 4. ovog članka. Državni odvjetnik će pribaviti od svjedoka pisanu izjavu da će kao svjedok u kaznenom postupku iskazivati istinu i da neće prešutjeti ništa što mu je poznato o kaznenom djelu o kojem

iskazuje i njegovom počinitelju. Svjedok mora već prilikom davanja izjave imati savjetnika iz reda odvjetnika radi zaštite svojih prava i interesa.

(4) Izjavu iz stavka 5. ovog članka državni odvjetnik može dati ako je pribavio izjavu svjedoka iz stavka 3. ovog članka i ako je dani odgovor na određena pitanja važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe iz stavka 2. ovog članka, a vjerojatno je da bi svjedok odgovorom na pitanje sebe ili svog bliskog srodnika izložio kaznenom progonu za kazneno djelo s manjom propisanom kaznom od kazne koja je propisana za kazneno djelo u odnosu na koje iskazuje. Ne može se dati izjava o nepoduzimanju kaznenog progona za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža.

(5) Izjava državnog odvjetnika o nepoduzimanju kaznenog progona mora biti pisana i ovjerena pečatom i potpisom višeg državnog odvjetnika. U izjavi mora biti naveden činjenični i zakonski opis kaznenog djela te pravna oznaka kaznenog djela za koje se progon neće poduzimati. Državni odvjetnik predaje izjavu svjedoku. Protiv svjedoka i osobe iz stavka 2. ovog članka ne može se poduzeti kazneni progon za kazneno djelo na koje se odnosi izjava, ali se može progoniti za kazneno djelo davanja lažnog iskaza.

(6) Ako odgovor na pitanje iz stavka 2. nije potpun, okolnosan i potkrijepljen drugim dokazima, državni odvjetnik neće dati izjavu iz stavka 4., dok će se dani odgovor na pitanje u odnosu na koje je svjedok prvotno uskratilo odgovor iz razloga propisanih u stavku 2. ovog članka izdvojiti iz zapisnika. Izdvojeni odgovor će se zapečatiti u poseban omot koji se čuva izvan spisa predmeta.

Članak 326.

(1) Tjelesni pregled okrivljenika poduzet će se i bez njegova pristanka ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje i ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način.

(2) Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihova pristanka poduzeti samo ako se mora utvrditi nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na njihovu tijelu, a to se ne može utvrditi na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje.

(3) Tjelesni pregled okrivljenika tijekom kojeg se ulazi u tjelesne šupljine ili se od tijela odvajaju nadomjesci ili pomagala organa pričvršćeni uz tijelo provodi se bez njegova pristanka ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(4) Ako druga osoba ne pristane na pregled iz stavka 3. ovog članka, on se može poduzeti po nalogu suca istrage za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina.

(5) Operativni zahvati na okrivljeniku mogu se na temelju sudskog naloga poduzeti samo ako se u njegovom tijelu nalaze predmeti počinjenja kaznenog djela koje na drugi način nije moguće izvaditi, a radi se o sljedećim kaznenim djelima iz Kaznenog zakona: terorizam (članak 97.), financiranje terorizma (članak 98.), ropstvo (članak 105.), trgovanje ljudima (članak 106.), trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), teško ubojstvo (članak 111.), iskorištavanje djece za pornografiju (članak 163.), neovlaštena proizvodnja i promet drogama (članak 190. stavak 2. i 3.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), krivotvorenje novca (članak 274.), nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari (članak 331. stavak 3.), odavanje tajnih podataka (članak 347. stavak 4.) te špijunaža (članak 348.). Odluku o operativnom zahvatu sud će donijeti vodeći računa o nužnosti vađenja tih predmeta radi sprječavanja ugrožavanja života okrivljenika i riziku operativnog zahvata.

(6) Uzimanje krvi i urina od okrivljenika i druge osobe poduzet će se i bez njihovog pristanka ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje, a potrebno je radi utvrđivanja činjenice važne za kazneni postupak. Tu radnju provodi osoba medicinske struke.

(7) Tjelesni pregled iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka poduzima liječnik.

(8) Vještačenja koja uključuju i tjelesni pregled u smislu odredbe stavka 2. i 3. ovoga članka nalaže sud.

(9) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suradnji s ministrima nadležnim za pravosuđe i zdravlje pravilnikom će propisati uvjete i način uzimanja krvi i urina od okrivljenika i drugih osoba (stavak 6. ovog članka), kao i uvjete koje ovlaštene ustanove i tijela moraju ispunjavati da bi mogle obavljati poslove analize krvi i urina.

Članak 327.

(1) Nadležno tijelo može odrediti molekularno-genetsku analizu kako bi se biološki tragovi uzeti s mjesta počinjenja djela ili drugog mjesta na kojemu se nalaze tragovi kaznenog djela usporedili s biološkim uzorcima uzetim od osoba iz stavka 2. ovog članka ili kako bi se utvrdila istovjetnost određene osobe ili kako bi se ti tragovi ili uzorci sravnili s rezultatima molekularno-genetskih ispitivanja dobivenim prema ovom Zakonu ili drugim zakonima.

(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka, uzorci biološkog materijala uzet će se:

1) s mjesta počinjenja i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela,

2) od okrivljenika,

3) od žrtve,

4) od druge osobe pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

(3) Nadležno tijelo je dužno osobu čiji se uzorci uzimaju upozoriti da će podaci biti molekularno-genetski analizirani i pohranjeni.

(4) Tijelo koje prije početka postupka provodi pretragu, privremeno oduzimanje predmeta, očevid ili drugu dokaznu radnju može samo provesti uzimanje uzoraka biološkog materijala s mjesta počinjenja kaznenog djela i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela.

(5) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od okrivljenika te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka nalaže državno odvjetništvo.

(6) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od osoba iz stavka 2. točke 3. i 4. ovog članka te molekularno-genetsku analizu uz njihovu pisanu suglasnost nalaže državni odvjetnik. Te osobe će se prije potpisivanja suglasnosti poučiti o svrsi uzimanja uzorka te njegovom korištenju u svrhu molekularno-genetske analize. Ako suglasnost nije dana, uzimanje biološkog materijala od tih osoba te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka na prijedlog državnog odvjetnika može naložiti sud.

(7) Molekularno-genetska analiza povjerava se vještaku. Njemu se predaje materijal za ispitivanje u anonimiziranom obliku. Podaci iz molekularno-genetskih ispitivanja mogu se pridružiti nekoj određenoj osobi samo u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za ispunjenje svrhe samog ispitivanja.

Članak 334.

Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zlouporabe djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za

pornografiju (članak 163. stavak 2. i 3.), teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba, zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina te za sva kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora,

2) genocida (članak 88. stavak 3.), zločina agresije (članak 89. stavak 2. i 3.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), novačenja za terorizam (članak 100.), pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.), mučenja i drugog okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (članak 104.) ako je počinjeno na štetu djeteta, ubojstva (članak 110.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3.), otmice (članak 137.), prostitucije (članak 157. stavak 2.), spolne zlouporabe djeteta starijeg od petnaest godina (članak 159.), mamljenja djece za zadovoljenje spolnih potreba (članak 161.), podvođenja djeteta (članak 162.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), iskorištavanja djece za pornografske predstave (članak 164.), oduzimanja djeteta (članak 174. stavak 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2., 3. i 4.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), napada na zrakoplov, brod ili nepokretnu platformu (članak 223.), razbojništva (članak 230. stavak 2.), iznude (članak 243. stavak 4., 5. i 6.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), zlouporabe u postupku javne nabave (članak 254.), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 257.), subvencijske prijevare (članak 258.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonitog pogodovanja (članak 292.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294. stavak 1.), trgovanja utjecajem (članak 295.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326. stavak 2) te počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.),

3) javnog poticanja na terorizam (članak 99.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), spolnog odnošaja bez pristanka (članak 152.), silovanja (članak 153.), teška kaznena djela protiv spolne slobode (članak 154.), prostitucije (članak 157.), oduzimanja djeteta (članak 174.), povrede djetetovih prava (članak 177.), krivotvorenja lijekova ili medicinskih proizvoda (članak 185.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190.), omogućavanja trošenja droga (članak 191. stavak 2. i 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a), iznude (članak 243.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), izrade, nabavljanja, posjedovanja, prodaje ili davanja na uporabu sredstava za krivotvorenje (članak 283.), davanja mita (članak 294.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), odavanja službene tajne (članak 300.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost izvida i istraživanja, davanja lažnog iskaza (članak 305.), sprečavanja dokazivanja (članak 306.), povrede tajnosti postupka (članak 307.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost u kaznenom postupku, otkrivanja identiteta ugrožene osobe ili zaštićenog svjedoka (članak 308.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326.), nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 331.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.), prijetnje osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.) te za kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.) ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža.

Članak 339.

(1) Sudac istrage može, na prijedlog državnog odvjetnika naložiti da poštanske i druge prometne organizacije zadrže i njemu, uz potvrdu primitka, predaju pisma, brzojave i druge pošiljke koje su upućene okrivljeniku ili koje on odašilje ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će te pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku. Nalog sadrži podatke iz članka 335. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.),

2) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137.), pranja novca (članak 265.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), veleizdaje (članak 340.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 341.), odavanja tajnih podataka (članak 347.), špijunaže (članak 348.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) i otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.).

(3) Privremeno oduzimanje može trajati najdulje četiri mjeseca, a na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može produljiti trajanje za daljnja dva mjeseca. Ako su kaznena djela iz stavka 2. točke 1. ovog članka počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana.

(4) Državni odvjetnik može naložiti samo zadržavanje pošiljaka, ali su organizacije navedene u stavku 1. ovog članka obvezne obustaviti zadržavanje ako u roku od tri dana nakon primitka naloga, ne prime rješenje suca istrage.

(5) Zadržane pošiljke otvara državni odvjetnik u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju pazit će se da se ne oštete pečati, a omoti će se i adrese sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(6) Ako interesi postupka dopuštaju, sadržaj pošiljke može se priopćiti u cijelosti ili djelomično okrivljeniku, odnosno osobi kojoj je upućena, a može mu se pošiljka i predati. Ako je okrivljenik odsutan, sadržaj pošiljke će se kad za to postoji opravdan interes, priopćiti ili predati kome od njegovih srodnika, a ako njih nema, vratit će se pošiljatelju, ako se to ne protivi interesima postupka ili drugim važnim interesima.

(7) Odredbe stavka 1. do 5. ovog članka ne primjenjuje se na pisma, brzojave i druge pošiljke između okrivljenika i njegova branitelja.

(8) Ako je postupljeno protivno stavku 1. do 5. ovog članka dokazi za koje se saznalo iz tako prikupljenih podataka ne mogu se upotrijebiti u kaznenom postupku.

Članak 350.

(1) Predsjednik optužnog vijeća otvara sjednicu navođenjem optužnice o kojoj se raspravlja te provjerava osobne podatke okrivljenika osim podataka o ranijoj osuđivanosti, a posebno provjerava je li okrivljenik primio i razumio pouku o pravima, a ako nije, naložit će državnom odvjetniku da dostavi okrivljeniku pouku o pravima.

(2) Državni odvjetnik, ako je prisutan, ukratko iznosi rezultate istrage odnosno istraživanja i dokaze na kojima se zasniva optužnica i koji opravdavaju njezino podizanje.

Oštećenik ili njegov opunomoćenik mogu obrazložiti imovinskopravni zahtjev, upozoriti na dokaze o krivnji okrivljenika, te predložiti privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva (članak 160.).

(3) Okrivljenik i branitelj, ako su prisutni, mogu upozoriti na dokaze koji idu u korist okrivljenika, na moguće propuste u istrazi i tijekom istraživanja i na nezakonite dokaze. U odgovoru se okrivljenik i branitelj mogu očitovati o tome koji dio optužbe osporavaju.

(4) Okrivljenik može dati izjavu da je kriv po svim ili nekim točkama optužbe.

(5) Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj mogu na navode protivne stranke uzvratiti samo jednom. Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj izlažu i obrazlažu svoje zaključke služeći se podacima koji su sadržani u spisu.

(6) Ako stranke predlažu određivanje ili ukidanje istražnog zatvora u sjednici optužnog vijeća postupit će se prema članku 129. stavku 2. – 5. ovog Zakona.

(7) Ako vijeće smatra da može donijeti odluku, proglašava raspravljanje na sjednici zaključenim.

Članak 351.

(1) Ako vijeće ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa, osim u slučaju iz stavka 5. ovog članka.

(2) Ako vijeće posumnja u zakonitost pojedinog dokaza, a bez izvođenja dodatnih dokaza o tome ne može donijeti odluku, odgodit će ročište i odmah zakazati novo na kojem će izvesti dokaze važne za utvrđivanje činjenica o zakonitosti dokaza (prethodno suđenje o zakonitosti dokaza), te najprije odlučiti o zakonitosti dokaza, a zatim donijeti odluku o optužnici.

(3) Protiv rješenja suda o zakonitosti dokaza dopuštena je posebna žalba. O toj žalbi odlučuje viši sud.

(4) Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti pri odlučivanju u kaznenom postupku.

(5) Za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, obavijesti, zapisnike i izjave iz članka 86. stavka 3. ovog Zakona izdvojiti će optužno vijeće nakon potvrđivanja optužnice.

Članak 371.

(1) Pripremno ročište se provodi pred predsjednikom vijeća. Predsjednik vijeća određuje pripremno ročište najkasnije u roku od mjesec dana ako je optuženik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca ako nije određen istražni zatvor, računajući od primitka potvrđene optužnice u sudsku pisarnicu. Ako predsjednik vijeća ne odredi pripremno ročište u tom roku, obavijestit će o tome predsjednika suda koji će poduzeti mjere da se pripremno ročište odmah odredi.

(2) Ako u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do petnaest godina predsjednik vijeća obzirom na navode u optužnici i prirodu predloženih dokaza smatra da nije potrebno održavanje pripremnog ročišta, donosi nalog kojim određuje raspravu. Ako predsjednik vijeća zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, postupit će na način propisan člancima 361. do 363. ovog Zakona.

(3) Ako predsjednik vijeća ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa te ih predati sucu istrage. Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti u kaznenom postupku. Protiv rješenja predsjednika vijeća o izdvajanju dokaza iz spisa, dopuštena je posebna žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 388.

- (1) Vijeće će isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio:
- 1) radi zaštite osobe mlađe od osamnaest godina,
 - 2) na zahtjev žrtve iz članka 45. ovog Zakona, tijekom njezina ispitivanja kao svjedoka.
- (2) Od otvaranja zasjedanja pa do završetka rasprave vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, ali uvijek nakon njihova ispitivanja, isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio ako je to potrebno radi:
- 1) zaštite sigurnosti i obrane Republike Hrvatske,
 - 2) zaštite tajne, kojoj bi štetila javna rasprava,
 - 3) zaštite javnog reda i mira,
 - 4) zaštite osobnog ili obiteljskog života optuženika, žrtve, oštećenika ili drugog sudionika u postupku.

6. Početak rasprave i uvodni govori stranaka

Članak 413.

(1) Kad je predsjednik vijeća utvrdio da su na raspravu došle sve pozvane osobe, ili kad je vijeće odlučilo da se rasprava održi u odsutnosti neke od pozvanih osoba, pozvat će predsjednik vijeća optuženika i od njega uzeti osobne podatke (članak 272. stavak 1.) osim podataka o prijašnjoj osuđivanosti da bi se uvjerio u njegovu istovjetnost.

(2) Predsjednik vijeća će utvrditi je li optuženik primio i razumio pisanu pouku o pravima (članak 239. stavak 1.). Ako optuženik nije primio pouku o pravima, predsjednik vijeća će postupiti prema članku 350. stavku 1. ovog Zakona, a ako je pouku primio ali ju nije razumio, poučit će ga na prikladan način o njegovim pravima.

Članak 417.

(1) Nakon očitovanja optuženika o optužnici i imovinskopravnom zahtjevu predsjednik vijeća poziva stranke da održe uvodne govore. Prvo govori tužitelj, a nakon njega branitelj, odnosno optuženik. Oštećenik može nakon govora tužitelja iznijeti i obrazložiti imovinskopravni zahtjev. Branitelj može izjaviti da će svoj govor održati nakon izvođenja dokaza koje je predložio tužitelj.

(2) U svojim govorima stranke mogu iznijeti koje odlučne činjenice namjeravaju dokazivati, izložiti dokaze koje će izvesti, odrediti pravna pitanja o kojima će raspravljati odnosno koje sporne činjenice zahtijevaju razjašnjenje potrebno da bi se utvrdilo činjenično stanje važno za odluku. U uvodnom govoru tužitelj ne smije iznositi činjenice ranije osuđivanosti optuženika. Stranka se u uvodnom govoru ne može izjašnjavati o navodima i ponuđenim dokazima protivne stranke.

(3) Predsjednik vijeća može uvodne govore stranaka ograničiti na određeno vrijeme, a u odnosu na te govore ima prava i dužnosti iz članka 447. ovog Zakona.

Članak 431.

(1) Zapisnici o iskazima svjedoka, suokrivljenika ili već osuđenih sudionika u kaznenom djelu te zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka pribavljeni tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave mogu se prema odluci vijeća pročitati odnosno reproducirati samo:

- 1) ako se odnose na činjenicu koju stranka nije osporavala,
 - 2) ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka,
 - 3) ako svjedoci ili vještaci bez zakonskih razloga neće iskazivati na raspravi,
 - 4) ako se osoba koja je prethodno upozorena da nije dužna svjedočiti (članak 285. stavak 1. točka 1. do 3.) odrekla tog prava i iskazivala na dokaznom ročištu ili raspravi, a kasnije tijekom postupka je odlučila uskratiti svoj iskaz,
 - 5) ako je svjedok ili vještak ispitan prema članku 402. stavku 2. ovog Zakona,
 - 6) ako su stranke suglasne da se umjesto neposrednog ispitivanja svjedoka, odnosno vještaka koji nije prisutan, bez obzira je li bio pozvan ili ne, pročita zapisnik o njegovu prijašnjem ispitivanju,
 - 7) ako je svjedok ili vještak ispitan na raspravi pred istim predsjednikom vijeća.
- (2) Ako dokazna radnja ispitivanja svjedoka ili vještaka nije provedena na način propisan člankom 234. i 235. ovog Zakona, ti se zapisnici mogu pročitati, ali se samo na tim zapisnicima ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda.
- (3) Vijeće će izdvojiti dokaze na kojima se ne može temeljiti sudska odluka, ako nisu prije toga izdvojeni. Protiv rješenja kojim se odlučuje o izdvajanju dopuštena je posebna žalba, osim ako sud ne odluči odmah nastaviti s raspravom, u kojem slučaju se izdvojeni dijelovi spisa zatvaraju u poseban omot koji se prilaže spisu, a može ih razgledati samo viši sud, ako je to potrebno radi odluke o žalbi protiv presude, što će se zabilježiti na omotu.
- (4) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni zapisnici i obavijesti zatvaraju se u poseban omot i predaju sucu istrage radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti koristiti u postupku. Izdvajanje zapisnika iz stavka 2. ovog članka mora se obaviti prije završetka dokaznog postupka.
- (5) Razlozi zbog kojih se čita zapisnik navest će se u zapisniku o raspravi, a pri čitanju priopćit će se je li svjedok ili vještak dao obećanje da će iskazivati istinito ili je ranije već bio prisegnut.

Članak 459.

- (1) Pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.
- (2) Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženika, kazneno djelo za koje je optužen, naznaku tužitelja i optužnog akta, dan rasprave i je li rasprava bila javna, je li optuženik bio prisutan na raspravi, imena i prezimena tužitelja, branitelja, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili prisutni na raspravi te dan donošenja i dan objave izrečene presude.
- (3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženiku (članak 272. stavak 1.) i odluku kojom se optuženik proglašava krivim za djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.
- (4) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku točku presude.
- (5) Sud će samo navesti činjenice koje stranke nisu osporile, a izložiti će zbog kojih je razloga sporne činjenice našao dokazanima ili nedokazanima, dajući pri tome ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, zbog kojih razloga nije prihvatio pojedine prijedloge stranaka, zbog kojih je razloga odlučio ne ispitati neposredno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz ili pisani nalaz pročitan, kojim se razlozima vodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i krivnja optuženika i pri primjeni određenih odredaba kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

(6) Ako je optuženik osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne, kojim se razlozima vodio kad je ustanovio da kaznu treba ublažiti ili optuženika osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu, zamijeniti kaznu radom za opće dobro na slobodi, izreći posebne obveze, zaštitni nadzor, sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje predmeta ili javno objavljivanje presude. Ako je sud izrekao novčanu kaznu u dnevnim dohocima odnosno dnevnim iznosima, u obrazloženju će posebno iznijeti dokaze i okolnosti važne za odluku o visini i broju dnevnih dohodaka, odnosno dnevnih iznosa te svoju ocjenu optuženikovih osobnih i imovinskih prilika.

(7) Ako se optuženik o svim točkama optužbe očitovao na način da se smatra krivim, obrazloženje presude sadržavat će samo podatke iz prethodnog stavka.

(8) Za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a presudom nije izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, sud je dužan pitati stranke zahtijevaju li pisani otpravak presude s obrazloženjem. Ako stranke odmah nakon objave presude ne zahtijevaju takav pisani otpravak, sud može kratko obrazloženje unijeti u zapisnik o raspravi koji se uručuje prisutnim strankama. Ako je kratko obrazloženje uneseno u zapisnik, prijepis te presude neće sadržavati obrazloženje, a mora se otpremiti najkasnije u roku od tri radna dana. Stranci koja nije bila prisutna objavi presude, bit će dostavljen i zapisnik o raspravi.

(9) Ako se optuženik oslobađa optužbe, u obrazloženju će se navesti iz kojih se razloga navedenih u članku 453. ovog Zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Članak 527.

(1) Ako sudac pojedinac ne donese rješenje iz članka 525. stavka 2. i 3. ovog Zakona, a na području suda djeluju mirovna vijeća i obje stranke imaju prebivalište na tom području, sud može stranke uputiti tim vijećima radi pokušaja mirenja. U tom slučaju sud će odrediti rok u kojem će se pokušati mirenje i zastat će sa postupkom, a nakon isteka tog roka ili ako mirenje ne uspije, postupak će se nastaviti.

(2) Po isteku roka iz stavka 1. ovog članka sudac pojedinac može u roku od mjesec dana zakazati ročište radi prethodnog razjašnjenja stvari na koje će pozvati privatnog tužitelja i okrivljenika. Okrivljeniku se uz poziv dostavlja i privatna tužba.

(3) Na ročištu privatni tužitelj može:

- 1) izjaviti da odustaje od progona,
- 2) izmiriti se s okrivljenikom,
- 3) prihvatiti ispriku okrivljenika.

(4) U slučajevima propisanim u stavku 3. ovog članka sud će odbaciti privatnu tužbu.

(5) Ako ne dođe do odbacivanja privatne tužbe, sudac pojedinac može odmah otvoriti raspravu na što će se posebno upozoriti privatni tužitelj i okrivljenik pri dostavi poziva.

(6) Ako sudac pojedinac ne otvori raspravu donijet će odluku o tome koje dokaze će izvesti na raspravi i zakazat će raspravu.

(7) U postupku po privatnoj tužbi pripremno ročište se ne provodi.

Članak 556.

(1) Predmeti koji se po zakonu imaju oduzeti, kao i drugi predmeti ako to zahtijevaju probici javne sigurnosti ili zaštite časti i dostojanstva građana, oduzet će se i kad kazneni postupak ne završi presudom kojom se okrivljenik proglašava krivim.

(2) Posebno rješenje o tome donosi tijelo pred kojim se vodio postupak kad je postupak završen, odnosno obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stavka 1. ovoga članka donosi sud i kad je u presudi kojom je optuženik proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.

(4) Ovjereni prijepis odluke o oduzimanju predmeta dostavit će se osobi od koje se oduzima predmet.

(5) Protiv odluke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka osoba od koje su oduzeti predmeti, ima pravo žalbe. Ako rješenje iz stavka 2. ovoga članka nije donio sud, o žalbi odlučuje vijeće suda koji je bio nadležan za suđenje u prvom stupnju.

- PRILOZI**
- **Izvešće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću**
 - **Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom
Europske unije**
 - **Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa Europske unije s
prijedlogom propisa**

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Obrazac izvješća o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa
Svrha dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
Datum dokumenta	Rujan 2019.
Verzija dokumenta	Prva
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	Plan zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2019., redni broj: 104
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo pravosuđa
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt	Vrhovni sud Republike hrvatske, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Županijski sud u Zagrebu, Županijski sud u Puli, Općinski kazneni sud u Zagrebu, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska odvjetnička komora, Ministarstvo unutarnjih poslova
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Na stranici https://esavjetovanja.gov.hr od 13. rujna 2019. do 3. listopada 2019. (21 dan).
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Fizičke osobe: doc. dr.sc. Igor Martinović, Damir Kos, Marija Pleić Hrvatska odvjetnička komora, Pravobranitelj za djecu, Kuća ljudskih prava Zagreb i Autonomna ženska kuća Zagreb
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene	Vidjeti u tablici analize primljenih komentara na portal eSavjetovanja.

Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedeno savjetovanje nije zahtijevalo dodatne financijske troškove.

Izvješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku

Redni broj	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1	Kuća ljudskih prava Zagreb	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU	<p>Općeniti komentar uz Prijedlog Zakona:</p> <p>Kuća ljudskih prava Zagreb pozdravlja predložene izmjene Zakona. Iako je svrha ovog Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku usklađivanje domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije kao i ostvarivanja načela ekonomičnosti te otklanjanja nedostataka i dvojbi koje proizlaze iz trenutno važećeg teksta, Kuća ljudskih prava Zagreb koristi priliku javnog savjetovanja u odnosu na izmjene ZKP-a kako bi ukazala na uočene nedostatke predloženih izmjena koje je nužno adresirati radi potpunog transponiranja</p>	Nije prihvaćen	<p>Ministarstvo pravosuđa daje sljedeće odgovore:</p> <p>U odnosu na članak 6. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) Zakon o kaznenom postupku je usklađen s međunarodnim dokumentima koji reguliraju navedenu materiju te je predlagatelj mišljenja kako predmetnu odredbu nije potrebno mijenjati.</p> <p>U odnosu na članak 7. Zakonom o kaznenom postupku u pouci o pravima uhićenika u članku 108.a propisano je da se uhićenika obavještava o pravu na</p>

		<p>Direktiva te učinkovitog i efikasnog vođenja kaznenog postupka usmjerenog na zaštitu procesnih prava osumnjičenika, okrivljenika, kao i žrtava.</p> <p>U nastavku se nalaze prijedlozi izmjena pojedinačnih članaka Zakona o kaznenom postupku kao i prijedlozi novog teksta:</p> <p>1.) Članak 6. Predlaže se izmjena članka 6. stavka 1. ZKP-a na način da se iza riječi "vjeri" dodaje riječ "državljanstvu".</p> <p>OBRAZLOŽENJE: S obzirom da članak 6. stavak 1. navodi zatvoren krug diskriminacijskih osnova, predlaže se dodavanje osnove "državljanstva" kao jedne od zabranjenih osnova diskriminacije. Budući da je smisao članka 6. zabrana svekolike diskriminacije i nesnošljivosti prema pripadnicama određenih društvenih skupina ili koji dijele određene zajedničke</p>	<p>branitelja postavljenog s liste dežurnih branitelja. Predloženom odredbom stavka 4. članka 72.a Nacrta prijedloga propisano je da se uhićenika mora upoznati s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a osumnjičenika prilikom poduzimanja radnji za koje mu se priznaje navedeno pravo.</p> <p>U odnosu na članak 33. Predmetni članak 33. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku propisuje situaciju u kojoj će predsjednik suda čim sazna za koji od razloga za isključenje iz članka 32. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku prekinuti rad na tom predmetu te odrediti drugog suca tog suda koji će dalje postupati u tom predmetu.</p>
--	--	--	--

		<p>karakteristike, smatramo da je osnova državljanstva neopravdano ispuštena.</p> <p>PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 6. (1) U postupku uređenom ovim Zakonom, zabranjena je diskriminacija sukladno pripadnosti rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, državljanstvu, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji. (2) Zabranjeno je da se prema okrivljeniku, svjedoku ili drugoj osobi primijene medicinske intervencije ili da im se daju takva sredstva kojima bi se utjecalo na njihovu volju pri davanju iskaza, niti se smije upotrijebiti sila, prijetnja ili druga</p>	<p>Zamjenik predsjednika suda nije osoba koja odlučuje o zahtjevu za izuzeće predsjednika suda nego se predsjednik sam isključuje od postupanja u tom predmetu. Članak 35. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku propisuje da o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika odlučuje predsjednik suda. Ako je istovremeno zatraženo i izuzeće predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda, a odluku o izuzeću predsjednika suda donosi predsjednik neposredno višeg suda. Slijedom navedenoga, zamjenik predsjednika suda ne odlučuje o</p>
--	--	--	--

		<p>slična sredstva. (3) Iskaz pribavljen protivno stavicima 1. i 2. ovoga članka, ne može se upotrijebiti kao dokaz u postupku.</p> <p>2.) Članak 7.</p> <p>U članku 7. stavku 2. točki 3. briše se zarez te dodaju riječi "ili ako nema dovoljno financijskih sredstava da plati branitelja, imenovat će mu se branitelj na teret proračunskih sredstava u skladu sa zakonom."</p> <p>OBRAZLOŽENJE: S obzirom da se člancima 72.a. i 72.b. osigurava da uhićenici, osumnjičeni odnosno okrivljenici slabog imovinskog stanja ne budu u nepovoljnijem položaju u odnosu na one boljeg imovinskog stanja, smatramo kako bi se sve uhićenike trebalo upozoriti da imaju pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, kako bi mogli ostvariti pravo na branitelja već u najranijoj fazi postupka u skladu sa zahtjevima</p>	<p>zahtjevu za izuzeće predsjednika suda.</p> <p>U odnosu na članak 35. Predmetni članak 35. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku propisuje da o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika odlučuje predsjednik suda. Ako je istovremeno zatraženo i izuzeće predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda, a odluku o izuzeću predsjednika suda donosi predsjednik neposredno višeg suda. Slijedom navedenoga, zamjenik predsjednika suda ne odlučuje o zahtjevu za izuzeće predsjednika suda.</p>
--	--	---	---

			<p>Direktive 2016/1919/EU.</p> <p>PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 7. (1) Sa svakim uhićenikom i okrivljenikom mora se postupati čovječno i poštivati njegovo dostojanstvo. (2) Uhićenik mora biti odmah: 1) na njemu razumljiv način obaviješten o razlozima uhićenja, 2) poučen da nije dužan iskazivati, 3) poučen da ima pravo na stručnu pomoć branitelja kojega može sam izabrati ili ako nema dovoljno financijskih sredstava da plati branitelja, imenovat će mu se branitelj na teret proračunskih sredstava u skladu sa zakonom, 4) poučen da će nadležno tijelo, na njegov zahtjev, o uhićenju izvijestiti njegovu obitelj ili drugu osobu koju on odredi, 5) poučen o drugim pravima propisanim ovim Zakonom.</p> <p>3.) Članak 33. Mijenja se članak 33.</p>	<p>U odnosu na članak 65. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2011. (Narodne novine broj 80/11) u članku 48. propisano je da se odredbe članka 49., članka 55. stavka 6., članka 65. stavka 3., članka 70. stavka 1., članka 98. stavka 3., članka 285. stavka 1. točke 1., članka 389. stavka 2., članka 464. stavka 2., članka 552. stavka 1. i članka 555. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine«, br. 152/08. i 76/09.) primjenjuju na članove svih zajednica iz članka 18. ovog Zakona kojim se mijenja članak 202. stavak 33. (sadašnji stavak 34.), a kojim je definiran pojam zajednice koji obuhvaća izvanbračnu i istospolnu zajednicu. Prema definiciji koja proizlazi iz posebnih propisa koji reguliraju formalno i neformalno partnerstvo, navedena</p>
--	--	--	--	---

		<p>stavak 1. na način da se brišu riječi "odrediti sebi zamjenika između sudaca tog suda, a ako to nije moguće", briše se zarez te se iza riječi "zatražiti" briše riječ "će" i dodaje se nakon riječi "suda da" riječ "mu".</p> <p>OBRAZLOŽENJE: Imajući u vidu smisao instituta "izuzeća sudaca" kao i osoba koje su ovlaštene o navedenom odlučivati kako bi se izuzele one osobe čija je nepristranost dovedena u pitanje odnosno osigurati objektivnost i nepristranost onog suca koji će odlučivati o zahtjevu, smatramo da u svim slučajevima kada se zahtijeva izuzeće predsjednika suda, da on sam ne bi trebao sebi imenovati zamjenika koji će odlučivati u navedenoj pravnoj stvari nego prepustiti predsjedniku neposredno višeg suda da imenuje takvu osobu, koja će objektivno i na nepristran način odlučiti o navedenom zahtjevu. Navedena odredba prema kojoj će predsjednik suda sam sebi imenovati</p>	<p>partnerstva se ubrajaju u istospolnu zajednicu.</p> <p>U odnosu na članak 70. Vidi odgovor uz članak 65.</p> <p>U odnosu na članak 98. Zaštita žrtve kaznenog djela omogućena je primjenom mjera opreza iz kataloga mjera opreza propisanog u članku 98. stavku 2. Zakona o kaznenom postupku koje se, radi zaštite žrtve, mogu odrediti iz osnove utvrđene opasnosti od ponavljanja djela ili opasnosti da će okrivljenik dovršiti pokušano kazneno djelo, što će državni odvjetnik i sud u svakoj pojedinoj situaciji procijeniti te mjeru opreza konkretizirati i odrediti ju sukladno okolnostima određenog predmeta. U vezi stavka 3. koji je postao stavak 4. ističemo da je Zakonom o izmjenama</p>
--	--	---	---

		<p>zamjenika, protivna je Ustavu RH koji jamči neovisnost i nepristranost sudaca kada odlučuje o pojedinačnim pravima ili obvezama odnosno sumnji ili optužbi za kazneno djelo. Time se ozbiljno dovodi u pitanje nepristranost i objektivnost onog suca kojeg je predsjednik suda izabrao. Budući da smatramo da navedena odredba nije u skladu s Ustavom pa i samim ZKP-om, predlažemo njezino brisanje i analognu primjenu odredbi kada se traži izuzeće državnog odvjetnika (članak 37. stavak 3. ZKP-a)</p> <p>PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 33. (1) Sudac ili sudac porotnik čim sazna da postoji koji od razloga za isključenje iz članka 32. stavka 1. ovog Zakona, dužan je prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome izvijestiti predsjednika suda, koji će mu odrediti zamjenu. Ako je riječ o isključenju predsjednika suda, on će zatražiti od predsjednika</p>	<p>i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2011. (Narodne novine broj 80/11) u članku 48. propisano je da se odredbe članka 49., članka 55. stavka 6., članka 65. stavka 3., članka 70. stavka 1., članka 98. stavka 3., članka 285. stavka 1. točke 1., članka 389. stavka 2., članka 464. stavka 2., članka 552. stavka 1. i članka 555. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku («Narodne novine», br. 152/08. i 76/09.) primjenjuju na članove svih zajednica iz članka 18. ovog Zakona kojim se mijenja članak 202. stavak 33. (sadašnji stavak 34.), a kojim je definiran pojam zajednice koji obuhvaća izvanbračnu i istospolnu zajednicu. Prema definiciji koja proizlazi iz posebnih propisa koji reguliraju formalno i neformalno partnerstvo, navedena partnerstva se ubrajaju u istospolnu zajednicu.</p>
--	--	--	---

		<p>neposredno višeg suda da mu odredi zamjenu. (2) Ako sudac ili sudac porotnik smatra da postoje druge okolnosti koje opravdavaju njegov otklon (članak 32. stavak 2.), izvijestit će o tome predsjednika suda.</p> <p>4.) Članak 35.</p> <p>U članak 35. stavku 1. iza riječi "predsjednika suda" dodaje se točka, a brišu se riječi "ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda." OBRAZLOŽENJE: Vidi obrazloženje uz članak 33. PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 35. (1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 34. ovog Zakona odlučuje predsjednik suda. Ako se traži izuzeće i predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda. (2) Ako se traži izuzeće predsjednika suda, odluku o izuzeću donosi</p>	<p>U odnosu na članak 100. S obzirom na povezanost s primjedbom na članak 98. Zakona o kaznenom postupku, upućujemo na odgovor koji je Ministarstvo pravosuđa dalo uz navedeni članak.</p>
--	--	---	---

			<p>predsjednik neposredno višeg suda, a ako se traži izuzeće predsjednika Vrhovnog suda, odluku o izuzeću donosi vijeće od pet sudaca tog suda. Protiv tih odluka žalba nije dopuštena.</p> <p>(3) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava suca, suca porotnika, odnosno predsjednika suda, a prema potrebi provest će se i drugi izvidi.</p> <p>(4) Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za izuzeće nije dopuštena posebna žalba.</p> <p>(5) Ako je zahtjev za otklon iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona podnesen suprotno odredbama članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona, zahtjev će se odbaciti u cijelosti, odnosno djelomično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje žalba nije dopuštena. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi predsjednik suda, a na raspravi vijeće. U donošenju tog rješenja može sudjelovati sudac čije se izuzeće traži.</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>5.) Članak 65. U članku 65. stavak 3. iza riječi "drug" dodaju se riječi "životni partner ili neformalni životni partner". OBRAZLOŽENJE: Iako Zakon o kaznenom postupku u nekoliko svojih članaka pravno izjednačava bračne i izvanbračne drugove sa životnim partnerstvom i neformalnim životnim partnerstvom, i dalje u pojedinim odredbama su potonji izostavljeni. Radi ujednačavanja zakonskog teksta kao i otklanjanja dvojbi koje bi mogle proistći iz zakonskog teksta, predlaže se da izričito navedu životni partneri i neformalni životni partneri kao zajednice izjednačene s onom bračnom odnosno izvanbračnom. PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 65. (1) Okrivljenik može imati branitelja prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima u skladu s ovim Zakonom, kao i u</p>	
--	--	--	--	--

			<p>postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera sukladno posebnim propisima.</p> <p>(2) Okrivljenika se odmah po uhićenju ili poduzimanju druge radnje za koju to predviđa ovaj Zakon, mora poučiti da ima pravo uzeti branitelja i da branitelj može biti prisutan njegovu ispitivanju. Okrivljenika koji izjavi da ne želi uzeti branitelja, tijelo kaznenog postupka dužno je upoznati na jednostavan i razumljiv način sa značenjem prava na branitelja i posljedicama odricanja od tog prava. Ako okrivljenik i nakon toga ne želi uzeti branitelja, može se nastaviti s poduzimanjem radnje, osim kada okrivljenik po zakonu mora imati branitelja. Odricanje od prava na branitelja mora biti izričito, nedvosmisleno i u pisanom obliku.</p> <p>(3) Branitelja okrivljeniku, osim ako se on tome izričito protivi, mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni ili</p>		
--	--	--	---	--	--

		<p>izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner, srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, posvojitelj, posvojenik, uzdržavatelj, uzdržavani, smještena osoba ili udomitelj.</p> <p>(4) Za branitelja se može uzeti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina. Pred županijskim sudom branitelj može biti samo odvjetnik. U postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora branitelj po službenoj dužnosti ili na teret proračunskih sredstava može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu.</p> <p>6.) Članak 70. U članku 70. stavku 1. iza riječi "drug" dodaju se riječi "životni partner ili</p>		
--	--	--	--	--

			<p>neformalni životni partner”.</p> <p>OBRAZLOŽENJE: Vidi obrazloženje uz članak 65.</p> <p>PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 70.</p> <p>(1) Branitelj ne može biti žrtva, oštećenik, bračni, odnosno izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner žrtve ili oštećenika, privatnog tužitelja ili oštećenika kao tužitelja ni njihov srodnik u ravnoj lozi do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj lozi do četvrtog stupnja ili po tazbini do drugog stupnja.</p> <p>(2) Branitelj ne može biti ni osoba koja je pozvana kao svjedok, osim ako je prema ovom Zakonu oslobođena dužnosti svjedočenja i izjavila da neće svjedočiti ili ako se branitelj ispituje kao svjedok u slučaju iz članka 284. točke 2. ovog Zakona.</p> <p>(3) Branitelj ne može biti ni osoba koja je u istom predmetu postupala kao sudac, državni odvjetnik, istražitelj ili policijski službenik, ili je u istom</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>predmetu osumnjičena.</p> <p>(4) Branitelj ne može biti odvjetnik protiv kojeg je započeo kazneni postupak zbog osnovane sumnje da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca.</p> <p>(5) Ako podaci iz spisa ukazuju na ozbiljnu vjerojatnost da je branitelj primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca iz članka 265. stavka 1. do 4. Kaznenog zakona, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, sud mu može rješenjem uskratiti pravo na zastupanje u tom predmetu.</p> <p>7.) Članak 98.</p> <p>Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:</p> <p>(2) Mjere opreza mogu se odrediti i ako je potrebno spriječiti nasilje, osigurati zaštitu zdravlja i sigurnosti žrtve te otkloniti okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela, a izriču se radi otklanjanja</p>	
--	--	--	---	--

			<p>ugroženosti žrtve. Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5., 6., 7. postaju 3., 4., 5., 6., 7., 8. U dosadašnjem stavku 3. koji je postao stavak 4. iza riječi "drugom" dodaju se riječi "životnim partnerom ili neformalnim životnim partnerom". OBRAZLOŽENJE: Iako je važeći Zakon o kaznenom postupku i dalje većinski orijentiran na pravima osumnjičenika, nesporno je da se zadnjih nekoliko izmjena ZKP-a sve veća važnost pridaje prepoznavanju prava i potreba žrtava kaznenih djela. U svjetlu navedenog, žrtve se više ne promatra samo kao sredstvo za utvrđivanje činjenica već kao sudionike kaznenog postupka koja imaju određena prava i zajamčenu zaštitu od zastrašivanja i odmazde. Upravo zbog navedenog, Kuća ljudskih prava Zagreb predlaže izmjenu čl. 98. na način da se doda dodatni stavak koji će se odnositi na izricanje mjera opreza s ciljem</p>	
--	--	--	---	--

			<p>zaštite žrtava kaznenih djela. U tom smislu predlaže se stavak dva koji će se isključivo odnositi na zaštitu žrtava kada nužno ne egzistira neki od razloga za izricanje mjere istražnog zatvora protiv osumnjičenika odnosno okrivljenika.</p> <p>PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 98.</p> <p>(1) U slučaju kad postoje okolnosti iz članka 123. ovog Zakona zbog kojih je moguće odrediti istražni zatvor ili je taj zatvor već određen, sud i državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, obrazloženim rješenjem odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera. Pritom će se okrivljenik upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere, ona zamijeniti istražnim zatvorom.</p> <p>(2) Mjere opreza mogu se odrediti i ako je potrebno spriječiti nasilje, osigurati zaštitu zdravlja i sigurnosti žrtve te otkloniti okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>novog kaznenog djela, a izriču se radi otklanjanja ugroženosti žrtve.</p> <p>(3) Mjere opreza jesu:</p> <ol style="list-style-type: none">1) zabrana napuštanja boravišta,2) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,3) obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu,4) zabrana približavanja određenoj osobi,5) zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,6) zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti,7) privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice,8) privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom,9) zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe,10) udaljenje iz doma. <p>(4) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na vlastiti dom te pravo na nesmetane veze s ukućanima, bračnim ili izvanbračnim drugom, životnim partnerom ili neformalnim</p>	
--	--	--	--	--

			<p>životnim partnerom, roditeljima, djecom, posvojenikom ili posvojiteljem, osim ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog na štetu neke od tih osoba. Zabrana obavljanja poslovne aktivnosti može obuhvatiti i zakonitu profesionalnu djelatnost ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog u okviru te djelatnosti.</p> <p>(5) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na nesmetano komuniciranje s braniteljem.</p> <p>(6) Mjere opreza mogu biti naložene prije i tijekom kaznenog postupka. Prije podizanja optužnice mjere opreza određuje, produljuje i ukida rješenjem državni odvjetnik, a sudac istrage kad odlučuje o istražnom zatvoru. Državni odvjetnik ili sudac istrage koji je mjeru odredio nadležan je za njezino produljenje ili ukidanje. Nakon podizanja optužnice pa do pravomoćnosti odnosno izvršnosti presude te</p>	
--	--	--	---	--

			<p>mjere određuje, produljuje i ukida prvostupanjski sud.</p> <p>(7) Mjere opreza mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do izvršnosti presude kada se radi o mjerama opreza koje su određene zbog postojanja okolnosti iz članka 123. stavka 1. točaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona, odnosno najdulje do pravomoćnosti presude kada se radi o mjerama opreza koje su određene zbog postojanja okolnosti iz članka 123. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona. Trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca, računajući od dana pravomoćnosti prethodnog rješenja o mjeri opreza, tijelo koje je odredilo mjeru opreza prije podizanja optužnice odnosno prvostupanjski sud, ispitat će po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako više nije potrebna. Ako je mjera opreza određena kao uvjet jamstva, kontrola produljenja mjere</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>neće se provoditi.</p> <p>(8) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje mjere. O žalbi do podizanja optužnice odlučuje sudac istrage odnosno izvanraspravno vijeće.</p> <p>8.) Članak 100. U stavku 1. briše se veznik "i" i točka te se dodaju riječi "i žrtvi iz članka 98. stavka 2. ovog zakona.</p> <p>OBRAZLOŽENJE: Vidi obrazloženje iz čl. 98.</p> <p>PRIJEDLOG NOVOG TEKSTA: Članak 100. (1) Rješenje kojim nalaže mjeru opreza nadležno tijelo dostavlja, tijelu koje izvršava mjeru opreza i žrtvi iz članka 98. stavka 2. ovog zakona. (2) Mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrane približavanja određenoj osobi i zabrane uspostavljanja ili</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>održavanja veze s određenom osobom, privremenog oduzimanja putne i druge isprave za prijelaz državne granice, zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe, udaljenja iz doma te privremenog oduzimanja dozvole za upravljanje motornim vozilom koju je odredio sud ili državni odvjetnik, izvršava policija.</p> <p>(3) Mjeru opreza obveze okrivjenika da se povremeno javlja određenoj osobi ili državnom tijelu izvršava policija ili drugo državno tijelo označeno u rješenju kojemu se okrivljenik mora javljati.</p> <p>(4) Mjeru opreza zabrane poduzimanja poslovnih aktivnosti izvršava tijelo nadležno za nadzor nad poslovnom aktivnosti.</p> <p>(5) Rješenje kojim se nalaže mjera opreza kod kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece dostavlja se i nadležnom tijelu socijalne skrbi prema mjestu boravišta djeteta.</p> <p>(6) Ministar nadležan za pravosuđe, uz prethodnu</p>	
--	--	--	--	--

			suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu, donosi propise kojima se uređuje način izvršenja mjera opreza.		
2	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU	<p>Hrvatska odvjetnička komora iznosi primjedbe u odnosu na članke 20., 21., 34. i 40. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku.</p> <p>1) U odnosu na članak 20. i 21. ZID ZKP-a (članak 123. st. 2. i 133.a ZKP)</p> <p>Predloženom dopunom stavka 2. članka 123. ZKP-a i novim člankom 133.a ZKP-a ukidaju se rokovi obligatornog istražnog zatvora u situaciji kad je protiv okrivljenika donesena nepravomoćna osuđujuća kazna zatvora u trajanju od pet godina ili teža. U tim slučajevima neovisno o najduljim rokovima trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP-a, dakle i po njihovom proteku, uvijek će se odrediti ili produjiti istražni zatvor te će taj istražni</p>	Djelomično prihvaćen	<p>Ministarstvo pravosuđa daje sljedeće odgovore:</p> <p>U odnosu na članak 20. i 21. Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku</p> <p>Stavak 2. članka 123. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) dopunjuje se s obzirom na uočene dvojbe u praksi vezano uz mogućnost određivanja odnosno produženja istražnog zatvora protiv okrivljenika kojemu se presudom izriče kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, te se, eksplicite, navodi da će se u tom slučaju, neovisno o najduljim rokovima trajanja istražnog zatvora iz</p>

		<p>zator trajati do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.</p> <p>Smatramo da predloženo rješenje nije u skladu s postojećim sustavom rokova koji služe da discipliniraju kako prvostupanjske tako i drugostupanjske sudove. Naime, ovime se krši načelo razmjernosti i smisao istražnog zatvora koji ni u kom slučaju ne može biti istoznačan s izdržavanjem kazne jer se u svim odlukama Ustavnog suda RH naglašava da se mora paziti da osoba u istražnom zatvoru provede najkraće nužno vrijeme. Na ovaj način, ukidanjem rokova obligatornog istražnog zatvora i novim člankom 133.a zadržavanje u istražnom zatvoru i prije pravomoćnosti presude pretvara se u izdržavanje kazne zatvora formulacijom " ...a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne ."</p> <p>2) U odnosu na članak 34.</p>	<p>članka 133. ZKP/08, dakle i po njihovom proteku, uvijek odrediti ili produljiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojemu se presudom izriče kazna zatvora od pet godina ili teža kazna. Novim člankom 133.a otklanjaju se dvojbe uočene u praksi oko mogućnosti trajanja istražnog zatvora. Naime, kada je pri izricanju presude protiv okrivljenika određen obligatorni istražni zatvor pa najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora isteknu, a presuda nije postala pravomoćna, okrivljenik će ostati u istražnom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.</p> <p>U odnosu na članak 34. Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Imajući u vidu da se u postupcima u kojima</p>
--	--	--	---

		<p>ZID ZKP-a (čl.350. st. 2. i 3. ZKP)</p> <p>Predloženom izmjenom u članku 350. ZKP-a iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. prema kojima se prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza mora staviti tijekom izlaganja pred optužnim vijećem dok u kasnijoj fazi postupanja pred optužnim vijećem takav prijedlog mogu staviti samo ako su za razloge izdvajanja saznali nakon stavljanja prijedloga za izdvajanje.</p> <p>Ujedno se propisuje subjektivni rok od osam dana od primitka optužnice za podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza u situaciji kada se postupak pred optužnim vijećem vodi po optužnici koja se odnosi na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina a objektivni rok u tom slučaju je najkasnije prije početka sjednice optužnog vijeća.</p> <p>Hrvatska odvjetnička</p>	<p>se optužnica odnosi na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, sjednica optužnog vijeća održava bez pozivanja stranaka, smatramo opravdanim prihvatiti primjedbu u dijelu koji se tiče roka u kojem se može podnijeti prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza te propisati instruktivni rok od 15 dana od primitka optužnice za podnošenje prijedloga, a koji se smatra pravovremenim ako je podnesen do početka sjednice vijeća.</p> <p>U odnosu na novu optužnicu smatramo da predloženom izmjenom nije isključena mogućnost isticanja prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza.</p> <p>U odnosu na članak 40. Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku Predloženom izmjenom nastoji se izbjeći odugovlačenje</p>
--	--	---	--

		<p>komora smatra da ne smije biti prekluzije kod podnošenja prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza. Naime, stranke ne smiju biti prekludirane u tome da podnesu prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza iz razloga što navedeni prijedlog nisu iznijele u izlaganju. Do popuštanja podnošenja navedenog prijedloga tijekom izlaganja može doći npr. zbog kratkoće vremena u kojem se imale na raspolaganju uvid u spis predmeta pa do prve sjednice optužnog vijeća nisu uočile da su određeni dokazi nezakoniti. Navedeno prvenstveno dolazi u obzir kod velikih spisa kao što su predmeti u radu Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta gdje govorimo o spisma od nekoliko tisuća pa i desetina tisuća stranica. Ujedno se uvođenjem prekluzije na podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza krši pravo na obranu odnosno pravo na pravično suđenje.</p>	<p>postupka ponovnim pozivanjem i ispitivanjem svjedoka koji su konfrontirani i ispitani na raspravi, ali pred drugim predsjednikom vijeća ne dovodeći pri tome u pitanje načelo pravičnog suđenja ni načelo neposrednosti jer su ti svjedoci već ranije neposredno ispitani. U praksi se želi izbjeći situacija u kojoj sud, zbog toga što stranke nisu suglasne da se iskazi svjedoka i vještaka pročitaju, ponovno ih poziva, a njihovo ponovno ispitivanje se, u konačnici, svodi na ponavljanje već danog iskaza bez ijednog novog pitanja ili nove okolnosti.</p>
--	--	--	---

			<p>Objektivni rok za podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza kad se postupak vodi pred optužnim vijećem po optužnici koja se odnosi na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, vezan je uz datum održavanja sjednice optužnog vijeća na koje se ne pozivaju stranke, pa je obrani nepoznato za kada je određena sjednica vijeća. Zato formulacija "... a najkasnije prije početka sjednice", iako dobro zvuči jer je rok produžen, obrani (i okrivljenom) ništa ne znači. Stoga je u tom članku čl. 348. st. 2. još trebalo dodati da se o datumu sjednice mora obavijestiti obrana 8 dana prije sjednice.</p> <p>Također nije jasno je li u slučaju kad je nakon vraćanja optužnice, podignuta nova optužnica, stranke mogu isticati prigovore glede nezakonitosti dokaza i po novoj optužnici ili je to</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>pravo iscrpljeno ako na prethodnom opušnom vijeću na kojem se ispitivala ranija optužnica bili odbijeni sa prijedlogom za izdvajanje nezakonitih dokaza. Stav je Hrvatske odvjetničke komore da se mora omogućiti isticanje tog prigovora jer se radi o novoj optužnici. Na tempu se ne bi gubilo jer ako su prigovori isti nema odugovlačenja (isti čas se odbijaju), a ako je nova optužnica doživjela bitne izmjene u bilo kojem pravcu onda obrana mora imati pravo na takav prigovor što je u skladu s načelo prava na obranu i pravično suđenje.</p> <p>3) U odnosu na članak 40. ZID ZKP-a (čl.431. ZKP)</p> <p>U ZID ZKP predložena je dopuna članka 431. ZKP-a, dodavanjem nove točke 8. da se zapisnici o iskazima svjedoka odnosno zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka mogu po procjeni novog predsjednika vijeća pročitati odnosno reproducirati, ako su</p>		
--	--	--	--	--	--

		<p>vještak ili svjedoci ranije konfrontirani i ispitani na raspravi u prisutnosti stranaka, ali pred drugim predsjednikom vijeća.</p> <p>Smatramo da je neprihvatljivo da odluka o tome hoće li se svjedok ponovno ispitati ili će se njegov raniji iskaz koji je dan pred drugim predsjednikom vijeća pročitati odnosno reproducirati ovisi o procjeni suca.</p> <p>Naravno da je neodgovorno od strane obrane tražiti ponovno ispitivanje svjedoka pa kad se pojave pred sudom nemati niti jedno pitanje, no ovom predloženom dopunom grubo se krši načelo pravičnog suđenja i načelo neposrednosti. Načelo ekonomičnosti, na koje se poziva predlagatelj u obrazlaganju navedenog prijedloga, ne može i ne smije imati prednost pred načelima pravičnog suđenja i neposrednosti.</p> <p>Načelo neposrednosti moralo bi vrijediti i za novog suca (vijeće) jer</p>		
--	--	--	--	--

			on ocjenjuje ne samo iskaz nego i dojam koji netko ostavlja pri davanju iskaza a posebno ako sudac ili stranke imaju koje dodatno pitanje o meritumu. Rješenje bi bilo audio vizuelno snimanje rasprava na koji način bi se očuvalo načelo neposrednosti uz ovakvu dopunu čl.431. ZKP-a.		
3	Pravobranitelj za djecu RH	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU, IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM	Opći komentar Iako članak 292. Zakona o kaznenom postupku nije predmet predloženih izmjena predlažemo propisati da se pogodnosti svjedočenja (ispitivanje bez prisutnosti suca i stranaka u posebnoj prostoriji putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka uz pomoć stručne osobe u prisutnosti osobe od povjerenja) odnose na svu djecu do 18 godine, kako to uređuju međunarodni dokumenti osobito Konvencija o pravima djeteta, Smjernice Odbora ministara Vijeća Europe o pravosuđu prilagođenom djeci te Direktiva 2012/29/EU Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavi minimalnih	Nije prihvaćen	Ministarstvo pravosuđa smatra da je Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) usklađen s navedenim međunarodnim dokumentom i Direktivom. Zakonom o kaznenom postupku je predviđeno da se u odnosu na djecu od 16 do 18 godina, uvijek može odrediti ispitivanje putem audio – video uređaja ako sud to ocijeni potrebnim, pri tome uvijek vodeći računa o zaštiti djeteta i njegovoj zrelosti.

			<p>standarda u pravima, podršci i zaštiti žrtava kaznenog djela. Ujedno predlažemo da se propiše mogućnost ispitivanja djeteta svjedoka izvan suda, u vlastitom domu ili drugom posebno opremljenom prostoru, i u slučajevima koji nisu obuhvaćeni odredbama Zakona o sudovima za mladež.</p>		
4	Kuća ljudskih prava Zagreb	<p>IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 2.</p>	<p>Predlaže se da se u članku 2. Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a iza članka 3. ZKP-a doda novi članak 3.a i 3.b koji glasi: "Članak 3.a. Sud i druga državna tijela poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo da se, dok god se osumnjičeniku ili optuženiku ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom, u izjavama za javnost tijela javne vlasti i sudskim odlukama, osim onih o krivnji, za tu osobu ne navodi da je kriva. Time se ne dovode u pitanje radnje kaznenog progona kojima je cilj dokazati krivnju osumnjičenika ili optuženika ni privremene</p>	Nije prihvaćen	<p>Pretpostavka okrivljenikove nedužnosti sadržana je, kao opće načelo, u članku 3. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku, a prožeta je i kroz mnoge druge odredbe Zakona o kaznenom postupku, u svim stadijima postupka, kroz različita procesna pravila.</p>

		<p>odluke postupovne prirode koje donose sudska ili druga nadležna tijela i koje se temelje na sumnji ili inkriminirajućim dokazima.</p> <p>U slučaju kršenja obveze određene u stavku 1. ovog članka da se za osumnjičenike ili optuženike ne navodi da su krivi, provode se nezavisne istrage u skladu sa zakonom.</p> <p>Obveza utvrđena u stavku 1. ovog članka da se za osumnjičenike ili optuženike ne navodi da su krivi ne sprečava tijela javne vlasti da u javnosti šire informacije o kaznenom postupku ako je to izričito potrebno iz razloga povezanih s kaznenom istragom ili s javnim interesom.</p> <p>Članak 3.b Sud i druga državna tijela poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo da se osumnjičenici ili optuženici i u javnosti upotrebom mjera tjelesnog ograničenja slobode ne predstavljaju kao krivi.</p>		
--	--	---	--	--

			<p>Svaka mjera tjelesnog ograničenja slobode mora biti razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju, a koje se odnose na sigurnost ili opasnost od bijega, otpora ili napada osumnjičenika ili optuženika, njegovog samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.”</p> <p>OBRAZLOŽENJE: Imajući u vidu obvezu usklađivanja domaćeg kaznenog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, konkretno Direktivom 2016/343/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati u kaznenom postupku, koja je trebala biti prenijeta do 1. travnja 2018., ukazuje se na potrebu transponiranja određenih zakonskih članaka, koji nisu preneseni. Iako hrvatsko nacionalno zakonodavstvo u bitnome proklamira ono što je sadržaj Direktive (EU) 2016/343, i dalje je</p>	
--	--	--	---	--

		<p>razvidno kako niti predloženim izmjenama određene obveze nadležnih tijela nisu transponirani.</p> <p>Naime, Direktiva nalaže da se nadležna državna tijela i organi vlasti trebaju suzdržavati od prikazivanja osumnjičenika ili okrivljenih osoba kao već krivih, kako u sudnici, tako i u javnosti. Navedeno znači da različite mjere uhićenja, poput lisica, lanaca na nogama, pokrivala za glavu, kao i danih izjave za javnost od strane tijela javne vlasti, trebaju biti korištene samo u onim slučajevima u kojima su takve mjere opravdane, o čemu se odlučuje posebno o svakom pojedinom slučaju.</p> <p>S obzirom da ne postoje izričite zakonske odredbe kojima se zabranjuju javna upućivanja na krivnju osumnjičenika, kao i njihovim predstavljanjem na sudu i u javnosti, već se fragmentarno nalaze u više zakona i/ili</p>		
--	--	---	--	--

			podzakonskih akata, predlaže se dodavanje gore navedenih zakonskih članaka kako bi prava osumnjičenih odnosno optuženih osoba bila u potpunosti poštivana i u skladu sa spomenutom Direktivom.		
5	Damir Kos	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 2.	Suglasan sam sa prvim dijelom rečenice iz novododanog stavka 2. koji osnažuje pretpostavku nedužnosti optuženika. Međutim, drugi dio rečenice koji tužitelju stavlja u dužnost dokazivanje "činjenica o kojima ovisi primjena kaznenog zakona" je upitna. Naime, nerijetko se sud bavi dokazivanjem činjenica koje idu u prilog optuženiku (nužna obrana, krajnja nužda, olakotne okolnosti i sl.). Staviti u dužnost državnog odvjetnika obavezu dokazivanja i onih činjenica koje dovode u pitanje pravne oznake iz optužnice, mislim da bi bilo pogrešno. Predlažem da se ostavi mogućnost izvođenja dokaza od strane samog suda u odnosu na činjenice koje bi bile u	Nije prihvaćen	Ukazujemo kako je istaknuto obuhvaćeno dijelom odredbe koja upućuje da je potrebno uzeti u obzir i ostale odredbe Zakona o kaznenom postupku, što proizlazi iz dijela zakonskog teksta „osim ako zakonom nije drukčije propisano“. Ukazivanje na tužiteljevu dužnost snošenja tereta dokaza predloženom odredbom ne isključuje inkvizitornu ovlast suda da po svojoj inicijativi odlučuje o izvođenju određenih dokaza i kod odlučivanja upotrijebi i takve dokaze koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao, sve u cilju pravilnog, potpunog i istinitog utvrđenja činjeničnog stanja. Sukladno članku 9. Zakona o

			korist optuženika.		kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) državno odvjetništvo, kao i druga nadležna tijela, dužno je s jednakom pažnjom prikupljati podatke o krivnji i nedužnosti okrivljenika.
6 doc. dr. sc. Igor Martinović	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 2.	Predložena odredba o teretu dokazivanja zanemaruje ovlasti i dužnosti raspravnog suda u utvrđivanju odlučnih činjenica. Kada kazneni postupak dospije u stadij rasprave, sud je ovlašten, pa i dužan, pravilno i potpuno utvrditi činjenično stanje jer je to preduvjet ispravne primjene materijalnog prava. Stoga i postoji žalbena osnova pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a ista se zamisao očituje i u odredbi čl. 418. st. 1. ZKP-a u kojoj se navodi da „dokazivanje obuhvaća sve činjenice za koje sud i stranke smatraju da su važne za pravilno presuđenje.“ Mješoviti kazneni postupci, npr. hrvatski i	Nije prihvaćen	Ukazujemo kako je istaknuto obuhvaćeno dijelom odredbe koja upućuje da je potrebno uzeti u obzir i ostale odredbe Zakona o kaznenom postupku, što proizlazi iz dijela zakonskog teksta „osim ako zakonom nije drukčije propisano“. Ukazivanje na tužiteljevu dužnost snošenja tereta dokaza predloženom odredbom ne isključuje inkvizitornu ovlast suda da po svojoj inicijativi odlučuje o izvođenju određenih dokaza i kod odlučivanja upotrijebi i takve dokaze koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao, sve u cilju pravilnog, potpunog i istinitog	

		<p>njemački, inkvizitorno (istražno) načelo (Untersuchungsgrundsatz) sadrže kao jedno od ključnih načela. Ono se manifestira u čl. 419. st. 3., prema kojoj raspravno vijeće može odlučiti da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao, a i u različitim drugim odredbama, npr. u odredbi čl. 420. st. 2. koja propisuje da i predsjednik vijeća, a ne samo stranke, može postavljati pitanja svjedoku i vještaku. Notorno je da se tom ovlašću hrvatski sudovi često služe, što je i logično kada se ima u vidu njihova spomenuta dužnost.</p> <p>U njemačkom pravnom poretku, odredba poput predloženog čl. 3. st. 2. ZKP-a ne postoji. U formalnom smislu, pod teretom dokazivanja (formelle Beweislast) misli se na pitanje „tko je dužan dokazati određenu činjenicu“. Prema uobičajenom poimanju, u kaznenom postupku formalni teret dokazivanja postoji „uvijek na strani</p>		<p>utvrđenja činjeničnog stanja.</p>
--	--	--	--	--------------------------------------

suda, a nikada na strani procesnih stranaka“ (Schwabenbauer, Der Zweifelssatz im Strafprozessrecht, str. 21).

Po tome se kazneni postupak u mješovitom kontinentalnom modelu razlikuje od građanskog postupka, kao i od onih modela kaznenog postupka koji su (u raspravnom stadiju) strogo stranački koncipirani. To, naravno, nije rezultat samo različitih procesnopravnih tradicija, nego i razlika u shvaćanju uloge države u društvenom životu, o čemu je opširno pisao Damaška.

U materijalnom smislu, pojam tereta dokazivanja ima nešto drugačije značenje. Materijalni ili stvarni teret dokazivanja (materielle oder eigentliche Beweislast) određuje učinke neizvjesnosti o određenoj činjenici, tj. određuje u čiju će korist odnosno na čiju štetu sud postupiti u slučaju da odlučna činjenica ostane neutvrđena. U tom smislu, pojam tereta dokazivanja

			<p>svodi se u suvremenim kaznenim postupcima na pravilo in dubio pro reo (odnosno in dubio „non contra“ reum), koje ne vrijedi jedino u iznimnim slučajevima.</p> <p>Zbog različitih shvaćanja pojma tereta dokazivanja u kaznenom postupku, kod pojedinih kaznenopravnih autora postoji „averzija“ prema tom pojmu (tako Schwabenbauer op. cit., str. 23, referirajući se na Eb. Schmidta), koji svoje puno značenje i smisao ima u građanskom, ali ne i u kaznenom pravu (kao niti u upravnom pravu, gdje također vrijedi inkvizitorna maksima).</p> <p>Sve i ako se prihvati pojam tereta dokazivanja u čisto materijalnom smislu, što sudeći prema sadržaju ovdje kritizirane odredbe očito i jest bila intencija pri izradi Nacrta, formulacija predložena u Nacrtu i dalje je neprecizna jer teret dokazivanja nije samo na tužitelju, nego je – kao što je rečeno – i na raspravnom sudu. To navodi i Krapac u svojem</p>		
--	--	--	--	--	--

udžbeniku: „Prema Zakonu, teret dokazivanja leži ne samo na tužitelju, već i na raspravnom sudu koji služeći se svojom inkvizitornim ovlastima na raspravi može samoinicijativno utvrđivati činjenice u prilog tužiteljeve u optužnici iznesene teze o počinjenom kaznenom djelu“ (Krapac, Kazneno procesno pravo, Institucije, 7. izdanje, str. 421, bilj. 20).

Zbog navedenih različitih mogućih shvaćanja predloženog čl. 3. st. 2. ZKP-a, smatram da bi njegovo uvođenje dugoročno moglo dovesti do difuznog shvaćanja odgovornosti sudske vlasti za utvrđenje činjenica i primjenu prava. U slučajevima nepotpunog utvrđenja odlučnih činjenica, sudovi bi se mogli „braniti“ time da je onus probandi na tužitelju, a ne na sudu; drugim riječima, u slučajevima tužiteljeve dokazne pasivnosti procesna bi inicijativa suda potencijalno izostala, a samim time bi izostala i

			<p>mogućnost ispravne primjene materijalnog prava.</p> <p>Iz navedenih razloga, smatram da bi predloženu odredbu trebalo izostaviti iz prijedloga zakona. Ako je predlagatelj ipak smatra potrebnim zadržati, trebalo bi je drugačije uobličiti, npr. tako da se nakon riječi „tužitelju“ dodaju riječi „i sudu“.</p>		
7	Damir Kos	<p>IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 6.</p>	<p>Mislim da stavak 1. toč. 1. ovog članka treba glasiti: - odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.</p> <p>Naime, ostala je prvostupanjska nadležnost županijskih sudova za postupke revizije, a zakonom je u čl. 570e ZKP/08 izrijekom propisano da o žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske. Mislim da bi ova norma trebala ostati neizmijenjena, a onda je potreban dodatak u čl. 19e. st. 1. toč. 1. ZKP/08 kako sam predložio. Ova nadležnost Vrhovnog</p>	Prihvaćen	Prihvaćen.

			<p>suda bila bi pokrivena u čl. 19.f. izričajem "obavljati druge poslove propisane zakonom", a moglo bi se i izričito propisati odlučivanje o žalbi na odluku u predmetu revizije.</p> <p>Osim toga postoje i druge odluke županijskog suda o kojima se u drugom stupnju odlučuje pred tim sudom (izvanraspravno vijeće)</p>		
8	Damir Kos	<p>IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 9.</p>	<p>Mogućnost odbačaja treba predvidjeti i za slučaj da zahtjev podnese osoba koja nije stranka u postupku (npr. oštećenik ili svjedok)</p> <p>Također, radi ekonomičnost postupka predlažem da se pravo na odluku o odbačaju daje "vijeću u zasjedanju" kako je to riješeno u čl. 127. st. 5.ZKP/08. Time se u situacijama kada rasprava još nije počela (stranke ušle u sudnicu ali još nije pročitana optužnice, čime počinje rasprava) ubrzava odlučivanje bez slanja spisa predsjedniku suda, što nužno dovodi do odgode rasprave.</p>	Nije prihvaćen	<p>Člankom 33. i 34. Zakona o kaznenom postupku propisano je tko je ovlašten tražiti isključenje odnosno otklon ili podnijeti zahtjev za izuzeće, a to su sudac, sudac porotnik, predsjednik suda ili stranke (tužitelj i okrivljenik). Iz navedenog proizlazi da ostali sudionici u postupku nisu ovlašteni na podnošenje zahtjeva za izuzeće.</p>
9	Marija Pleić	IV.TEKST	Na ovom mjestu treba	Prihvaćen	Prihvaćen.

		PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 10.	ukazati na još jednu omašku koja se ne nalazi u ovom članku međutim vezana je uz čl. 44 ZKP. Naime, čl. 388. ZKP, navodeći razloge za isključenje javnosti, pogrešno se poziva se na čl. 45. ZKP. Članak 45. je brisan ZID ZKP/2017 te je njegov sadržaj prenesen u čl. 44. pa bi u tom smislu trebalo izvršiti i izmjenu čl. 388. ZKP-a. Katedra za kazneno procesno pravo Pravnog fakulteta u Splitu		
10	Damir Kos	IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 11.	Predlažem da se ovaj stavak dopuni rečenicom. "Branitelja pretpostavljenog po službenoj dužnosti, u poduzimanju radnji, uz suglasnost okrivljenika pri poduzimanju pojedine radnje može zamijeniti drugi odvjetnik koji ispunjava zakonske uvjete za postavljenje po službenoj dužnosti." U praksi je prijepor može li branitelja po službenoj dužnosti zamijeniti drugi odvjetnik. Neki sudovi takve zamjene nisu dozvoljavali, a ako bi one ipak postojale pred	Nije prihvaćen	Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) u pojedinim odredbama, propisuje tko je ovlašten pružiti pravnu pomoć i u kojima fazama postupka te uz ispunjenje kojih zakonskih pretpostavki.

			<p>prvostupanjskim sudom, takvog odvjetnika tretirali su u drugom stupnju "kao zrak" i ukidali presudu zbog povrede prava na obranu, jer je rasprava održana bez branitelja, obzirom da odvjetnik koji je bio prisutan po njihovom stavu nije mogao zamijeniti postavljenog branitelja po službenoj dužnosti</p>		
11	Marija Pleić	<p>IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 13.</p>	<p>Članak 72. stavak 4. ZKP nije usklađen s čl. 6. u vezi s toč. 24. Recitala Direktive 2016/1919/EU o pravnoj pomoći za osumnjičene i okrivljenike, prema kojemu bi nadležno tijelo za odlučivanje o odobravanju pravne pomoći trebalo biti neovisno tijelo ili sud, uključujući suca pojedinca, a u hitnim situacijama je dopušteno sudjelovanje policije i tužiteljstva. Ova je odredba Direktive transponirana u novom članku 72.a stavku 6. na način da je propisano da o privremenoj pravnoj pomoći koja se može dodijeliti prije donošenja rješenja o provođenju</p>	Nije prihvaćen	<p>Zahtjev Direktive 2016/1919/EU je da se odlučivanje o zahtjevu za odobravanje pravne pomoći povjeri neovisnom tijelu ili sudu. Predlagatelj je odredio sud, kao nadležno tijelo za odlučivanje o postavljanju branitelja na teret proračunskih sredstava u najranijim fazama kaznenog postupka, točnije, suca istrage koji je, zbog prirode posla, u mogućnosti žurno djelovati i odlučiti o postavljanju branitelja.</p>

			<p>istrage odnosno prije provođenja istraživanja odlučuje sudac istrage. Međutim, odlučivanje o osnovanosti zahtjeva za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava sukladno čl. 72. st. 4. nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz čl. 213. st. 2. ZKP, ostalo je u nadležnosti državnog odvjetnika, odnosno predsjednika vijeća ili suca pojedinca. Radi usklađivanja s Direktivom trebalo bi brisati dio odredbe stavka 4. koji se odnosi na državnog odvjetnika te umjesto državnog odvjetniku odlučivanje o osnovanosti zahtjeva povjeriti sudu.</p> <p>(Katedra za kazneno procesno pravo Pravnog fakulteta u Splitu)</p>		
12	Kuća ljudskih prava Zagreb	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S	<p>Predlaže se da se u članku 14. prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a u dodanom članku 72.a stavku 2. iz riječi "u" brišu riječi "postupku koji se vodi za kaznena djela za</p>	Prihvaćen	<p>Predmetna Direktiva ne postavlja, eksplicite, kao uvjet da se pravo na pravnu pomoć na teret proračunskih sredstava osigura svim osumnjičenicima odnosno okrivljenicima.</p>

		<p>OBRAZLOŽENJEM, Članak 14.</p>	<p>koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina” te se briše zarez i dodaje riječ “postupcima”. OBRAZLOŽENJE: Kuća ljudskih prava Zagreb pozdravlja uvođenje instituta priznavanja privremene pravne pomoći branitelja na teret proračunskih sredstava uhićenima odnosno osumnjičenicima koji nemaju dovoljno financijskih sredstava za angažiranje branitelja po vlastitom izboru, u slučajevima kada nije obvezna obrana odnosno za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina. Međutim, smatramo kako su navedenim izmjenama i dalje ostaju u nepovoljnijem položaju oni osumnjičenici odnosno okrivljenici slabog imovinskog stanja u slučajevima kada nije obvezna obrana a propisana kazna zatvora ne prelazi 5 godina. Naime, sukladno Direktivi 2013/44/EU kao i Direktivi 2016/1919/EU, uhićenima kao i</p>	
--	--	----------------------------------	---	--

			<p>osumnjičenicima u najranijoj fazi postupka (dakle prilikom policijskog ispitivanja) zajamčeno je pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava. Prema tome, smatramo kako predloženi zakonski okvir nije zadovoljavajući budući da dovodi do diskriminacije građana lošijeg imovnog stanja i nejednakosti građana pred zakonom, a posljedično i do povrede prava na pristup sudu budući da je kriterij za privremenu pravnu pomoć uvjetovan visinom propisane kazne. Takav predloženi zakonski okvir je u suprotnosti za zahtjevima koje nalažu gore spomenute Direktive, a i Ustavom RH, uključujući i drugim međunarodnim instrumentima koji proklamiraju jednakost svih pred zakonom.</p> <p>TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU</p> <p>„Članak 72.a (1) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>na teret proračunskih sredstava, ima uhićenik iz članka 107. točaka 2. i 3. ovog Zakona od trenutka uhićenja, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.</p> <p>(2) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava u postupcima kada obrana nije obvezna, pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluju, imaju i:</p> <ol style="list-style-type: none">1) osumnjičenik iz članka 208.a ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije2) osumnjičenik koji je status stekao u skladu s člankom 208. stavkom 5. ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije3) osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja, koji to pravo	
--	--	--	---	--

		<p>stječe prije poduzimanja navedenih radnji</p> <p>4) osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice u skladu s člankom 341. stavkom 3. ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja</p> <p>5) osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora.</p> <p>(3) Uhićeniku i osumnjičeniku iz stavka 2. ovog članka koji su, u skladu sa stavkom 1. i. 2. ovog članka, ostvarili pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, a nisu podnijeli zahtjev iz članka 72. stavka 1. ovog Zakona, to pravo prestaje istekom roka od 15 dana nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, odnosno nakon primitka optužnice iz</p>		
--	--	--	--	--

		<p>članka 341. stavka 3. ovog Zakona.</p> <p>(4) Uhićenik mora biti upoznat s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka prilikom poduzimanja radnje iz stavka 2. ovog članka. Prilikom obavještanja o tom pravu, uhićenik ili osumnjičenik će biti upozoren da će ga se naknadno, u potpunosti ili djelomično, obvezati na snošenje troškova privremene pravne pomoći, ako se u kasnijem tijeku postupka ustanovi da s obzirom na svoje imovinsko stanje može podmiriti troškove obrane.</p> <p>(5) Ako uhićenik ili osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka pred tijelom koje je poduzelo mjeru uhićenja ili onim koje će poduzeti radnju iz stavka 2. ovog članka izjavi da s obzirom na svoje imovinsko stanje ne može podmiriti troškove obrane te da želi ostvariti pravo</p>		
--	--	--	--	--

			na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, to će tijelo odmah obavijestiti suca istrage radi donošenja odluke o postavljanju branitelja. (6) Branitelja postavlja rješenjem sudac istrage. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.		
13	Marija Pleić	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 14.	Novi članak 72.a stavak 2. nije u cijelosti usklađen s člankom 2. Direktive 2016/1919/EU. Prema čl. 2. Direktiva se primjenjuje na osumnjičenike i okrivljenike koji imaju pravo na pristup odvjetniku na temelju Direktive 2013/48/EU i: a) kojima je oduzeta sloboda, b) kojima mora pomagati odvjetnik u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom (obvezna obrana) te c) od kojih se traži ili kojima se dopušta da prisustvuju dokaznim radnjama prepoznavanja, suočavanja te rekonstrukcije događaja. U odnosu na ovu posljednju kategoriju osumnjičenika (čl. 72.a st. 2. t. 3.) predlagatelj je pravo na privremenu	Nije prihvaćen	Predmetna Direktiva ne postavlja, eksplicite, kao uvjet da se pravo na pravnu pomoć na teret proračunskih sredstava osigura svim osumnjičenicima odnosno okrivljenicima.

			<p>pravnu pomoć zajamčio samo u kaznenim postupcima koji se vode za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina premda Direktiva ne postavlja takvo ograničenje, pa je time suzio područje primjene Direktive. Tako dolazimo do paradoksalne situacije da predlagatelj u jednom dijelu ide i iznad zahtjeva postavljenih Direktivom jamčeći ovo pravo i osumnjičenicima koji nisu uhićeni odnosno koji nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive, dok istovremeno sužava ovo pravo u odnosu na kategoriju osumnjičenika za koju Direktiva zahtijeva da se osigura pravo na pravnu pomoć. (Katedra za kazneno procesno pravo Pravnog fakulteta u Splitu)</p>		
14	Pravobranitelj za djecu RH	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM,	<p>Uz čl. 16. Prijedloga (čl.98.ZKP) Potaknuti nizom slučajeva u kojima zamjećujemo kako pravni okvir ne osigurava efikasnu zaštitu djece žrtava kaznenih djela seksualnog zlostavljanja i</p>	Nije prihvaćen	Zaštita žrtve kaznenog djela omogućena je primjenom mjera opreza iz kataloga mjera opreza propisanog u članku 98. stavku 2. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj

		<p>Članak 16.</p> <p>iskorištavanja, predlažemo dopuniti odredbu članka 98. Zakona o kaznenom postupku kako bi se osiguralo izricanje mjera opreza radi zaštite žrtve kaznenog djela osobito u slučaju počinjenja kaznenog djela seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja djeteta ili drugog kaznenog djela počinjenog na štetu djeteta. Predlažemo stoga da se u čl. 98. iza st. 1. doda novi stavak koji bi glasio:</p> <p>Kad je to nužno radi zaštite žrtve kaznenog djela, sud ili državni odvjetnik, će odrediti mjeru opreza.</p> <p>Ujedno predlažemo da se proširi katalog mjera opreza kojima bi se osigurala zaštita djece novom mjerom opreza: zabrane obavljanja djelatnosti u kojima se dolazi u kontakt s djecom, Također predlažemo da se mjera opreza zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja dopuni i zabranom posjećivanja određenih događanja poput kulturnog i</p>	<p>152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) koje se, radi zaštite žrtve, mogu odrediti iz osnove utvrđene opasnosti od ponavljanja djela ili opasnosti da će okrivljenik dovršiti pokušano kazneno djelo, što će državni odvjetnik i sud u svakoj pojedinoj situaciji procijeniti te mjeru opreza konkretizirati i odrediti ju sukladno okolnostima određenog predmeta.</p>
--	--	---	--

			sportskog događaja na kojem sudjeluju djeca te mjera opreza zabrane približavanja određenoj osobi dopuni i zabranom približavanja određenoj skupini ili grupi primjerice djeci.		
15	Kuća ljudskih prava Zagreb	IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 17.	Predlaže se da se u članku 17. prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a u dodanom članku 98.a u stavku 1. iza riječi "iz" doda predloženi novi stavak 2. članka 98.,dok se u drugoj rečenici brišu riječi "je nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza kazneno djelo" te dodaje rečenica "će se u slučaju nepridržavanja izrečene samostalne mjere opreza, ona zamijeniti istražnim zatvorom". OBRAZLOŽENJE: Kuća ljudskih prava smatra da je predloženo rješenje kojim bi se nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza predstavljalo novo kazneno djelo, suprotno ustavno zajamčenom načelu presumpcije okrivljenikove nevinosti. Smatramo da da bi i dalje	Nije prihvaćen	Ministarstvo pravosuđa je Nacrtom prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku propisalo da će posljedica nepridržavanja izrečene samostalne mjere opreza biti kazneno djelo u okviru postojećeg kaznenog djela neizvršenja sudske odluke koje je predloženo izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koje su u tijeku. Nadalje, propisanim katalogom mjera opreza iz članka 98. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku pruža se i zaštita žrtve kaznenog djela.

			<p>trebao ostati važeći zakonski tekst da se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere opreza, ona zamjenjuje istražnim zatvorom.</p> <p>Nadalje, sukladno prijedlogu Kuće ljudskih prava Zagreb za dodavanjem novog stavka (2) članku 98. važećeg ZKP-a koji se odnosi na izricanje mjera opreza s ciljem isključive zaštite žrtava kaznenih djela, u stavku 1. dodanog članka 98.a dodaje se članak 98. stavak 2. s ciljem određivanja istražnog zatvora u slučaju nepridržavanja izrečenih mjera opreza.</p> <p>TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU Članak 98.a (1) U slučaju kada postoje okolnosti iz članka 98. stavka 2. i 123. ovog Zakona, a istekli su rokovi trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ovog Zakona, sud može rješenjem odrediti mjere opreza i kao samostalne mjere opreza. Pritom će</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>sud okrivljenika upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene samostalne mjere opreza, ona zamijeniti istražnim zatvorom.</p> <p>(2) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje rješenja.</p>		
16	Autonomna ženska kuća Zagreb	IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 17.	<p>Predlažemo izmjenju čl. 98. ZKP-a , mjere opreza, na način da se mjere opreza iz st. 2. t. 2 zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja, t. 4 – zabrana približavanja određenoj osobi; t. 5-zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, mogu izricati sa svhom zaštite žrtve kaznenog djela i drugih osoba ako je to potrebno (ml.t. djeca) , a ne samo kada postoje okolnosti iz čl. 123. ZKP-a (osnove za određivanje istražnog zatvora).</p>	Nije prihvaćen	<p>Zaštita žrtve kaznenog djela omogućena je primjenom mjera opreza iz kataloga mjera opreza propisanog u članku 98. stavku 2. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) koje se, radi zaštite žrtve, mogu odrediti iz osnove utvrđene opasnosti od ponavljanja djela ili opasnosti da će okrivljenik dovršiti pokušano kazneno djelo, što će državni odvjetnik i sud u svakoj pojedinoj situaciji procijeniti te mjeru opreza konkretizirati i odrediti ju sukladno</p>

					okolnostima određenog predmeta.
17	Marija Pleić	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 17.	Dvojbeno je predloženo rješenje novog članka 98.a. ZKP po kojemu bi nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza predstavljalo novo kazneno djelo. Prije svega nejasno je i nelogično razlikovanje pravnih posljedica za nepridržavanje mjera opreza kada su određene kao zamjena za istražni zatvor od pravnih posljedica samostalno određenih mjera opreza. Dakle, u prvom slučaju će posljedica nepridržavanja mjere opreza biti određivanje istražnog zatvora kao mjere procesne prisile dok u drugom slučaju nepridržavanje mjere opreza znači vođenje novog postupka i osudu za posebno kazneno djelo za koje se prema prijedlogu izmjena Kaznenog zakona može izreći kazna zatvora do dvije godine. Takva nejednakost s obzirom na učinke nije opravdana ni utemeljena pogotovo imajući u vidu karakter	Nije prihvaćen	Ministarstvo pravosuđa smatra opravdanim propisivanje samostalnih mjera opreza kojima bi se riješile nedoumice u praksi oko karaktera mjera opreza odnosno oko mogućnosti njihova samostalnog izricanja te njihova određivanja i po proteku najduljih rokova trajanja istražnog zatvora.

			<p>kaznenog prava koje bi trebalo biti ultima ratio. Ovako predloženo rješenje dovodi u pitanje pretpostavku okrivljenikove nedužnosti, a u konačnici je upitno i postizanje željenog učinka odnosno neposrednog i pravodobnog sprječavanja opasnosti koja se mjerama opreza htjela otkloniti budući da se takav okrivljenik može kratkotrajno lišiti slobode (uhititi) a pitanje je kada će se provesti i okončati kazneni postupak za to novo kazneno djelo.</p> <p>S obzirom na svrhu mjera opreza odnosno općenito svrhu mjera osiguranja prisutnosti okrivljenika u kaznenom postupku, bilo bi učinkovitije predvidjeti posebnu osnovu za određivanje istražnog odnosno disciplinskog zatvora (ograničenog trajanja) kada se okrivljenik ne pridržava određenih mjera opreza a istekli su rokovi iz čl. 133.</p> <p>Katedra za kazneno procesno pravo Pravnog fakulteta u Splitu</p>		
--	--	--	---	--	--

18	Damir Kos	IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 17.	Mislim da ova izmjena nije potrebna. Pitanje je o kojem kaznenom djelu bi se tu radilo, a ako govorimo o novom kaznenom djelu.. postavlja se dogmatsko pitanje prava države da sankcionira osobu za koju vrijedi pretpostavka njegove nedužnosti kaznom za nepoštivanje mjera osiguranja prisutnosti na raspravi. Članak 311 "Neizvršavanje sudske odluke" govori o neizvršavanju odluke kojom se rješava meritum (st. 1.) odnosno pravomoćno izrečena sankcija-sigurnosna mjera, nakon pravomoćno utvrđene krivnje.	Nije prihvaćen	Nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza predloženo je Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, kao kazneno djelo u okviru postojećeg kaznenog djela neizvršenja sudske odluke.
19	Pravobranitelj za djecu RH	IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 19.	Uz čl. 19. Prijedloga (čl. 100. ZKP) Uz izricanje mjera opreza važno je propisati da se o izrečenoj mjeri opreza obavještavaju poslodavci i institucije koje organiziraju djelatnosti u kojima se dolazi u kontakt s djecom, odnosno koje provode mjere za njihovu zaštitu kako bi oni mogli poduzeti odgovarajuće aktivnosti radi zaštite djece. Stoga	Nije prihvaćen	Potrebno je istaknuti da je u članku 100. stavku 5. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) propisano da se rješenje kojim se nalaže mjera opreza kod kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece dostavlja i

			predlažemo i dopunu čl. 100. Zakona o kaznenom postupku kako bi se tijelo koje je nadležno za provedbu mjere opreza obvezalo da o izrečenoj mjeri opreza izvijesti i tijelo obvezno za osiguranje zaštite djece te izradi zajednički program i plan aktivnosti provođenja izrečene mjere opreza.		nadležnom tijelu socijalne skrbi prema mjestu boravišta djeteta.
20	Pravobranitelj za djecu RH	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 20.	Uz čl. 20. prijedloga (čl. 123.ZKP) Također predlažemo da se dopuni odredba čl. 123. ZKP-a, na način da se propiše određivanje istražnog zatvora ako je to nužno radi neometanog odvijanja postupka za kaznena djela počinjena na štetu djeteta. Postojanje osnove za određivanje istražnog zatvora preduvjet je za primjenu jedne ili više mjera opreza. Budući da važeće odredbe kao osnovu za moguće određivanje istražnog zatvora ne predviđaju postupanja vezana uz kaznena djela počinjena na štetu djeteta sukladno tome izostaje i zakonska obveza određivanja mjere opreza od strane	Nije prihvaćen	Napominjemo da se za određivanje istražnog zatvora zahtijeva kumulativno postojanje osnovane sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo (opća osnova) i vjerojatnost postojanja razloga istražnog zatvora (posebna osnova), a sve u skladu s odredbom članka 5.4 Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Navedene osnove se uzimaju u obzir pri odlučivanju o istražnom zatvoru u odnosu na sva kaznena djela, uključujući i kaznena djela počinjena na štetu djece.

		<p>pravosudnih tijela. Propuštanje određivanja mjera opreza javlja se kao veliki problem, a posebice u periodu do podizanja optužnice, odnosno do formalnog pokretanja kaznenog postupka. Ovaj problem do izražaja naročito dolazi u situacijama kada je počinitelj u mogućem daljnjem kontaktu s djecom, primjerice, kao osoba koja obavlja poslove u sportu ili kao zaposlenik odgojno-obrazovne ustanove, djelatnik ustanove koja skrbi o djeci i sl., što pokazuju i slučajevi iz prakse (slučaj profesora koji je, unatoč vođenju istrage zbog sumnje na seksualno zlostavljanje, nastavio raditi u školi, kao i slučaj trenera koji je, nastavio obavljati poslove u sportu u neposrednom kontaktu s djecom). Naime, odredbe posebnih propisa (Zakon o sportu, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, Zakon o socijalnoj skrbi) propisuju</p>	<p>Preporukom Odbora ministara Vijeća Europe R(80)11 su za istražni zatvor postavljeni opći uvjeti da je nužan (kao iznimna mjera), da nije nikad apsolutno obvezatan, da se ne smije primijeniti u svrhu „prerušenog“ kažnjavanja i da mora biti u razmjeru s djelom i drugim zakonom predviđenim okolnostima. Preporuka R(80)11 u točki 3. kao osnove primjene istražnog zatvora navodi: opasnost bijega, ometanje tijeka postupka, opasnost počinjenja teškog kaznenog djela. Prema točki 4. iste Preporuke istražni zatvor se može odrediti i „... kad je to iznimno opravdano u određenim slučajevima posebno teških kaznenih djela“ kojima je iznimno opravdan istražni zatvor, izvan postojanja općeprihvaćene tri osnove. Ta je</p>
--	--	---	---

		<p>zabranu obavljanja poslova osobama protiv kojih je pokrenut kazneni postupak, no ove zabrane usko su vezane uz potvrđivanje optužnice, odnosno, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora i uz osuđujuću presudu. U periodu do potvrđivanje optužnice osoba za koju postoji sumnja da je počinila kazneno djelo na štetu djeteta i nadalje može nastaviti obavljati poslove u kojima dolazi u kontakt s djecom. To se može spriječiti jedino određivanjem mjere opreza koja se može izreći i prije formalnog pokretanja kaznenog postupka i podizanja optužnice te stoga predlažemo dopunu odredbe čl. 123. kako bi se stvorili preduvjeti za njezino izricanje na način da se doda nova točka koja bi glasila:</p> <p>„je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kaznena djela počinjena na štetu djeteta, i to kaznenih djela iz glave X., XI., XIII., XIV. i XVI. Kaznenog zakona</p>	<p>istražnozatvorska osnova ograničena na posebno teške okolnosti počinjenja kaznenog djela, koje se ocjenjuje kao konkretnu okolnost, zbog čega je, kao objektivni uvjet, postojećim zakonodavnim uređenjem propisano da se mora raditi o kaznenom djelu za koje je propisan dugotrajni zatvor. Slijedom navedenoga, mjere opreza se određuju kao blaža mjera u odnosu na istražni zatvor uz uvjet postojanja prethodno navedenih zakonskih pretpostavki koje se primjenjuju u odnosu na sva kaznena djela, uključujući i kaznena djela počinjena na štetu djece.</p>
--	--	--	--

			<p>(NN 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 11/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.). te kaznenih djela iz glave IX., X., XIII., XVI., XVII., XVIII. Kaznenog zakona NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15 - Ispravak, 101/17 i 118/18.“</p> <p>Na ovaj način bi se ne prejudicirajući ishod kaznenog postupka zaštitila djeca od moguće ugroze, što je zahtjev koji pred državu postavlja i Konvencija VE o zaštiti djece od seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja.</p>		
21	Marija Pleić	<p>IV.TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 21.</p>	<p>Uvođenjem novog članka 133.a. trajanje istražnog zatvora određenog na temelju čl. 123. st. 2. više nije vezano uz rokove iz čl. 133. već je ograničeno isključivo maksimalnom duljinom izrečene kazne zatvora što dovodi u pitanje pretpostavku okrivljenikove nedužnosti. Ovako postavljena odredba ne predstavlja poticaj za tijela kaznenog postupka (konkretno za drugostupanjski sud) da okonča kazneni postupak</p>	Nije prihvaćen	<p>Novim člankom 133.a otklanjaju se dvojbe uočene u praksi oko mogućnosti trajanja istražnog zatvora. Naime, kada je pri izricanju presude protiv okrivljenika određen obligatorni istražni zatvor pa najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora isteknu, a presuda nije postala pravomoćna, okrivljenik će ostati u istražnom zatvoru do upućivanja na</p>

		<p>u što kraćim rokovima, naprotiv ukidanjem ograničenja trajanja istražnog zatvora otvara se prostor za odugovlačenje postupka budući da ono više ne povlači za sobom rizik da okrivljenih bude pušten na slobodu do pravomoćnog okončanja postupka. Vezivanje obligatornog istražnog zatvora uz najdulje rokove trajanja istražnog zatvora iz čl. 133. ne ide samo u prilog pravima okrivljenika već smjera i ubrzanju postupka tj. učinkovitom pravosuđu. Prijedlog nove odredbe također gubi iz vida razliku u načinu izvršenja i uvjetima izvršenja istražnog zatvora i kazne zatvora. Dopuštajući da istražni zatvor traje koliko bi trajala izrečena kazna zatvora, onemogućava se postizanje svrhe kažnjavanja, resocijalizacije zatvorenika budući da režim izvršenja istražnog zatvora nije jednak, naprotiv, nepogodniji je od režima izvršenja kazne zatvora.</p>	<p>izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.</p>
--	--	---	---

			Katedra za kazneno procesno pravo Pravnog fakulteta u Splitu		
22	Damir Kos	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 21.	Mislim da je izmjena dobra, ali ona zahtjeva izmjenu čl. 133. st. 5. ZKP/08 koja govori o produljenju najduljeg trajanja istražnoga zatvora u situacijama kada postoji žalba na treći stupanj. To je primarno kod kazne dugotrajnog zatvora, kada po ovom izmjeni iz čl. 133a istražni zatvor ne podliježe vremenskim ograničenjima iz čl. 133. Međutim, treći stupanj postoji i onda kada drugostupanjski sud preinači oslobađajuću presudu u osuđujuću. U tim situacijama teoretski je moguć istražni zatvor, pa bi postojeći čl. 133. st. 5. ZKP/08 valjalo ograničiti samo na slučaj preinačujuće presude u drugom stupnju. Međutim i ova situacija je samo teoretska jer bi drugostupanjski sud mogao odrediti pritvor samo kada bi izrekao kaznu od pet ili više godina, a tada ponovno ulazi u okvir obligatornog	Nije prihvaćen	Brisanjem stavka 5. članka 133. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) ne bi bila obuhvaćena, teoretski moguća, situacija u kojoj sud drugog stupnja preinačujući oslobađajuću u osuđujuću presudu izrekne kaznu zatvora u trajanju kraćem od pet godina, a pri tome odredi istražni zatvor zbog postojanja osnova predviđenih u članku 123. stavku 1. ZKP-a. Stoga, smatramo opravdanim navedenu odredbu zadržati.

			istražnog zatvora kojem trajanje nije ograničeno. Zaključno - brisati čl. 133. st. 5. ZKP/08 jer je uz predloženu izmjenu besmislen.		
23	Damir Kos	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 22.	Predložena izmjena da se riječi Vrhovni sud zamijeni riječima Visoki kazneni sud ne pokriva sve moguće slučajeve. naime, ako bi u žalbenom postupku preinačujući prvostupanjsku presudu Visoki kazneni sud okrivljenika koji je na slobodi osudio na kaznu zatvora u trajanju od pet ili više godina, on mu mora odrediti istražni zatvor. Iako je apsurdno, i do sada je postojalo pravo žalbe na obligatorni istražni zatvor, pa bi se to pravo moralo priznati osobi kojoj je istražni zatvor određen i nakon konstituiranja Visokog kaznenog suda. Do sada je njegovo pravo na žalbu bilo isključeno činjenicom da je odluku o istražnom zatvoru donio najviši sud, što sada ne bi bio slučaj. Predlažem da se riječi "Vrhovni sud", umjesto riječi Visoki kazneni sud	Prihvaćen	Prihvaćen.

			zamijeni riječima "viši sud".		
24	Marija Pleić	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 36.	Ukidanjem pripremnog ročišta za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do petnaest godina (čl. 371. ZKP) u tim je postupcima onemogućeno sporazumijevanje stranaka o kazni i drugim mjerama te donošenje presude na temelju sporazuma stranaka nakon stadija potvrđivanja optužnice. Stoga bi za slučajeve kada se ne provodi pripremno ročište trebalo propisati mogućnost sporazumijevanja stranaka o kazni i nakon potvrđivanja optužnice, a najkasnije do početka rasprave. Katedra za kazneno procesno pravo Pravnog fakulteta u Splitu	Nije prihvaćen	Navedena izmjena nastala je kao posljedica neprimjene instituta pripremnog ročišta u praksi u postupcima za kaznena djela u kojima je propisana kazna zatvora do 15 godina i činjenice da su stranke postizale sporazum većinom prije održavanja sjednice optužnog vijeća, a najkasnije na sjednici optužnog vijeća. U tom pogledu, o procesnom pravnom institutu pripremnog ročišta provedena je stručna rasprava u okviru Radne skupine, a kao rezultat navedene rasprave, predlagatelj je uredio navedeni institut na način predviđen Nacrtom prijedloga.
25	Damir Kos	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM	Uvažavajući kadrovsku problematiku državnih odvjetništava, smatram da ova norma dovodi do mogućeg odugovlačenja postupaka i to upravo na najblažim oblicima	Prihvaćen	Prihvaćen.

		<p>POSTUPKU S OBRAZLOŽENJEM, Članak 37.</p>	<p>kriminaliteta. Naime, radi se o procesnoj situaciji koju smo imali ranije kada je raspravu bilo moguće voditi i bez državnog odvjetnika ili njegovog zamjenika, ako se radilo o kaznenim djelima sa zapriječenom kaznom do pet godina. Upravo u tim predmetima pojavio se problem "suglasnog prijedloga stranaka" za čitanje određene dokazne građe, koji je sudska praksa tretirala na način da ukoliko na raspravi nije bilo zamjenika državnog odvjetnika, tada nije bilo niti suglasnosti stranaka. To posebno se problematizira kroz novo predviđeni čl. 431. st. 1. toč. 8 ZKP/08 (čl. 40 prijedlog anacrta ovih izmjena), gdje se predviđa mogućnost čitanja iskaza svjedoka i bez suglasnog prijedloga stranaka ako se radi o svjedoku ili vještaku ispitanom na raspravu u prisutnosti stranaka Dopustimo li raspravu za djela do pet godina bez tužitelja, ta norma za ova djela postaje mrtva norma. Također, bez nazočnog</p>		
--	--	---	--	--	--

			<p>tužitelja nikada neće biti suglasnog prijedloga stranaka, pa će i ova okolnost dovesti do odugovlačenja postupka nepotrebnim odgodama rasprava.</p> <p>Stoga, protivim se ovoj izmjeni jer će izravno dovesti do odugovlačenja postupaka.</p> <p>RJEŠENJE - kadrovska ekipiranost tužiteljstava</p>		
--	--	--	--	--	--

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2019. godinu.
Rok: IV. kvartal 2019.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci članak 82. stavak 2. točka (b)

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (OJ L 297, 4.11.2016.)

32016L1919

- Članak 5. preuzeto: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 70/19)
- Članci 2., 4., 6., 8. i 9. preuzeto: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17)
- Članak 7. preuzeto: Zakon o odvjetništvu (NN 09/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11)

c) Ostali izvori prava Europske unije

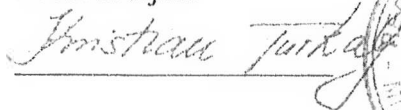
5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

Da.

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

dr. sc. Kristian Turkalj

Državni tajnik

(potpis)

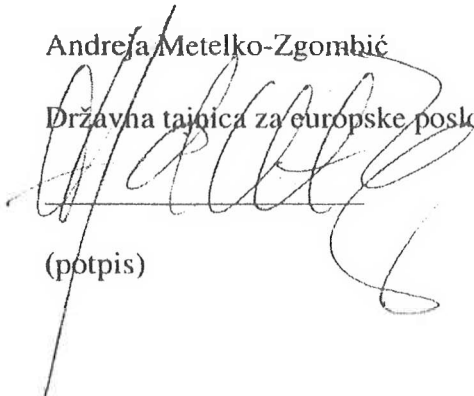
4. 10. 2019.

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko-Zgombić

Državna tajnica za europske poslove

(potpis)

9. 10. 2019.

(datum i pečat)

33
Hrvatska

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

<p>Članak 1.</p> <p>Predmet</p> <p>1. Ovom se Direktivom utvrđuju zajednička minimalna pravila o pravu na pravnu pomoć za:</p> <p>(a) osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku; i</p> <p>(b) osobe koje podliježu postupku na temelju europskog uhišbenog naloga na temelju Okvirne odluke 2002/584/PUP (tražene osobe).</p> <p>2. Ovom se Direktivom dopunjuju direktive 2013/48/EU i (EU) 2016/800. Ništa u ovoj Direktivi ne tumači se kao ograničenje prava predviđenih u tim direktivama.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Članak 1. Direktive 2016/1919 propisuje predmet uređenja ove Direktive, koji se u kasnijem dijelu razrađuje kroz pojedine odredbe, stoga ovu odredbu nije potrebno preuzimati.</p>

<p>Članak 2.</p> <p>Područje primjene</p> <p>1. Ova se Direktiva primjenjuje na osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku koje imaju pravo na pristup odvjetniku na temelju Direktive 2013/48/EU i:</p> <p>(a) kojima je oduzeta sloboda, (b) kojima mora pomagati odvjetnik u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom; ili (c) od kojih se traži ili kojima se dopušta da prisustvuju istražnoj radnji ili radnji povezanoj s prikupljanjem dokaza koja obuhvaća najmanje sljedeće:</p> <p>i. dokazne radnje prepoznavanja; ii. suočavanja; iii. rekonstrukcije događaja na mjestu počinjenja kaznenog djela.</p> <p>2. Ova se Direktiva također primjenjuje, od trenutka uhićenja u državi članici izvršenja, na tražene osobe koje imaju pravo na pristup odvjetniku na temelju Direktive 2013/48/EU.</p> <p>3. Ova se Direktiva pod uvjetima jednakima onima iz stavka 1.</p>	<p>Članak 72.</p> <p>(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku će se, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, odnosno nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.“</p> <p>Članak 72.a</p> <p>(1) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, ima uhićenik iz članka 107. točaka 2. i 3. ovog Zakona od trenutka uhićenja, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.</p> <p>(2) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna, pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluju, imaju i:</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 66. stavak 1.</p>
---	--	----------------------------	--

<p>primjenjuje i na osobe koje prvotno nisu bile osumnjičenici ili okrivljenici, ali su to postale tijekom ispitivanja koje provodi policija ili neko drugo tijelo kaznenog progona.</p> <p>4. Ne dovodeći u pitanje pravo na pošteno suđenje, u pogledu lakših kažnjivih djela:</p> <p>(a) ako je pravom države članice predviđeno da sankciju izriče tijelo koje nije sud nadležan u kaznenim stvarima, a na izricanje te sankcije može se podnijeti žalba pred takvim sudom ili se predmet izricanja te sankcije može uputiti takvom sudu; ili</p> <p>(b) ako se oduzimanje slobode ne može izreći kao sankcija,</p> <p>ova se Direktiva primjenjuje samo na postupke pred sudom nadležnim u kaznenim stvarima.</p> <p>Ova se Direktiva u svakom slučaju primjenjuje pri donošenju odluke o pritvoru i tijekom trajanja pritvora, u svakom stadiju postupka do njegovog završetka.</p>	<p>1) osumnjičenik iz članka 208.a ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije</p> <p>2) osumnjičenik koji je status stekao u skladu s člankom 208. stavkom 5. ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije</p> <p>3) osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja, koji to pravo stječe prije poduzimanja navedenih radnji</p> <p>4) osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice u skladu s člankom 341. stavkom 3. ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja</p> <p>5) osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora.</p>		
---	---	--	--

<p>Članak 3.</p> <p>Definicija</p> <p>Za potrebe ove Direktive „pravna pomoć” znači financiranje pomoći odvjetnika od strane države članice, kojom se omogućuje ostvarivanje prava na pristup odvjetniku.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Institut pravne pomoći i njegovo značenje propisano je člankom 72. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)</p>
<p>Članak 4.</p> <p>Pravna pomoć u kaznenom postupku</p> <p>1. Države članice osiguravaju da osumnjičenicima i okrivljenicima koji nemaju dovoljno sredstava za plaćanje pomoći odvjetnika imaju pravo na pravnu pomoć kad to nalaže interes pravde.</p> <p>2. Države članice mogu provesti provjeru imovinskog stanja, provjeru osnovanosti zahtjeva ili obje te provjere kako bi utvrdile treba li se odobriti pravna pomoć u skladu sa stavkom 1.</p> <p>3. Pri provjeri imovinskog stanja država članica uzima u obzir sve relevantne i objektivne čimbenike, kao što su prihod, imovina i</p>	<p>Članak 72.</p> <p>(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku će se, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, odnosno nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.</p> <p>(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena. Ako je okrivljenik prethodno ostvario pravo na privremenu pravnu pomoć iz članka 72.a ovog</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 72. stavci 2., 3., 4., 5. i 7. Članak 11. stavak 2.</p>

<p>obiteljske prilike dotične osobe, kao i troškovi pomoći odvjetnika i životni standard u toj državi članici, kako bi, na temelju kriterija koji se primjenjuju u toj državi članici, utvrdila nedostaje li osumnjičeniku ili okrivljeniku dovoljno sredstava za plaćanje pomoći odvjetnika.</p> <p>4. Pri provjeri osnovanosti zahtjeva država članica uzima u obzir ozbiljnost kaznenog djela, složenost predmeta i težinu očekivane sankcije kako bi utvrdila nalaže li interes pravde odobravanje pravne pomoći. U svakom slučaju smatra se da su uvjeti u slučaju provjere osnovanosti zahtjeva ispunjeni u sljedećim situacijama:</p> <p>(a) kada je osumnjičenik ili okrivljenik izveden pred nadležni sud ili suca kako bi se odlučilo o pritvoru u bilo kojem stadiju postupka u okviru područja primjene ove Direktive; i</p> <p>(b) tijekom pritvora.</p> <p>5. Države članice osiguravaju da se pravna pomoć odobrava bez nepotrebnog odgađanja, a najkasnije prije ispitivanja osobe</p>	<p>Zakona, za branitelja na teret proračunskih sredstava imenovat će se u pravilu istog branitelja.</p> <p>Članak 72.a</p> <p>(1) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, ima uhićenik iz članka 107. točaka 2. i 3. ovog Zakona od trenutka uhićenja, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.</p> <p>(2) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna, pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluju, imaju i:</p> <p>1) osumnjičenik iz članka 208.a ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije</p> <p>2) osumnjičenik koji je status stekao u skladu s člankom 208. stavkom 5. ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije</p>		
--	--	--	--

<p>koje provodi policija, neko drugo tijelo kaznenog progona ili pravosudno tijelo, ili prije provođenja istražnih radnji ili radnji povezanih s prikupljanjem dokaza navedenih u članku 2. stavku 1. točki (c).</p> <p>6. Pravna pomoć odobrava se samo u svrhu kaznenog postupka u kojem je dotična osoba osumnjičena ili okrivljena da je počinila kazneno djelo.</p>	<p>3) osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja, koji to pravo stječe prije poduzimanja navedenih radnji</p> <p>4) osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice u skladu s člankom 341. stavkom 3. ovog Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja</p> <p>5) osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora.</p> <p>(3) Uhićeniku i osumnjičeniku iz stavka 2. ovog članka koji su, u skladu sa stavkom 1. i 2. ovog članka, ostvarili pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, a nisu podnijeli zahtjev iz članka 72. stavka 1. ovog Zakona, to pravo prestaje istekom roka od 15 dana nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, odnosno nakon primitka optužnice iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona.</p> <p>(4) Uhićenik mora biti upoznat s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a</p>		
--	---	--	--

osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka prilikom poduzimanja radnje iz stavka 2. ovog članka. Prilikom obavještanja o tom pravu, uhićenik ili osumnjičenik će biti upozoren da će ga se naknadno, u potpunosti ili djelomično, obvezati na snošenje troškova privremene pravne pomoći, ako se u kasnijem tijeku postupka ustanovi da s obzirom na svoje imovinsko stanje može podmiriti troškove obrane.

(5) Ako uhićenik ili osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka pred tijelom koje je poduzelo mjeru uhićenja ili onim koje će poduzeti radnju iz stavka 2. ovog članka izjavi da s obzirom na svoje imovinsko stanje ne može podmiriti troškove obrane te da želi ostvariti pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, to će tijelo odmah obavijestiti suca istrage radi donošenja odluke o postavljanju branitelja.

(6) Branitelja postavlja rješenjem sudac istrage. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

<p>Članak 5.</p> <p>Pravna pomoć u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga</p> <p>1. Država članica izvršenja osigurava da tražene osobe od trenutka uhićenja na temelju europskog uhiđenog naloga imaju pravo na pravnu pomoć dok ne budu predane ili dok odluka o tome da neće biti predane ne postane pravomoćna.</p> <p>2. Država članica koja je izdala nalog osigurava da tražene osobe koje podliježu postupku na temelju europskog uhiđenog naloga radi provođenja kaznenog progona i koje ostvaruju svoje pravo na imenovanje odvjetnika u državi članici koja je izdala nalog kao pomoć odvjetniku u državi članici izvršenja u skladu s člankom 10. stavcima 4. i 5. Direktive 2013/48/EU imaju pravo na pravnu pomoć u državi članici koja je izdala nalog za potrebe takvog postupka u državi članici izvršenja, u onoj mjeri u kojoj je pravna pomoć nužna za osiguravanje učinkovitog pristupa pravosuđu.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 70/19) članak/članci Članak 5. kojim se mijenja članak 24. Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije</p>
--	--	----------------------	--

<p>3. Pravo na pravnu pomoć iz stavaka 1. i 2. može podlijegati provjeri imovinskog stanja u skladu s člankom 4. stavkom 3. koji se primjenjuje mutatis mutandis.</p>			
<p>Članak 6.</p> <p>Odluke o odobravanju pravne pomoći</p> <p>1. Odluke o odobravanju ili odbijanju pravne pomoći i o dodjeli odvjetnika donosi nadležno tijelo bez nepotrebnog odgađanja. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da nadležno tijelo svoje odluke donosi brižljivo i poštujući prava obrane.</p> <p>2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osumnjičenici, okrivljenici i tražene osobe dobiju pisanu obavijest o tome je li njihov zahtjev za pravnu pomoć odbijen u cijelosti ili djelomično.</p>	<p>Članak 72.</p> <p>(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena. Ako je okrivljenik prethodno ostvario pravo na privremenu pravnu pomoć iz članka 72.a ovog Zakona, za branitelja na teret proračunskih sredstava imenovat će se u pravilu istog branitelja.</p> <p>72.a</p> <p>Članak</p> <p>(5) Ako uhićenik ili osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka pred tijelom koje je poduzelo mjeru uhićenja ili onim koje će poduzeti radnju iz stavka 2. ovog članka izjavi da s obzirom na svoje imovinsko stanje ne može podmiriti troškove obrane te da želi ostvariti pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, to će tijelo odmah obavijestiti suca istrage radi donošenja odluke o postavljanju branitelja.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Zakon o kaznenom postupku, članak 72. stavci 3., 4., 5. i 7. Članak 11. stavak 2.</p>

	(6) Branitelja postavlja rješenjem sudac istrage. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.		
<p>Članak 7.</p> <p>Kvaliteta usluga pravne pomoći i osposobljavanja</p> <p>1. Države članice poduzimaju potrebne mjere, uključujući mjere u pogledu financiranja, kako bi osigurale:</p> <p>(a) da postoji učinkovit sustav pravne pomoći koji je adekvatne kvalitete; i</p> <p>(b) da su usluge pravne pomoći kvalitete koja je adekvatna za zaštitu pravičnosti postupka, uz poštovanje neovisnosti pravne struke.</p> <p>2. Države članice osiguravaju odgovarajuće osposobljavanje za osoblje koje sudjeluje u donošenju odluka o pravnoj pomoći u kaznenom postupku i postupku na temelju europskog uhidbenog naloga.</p>	<p>Članak 66.</p> <p>(3) U slučaju obvezne obrane okrivljeniku će se postaviti branitelj po službenoj dužnosti, ako nema izabranog branitelja niti mu je prethodno postavljen branitelj na teret proračunskih sredstava ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja. Branitelja na prijedlog suda, državnog odvjetnika te policije u slučaju iz članka 208.a ovoga Zakona, postavlja predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.</p> <p>Članak 72.b</p> <p>Ako tijekom postupka branitelj postavljen sukladno članku 66. i članku 72. ovog Zakona bude razriješen zbog prestanka postojanja razloga obvezne obrane ili zbog okrivljenikovog odricanja od prava na branitelja na teret proračunskih sredstava, sud će u slučaju potrebe ponovnog postavljanja branitelja u pravilu postaviti istog branitelja.“.</p> <p>Članak 73.</p>	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o odvjetništvu (NN 09/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11) članak/članci Članak 7. i 69.

<p>3. Uz poštovanje neovisnosti pravne struke i uloge osoba odgovornih za osposobljavanje odvjetnika države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi promicanja adekvatnog osposobljavanja odvjetnika koji pružaju usluge pravne pomoći.</p> <p>4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osumnjičenici, okrivljenici i tražene osobe imaju pravo na to da im se na zahtjev zamijeni dodijeljeni odvjetnik koji im pruža usluge pravne pomoći ako je to opravdano posebnim okolnostima.</p>	<p>(4) Okrivljenik može samo iz opravdanih razloga tražiti da postavljeni branitelj bude zamijenjen drugim.</p>		
<p>Članak 8.</p> <p>Pravna sredstva</p> <p>Države članice osiguravaju da osumnjičenici, okrivljenici i tražene osobe u slučaju kršenja njihovih prava iz ove Direktive imaju učinkovito pravno sredstvo u okviru nacionalnog prava.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 72. stavak 4.</p>

<p>Članak 9.</p> <p>Ranjive osobe</p> <p>Države članice osiguravaju da se pri provedbi ove Direktive uzimaju u obzir posebne potrebe ranjivih osumnjičenika, okrivljenika i traženih osoba.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 8. Članak 66. stavak 1. točka 1.</p>
<p>Članak 10.</p> <p>Pružanje podataka i izvješćivanje</p> <p>1. Države članice do 25. svibnja 2021. i svake tri godine nakon toga podnose Komisiji dostupne podatke o tome kako se ostvaruju prava utvrđena u ovoj Direktivi.</p> <p>2. Komisija do 25. svibnja 2022. i svake tri godine nakon toga podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o provedbi ove Direktive. Komisija u svom izvješću procjenjuje provedbu ove Direktive u pogledu prava na pravnu pomoć u kaznenom postupku i postupku na temelju europskog uhiđenog naloga.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba propisuje pružanje podataka i izvješćivanje.</p>

<p>Članak 11.</p> <p>Zabrana ograničavanja ili odstupanja</p> <p>Ništa u ovoj Direktivi ne tumači se kao ograničavanje ili odstupanje od bilo kojih prava i postupovnih jamstava osiguranih Poveljom, EKLJP-om ili drugim mjerodavnim odredbama međunarodnog prava ili prava bilo koje države članice kojim je predviđena viša razina zaštite.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba propisuje zabranu ograničavanja ili odstupanja od prava i postupovnih jamstava kojima je predviđena viša razina zaštite.</p>
<p>Članak 12.</p> <p>Prenošenje</p> <p>1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 25. svibnja 2019. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.</p> <p>Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Prijelazne i završne odredbe koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske</p>

<p>2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.</p>			
<p>Članak 13.</p> <p>Stupanje na snagu</p> <p>Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Prijelazne i završne odredbe koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske</p>
<p>Članak 14.</p> <p>Adresati</p> <p>Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Prijelazne i završne odredbe koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske</p>